URZĄD STATYSTYCZNY
W OPOLU

STATISTICAL OFFICE
IN OPOLE

OPOLE

w latach 2012 i 2013

PRZEGLĄD STATYSTYCZNY

in years 2012 and 2013

STATISTICAL REVIEW

Informacje i opracowania statystyczne

OPOLE
2014

Statistical information and elaborations

ZESPÓŁ REDAKCYJNY URZĘDU STATYSTYCZNEGO

EDITORIAL BOARD OF STATISTICAL OFFICE

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Anna Koska

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*

Janina Kuźmicka

SEKRETARZ *SECRETARY*

Maria Mołodowicz

Opracowanie publikacji *Preparation of the publication*

Pracownicy Opolskiego Ośrodka Badań Regionalnych *Team of the Opolski Centre for Regional Surveys:*

Redakcja techniczna, skład komputerowy i grafika *Technical supervision, type setting and graphic*

Jolanta Bardoń

Projekt okładki *Covern design*

Łukasz Nowosielski

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing SO data please indicate source

ISSN 1899-461X

Publikacja dostępna w Internecie www.stat.gov.pl

Publication available on the Internet www.stat.gov.pl

DRUK: Urząd Statystyczny we Wrocławiu Oddział w Legnicy Nakład 35 egz.

PRINTING: Statistical Office in Wrocław Branch in Legnica Edition 35 copies

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji *„Opole w latach 2012 i 2013 – Przegląd Statystyczny”*, która została wydana w celu zaprezentowania sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Opola. Tegoroczne wydanie opracowane zostało w wersji językowej polsko-angielskiej.

Dane statystyczne za lata 2005, 2012 i 2013 przedstawiono w działach tematycznych poprzedzonych uwagami ogólnymi i metodycznymi. Uzupełnieniem wyników badań zawartych w części tabelarycznej są wykresy ilustrujące wybrane zjawiska. Przy opracowaniu poszczególnych tematów korzystano z wyników badań statystyki publicznej, jak również ze źródeł spoza resortu statystyki.

Oddając do rąk Państwa publikację *„Opole w latach 2012 i 2013 – Przegląd Statystyczny”* wyrażam podziękowanie wszystkim osobom i instytucjom, które przez przekazanie danych przyczyniły się do wzbogacenia jej treści. Jednocześnie mam nadzieję, że spełni ona oczekiwania zainteresowanych statystycznym opisem miasta.

Opracowanie dostępne jest w formie książkowej oraz na stronie internetowej Urzędu: http://*opole.stat.gov.pl/.*

D y r e k t o r
Urzędu Statystycznego w Opolu

dr Anna Koska

Opole, wrzesień 2014 r.

PREFACE

The Statistical Office in Opole presents you the subsequent edition of the publication "Opole in the years 2012 and 2013 – Statistical Review," which has been released with the aim of illustrating the socio-economic situation of the city Opole. The this year's edition has been worked out in Polish-English language version.

Statistical data for the years 2005, 2012 and 2013 are presented in the thematic sections preceded by general and methodological notes. Graphs depicting selected phenomena are the complement of the surveys' results comprised in the tabular part. During the preparation of individual topics, the results of the surveys of official statistics as well as sources from outside the Central Statistical Office were used.

Presenting the publication "Opole in the years 2012 and 2013 – Statistical Review" I would like to express my gratitude to all persons and institutions that, by providing data, contributed to the enrichment of its content. At the same time I hope that the study will meet the expectations of readers interested in statistical description of the city.

The elaboration is available in book form and on the website of the Office: http://opole.stat.gov.pl/.

D i r e c t o r
of the Statistical Office in Opole

Anna Koska Ph.D.

Opole, September 2014

SPIS TREŚCI
CONTENTS

	Tabl. *Table*	Str. *Page*
PRZEDMOWA	x	3
PREFACE	x	4
UWAGI OGÓLNE	x	11
GENERAL NOTES	x	13
UWAGI METODYCZNE	x	15
METHODOLOGICAL NOTES	x	29

SPIS TABLIC
LIST OF TABLES

Ważniejsze dane o mieście *Major data on the city*	I	42
OCHRONA ŚRODOWISKA ***ENVIRONMENTAL PROTECTION***		
Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania *Geodesic area by directions of land use*	1	43
Pobór i zużycie wody *Water withdrawal and consumption*	2	44
Pobór i zużycie wody w zakładach przemysłowych *Water withdrawal and consumption in industrial plants*	3	44
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania *Industrial and municipal wastewater requiring treatment*	4	44
Ścieki odprowadzone przez zakłady przemysłowe *Wastewater discharged by industrial plants*	5	45
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza *Emission and reduction of air pollutants*	6	45
Odpady wytworzone i nagromadzone *Waste generated and accumulated*	7	45
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe *Municipal waste and liquid waste*	8	46
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania (ceny bieżące) *Outlays on fixed assets in environmental protection and water management by sources of financing (current prices)*	9	46
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według kierunków inwestowania (ceny bieżące) *Outlays on fixed assets in environmental protection and water management by directions of investing (current prices)*	10	47
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE ***PUBLIC SAFETY***		
Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw *Ascertained crimes by the police in completed preparatory proceedings by type of crime*	1(11)	48
Wypadki drogowe *Road traffic accidents*	2(12)	48
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej *Registered activity of the State Fire Service*	3(13)	48

	Tabl. *Table*	Str. *Page*
LUDNOŚĆ ***POPULATION***		
Ludność według płci ... *Population by sex*	1(14)	49
Ludność według płci i grup wieku ... *Population by sex and age groups*	2(15)	49
Ludność według ekonomicznych grup wieku ... *Population by economic age groups*	3(16)	50
Ruch naturalny ludności ... *Vital statistics*	4(17)	50
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców ... *Marriages contracted by age of newlyweds*	5(18)	51
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców ... *Marriages contracted by previous marital status of newlyweds*	6(19)	52
Płodność kobiet ... *Female fertility*	7(20)	52
Współczynniki reprodukcji ludności ... *Reproduction rates of population*	8(21)	53
Urodzenia żywe ... *Live births*	9(22)	53
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki ... *Live births by birth order and age of mother*	10(23)	53
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa ... *Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce*	11(24)	54
Zgony według płci i wieku zmarłych ... *Deaths by sex and age of the deceased*	12(25)	54
Zgony według przyczyn ... *Deaths by causes*	13(26)	55
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały ... *Internal and international migration of population for permanent residence*	14(27)	57
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i grup wieku ... *Internal migration of population for permanent residence by sex and age groups*	15(28)	58
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i stanu cywilnego *Internal migration of population for permanent residence by sex and marital status*	16(29)	59
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków ... *Internal migration of population for permanent residence by directions*	17(30)	60
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według województw ... *Internal migration of population for permanent residence by voivodships*	18(31)	60
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA ***LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES***		
Pracujący według sektorów własności i sekcji ... *Employed persons by ownership sectors and sections*	1(32)	61
Przeciętne zatrudnienie według sektorów własności i sekcji ... *Average paid employment by ownership sectors and sections*	2(33)	62
Bezrobotni zarejestrowani i oferty pracy ... *Registered unemployed persons and job offers*	3(34)	63
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani ... *Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls*	4(35)	64
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy ... *Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market*	5(36)	65

	Tabl. *Table*	Str. *Page*
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy ... *Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority*	6(37)	65
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia ... *Persons working in hazardous conditions*	7(38)	67
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia ... *Persons working in hazardous conditions harmful and dangerous to health*	8(39)	67
Poszkodowani w wypadkach przy pracy ... *Persons injured in accidents at work*	9(40)	68
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według wybranych sekcji ... *Average monthly gross wages and salaries by selected sections*	10(41)	69
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA ***MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS***		
Wodociągi i kanalizacja ... *Water supply and sewage systems*	1(42)	70
Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych ... *Consumers and consumption of electricity in households*	2(43)	70
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych ... *Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households*	3(44)	70
Zasoby mieszkaniowe ... *Dwelling stocks*	4(45)	71
Mieszkania oddane do użytkowania ... *Dwellings completed*	5(46)	71
EDUKACJA I WYCHOWANIE ***EDUCATION***		
Edukacja według szczebli kształcenia ... *Education by level*	1(47)	72
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży ... *Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth*	2(48)	73
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży ... *Primary schools for children and youth*	3(49)	74
Gimnazja ... *Lower secondary schools*	4(50)	75
Zasadnicze szkoły zawodowe ... *Basic vocational schools*	5(51)	75
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych według grup kierunków kształcenia ... *Students and graduates of basic vocational schools by fields of education*	6(52)	76
Licea ogólnokształcące ... *General secondary schools*	7(53)	77
Licea profilowane ... *Specialized secondary schools*	8(54)	77
Technika ... *Technical secondary schools*	9(55)	78
Uczniowie i absolwenci techników według grup kierunków kształcenia ... *Students and graduates of technical secondary schools by fields of education*	10(56)	78
Szkoły policealne ... *Post-secondary schools*	11(57)	80

	Tabl. *Table*	Str. *Page*
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych według grup kierunków kształcenia ..... *Students and graduates of post-secondary schools by fields of education*	12(58)	80
Studenci szkół wyższych według systemów studiów, typów szkół i grup kierunków kształcenia ..... *Students of higher education institutions by study systems, type of schools and fields of education*	13(59)	81
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów, typów szkół i grup kierunków kształcenia ..... *Graduates of higher education institutions by study systems, type of schools and fields of education*	14(60)	83
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia ..... *Students of higher education institutions receiving scholarships*	15(61)	85
Domy i stołówki studenckie ..... *Student dormitories and canteens*	16(62)	85
Wychowanie przedszkolne ..... *Pre-primary education*	17(63)	85
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA ***HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE***		
Ambulatoryjna opieka zdrowotna ..... *Out-patient health care*	1(64)	86
Szpitale i apteki ..... *Hospitals and pharmacies*	2(65)	86
Żłobki ..... *Nurseries*	3(66)	86
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej ..... *Stationary social welfare facilities*	4(67)	87
Rodzinna piecza zastępcza oraz osoby pełniące funkcję rodzinnej pieczy zastępczej *Family foster care and persons performing the function of a family foster care*	5(68)	87
Dzieci według wieku w rodzinnej pieczy zastępczej ..... *Children by age in a family foster care*	6(69)	87
Placówki wsparcia dziennego ..... *Day-support centres*	7(70)	88
KULTURA I TURYSTYKA ***CULTURE AND TOURISM***		
Biblioteki publiczne ..... *Public libraries*	1(71)	88
Muzea ..... *Museums*	2(72)	88
Teatry i instytucje muzyczne ..... *Theatres and music institutions*	3(73)	89
Galerie sztuki ..... *Art galleries*	4(74)	89
Kina stałe ..... *Fixed cinemas*	5(75)	90
Abonenci radiowi i telewizyjni ..... *Radio and television subscribers*	6(76)	90
Baza noclegowa turystyki ..... *Tourist accommodation establishments*	7(77)	90
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO ***INDUSTRY AND CONSTRUCTION***		
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) ..... *Sold production of industry (current prices)*	1(78)	91
Budynki oddane do użytkowania ..... *Buildings completed*	2(79)	91

	Tabl. *Table*	Str. *Page*
FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW ***FINANCES OF ENTERPRISES***		
Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw w 2013 r. ..... *Revenues from total activity of enterprises in 2013*	1(80)	92
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności przedsiębiorstw w 2013 r. ... *Costs of obtaining revenues from total activity of enterprises in 2013*	2(81)	93
Wyniki finansowe przedsiębiorstw w 2013 r. ..... *Financial results of enterprises in 2013*	3(82)	94
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach ..... *Economic relations in enterprises*	4(83)	95
Aktywa obrotowe oraz zobowiązania przedsiębiorstw w 2013 r. ..... *Current assets and liabilities of enterprises in 2013*	5(84)	96
BUDŻET MIASTA ***THE CITY BUDGET***		
Dochody budżetu miasta według rodzajów ..... *Revenue of the city budget by type*	1(85)	97
Dochody budżetu miasta według działów ..... *Revenue of the city budget by division*	2(86)	98
Wydatki budżetu miasta według rodzajów ..... *Expenditure of the city budget by type*	3(87)	98
Wydatki budżetu miasta według działów ..... *Expenditure of the city budget by division*	4(88)	99
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ***ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY***		
Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności i form prawnych ..... *Entities of the national economy by ownership sectors and legal status*	1(89)	100
Podmioty gospodarki narodowej według sekcji ..... *Entities of the national economy by sections*	2(90)	101
Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących ..... *Entities of the national economy by the expected number of employed persons*	3(91)	102
Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własności ..... *Entities of the national economy by ownership sectors*	4(92)	102
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane według sekcji *Entities of the national economy newly registered and deregistered by sections*	5(93)	103
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji ..... *Natural persons conducting economic activity by sections.*	6(94)	104

SPIS WYKRESÓW
LIST OF GRAPHS

	Str. *Page*
Ludność według płci i wieku w 2013 r. ..... *Population by sex and age in 2013*	42
Ruch naturalny ludności ..... *Vital statistics*	42
Małżeństwa i prawomocnie orzeczone rozwody ..... *Marriages and divorces*	42
Pracujący według sekcji ..... *Employed persons by sections*	42
Bezrobotni zarejestrowani według płci oraz stopa bezrobocia rejestrowanego ..... *Registered unemployed persons by sex and registered unemployment rate*	42
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w mieście Opolu ..... *Relative deviations of average monthly gross wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in Opole city*	42
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca ..... *Consumption of water in households per capita*	42
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw ..... *Dwellings completed per 1000 marriages contracted*	42
Uczniowie w szkołach dla dzieci i młodzieży ..... *Pupils in schools for children and youth*	42
Przedsiębiorstwa i ich przychody według wskaźnika rentowności obrotu netto w 2013 r. ..... *Enterprises and their revenues by net turnover profitability rate in 2013*	42
Dochody i wydatki budżetu miasta na 1 mieszkańca ..... *Revenue and expenditure of the city budget per capita*	42
Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby pracujących i sekcji w 2013 r. *Entities of the national economy by the expected number of employed persons and sections in 2013*	42

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH
SYMBOLS

Kreska (–) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.

Zero (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
magnitude not zero , but less than 0,5 of a unit.

(0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero , but less than 0,05 of a unit.

Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.

Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.

Znak Δ – nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
categories of applied classification are presented in abbreviated form.

*Znak ** – oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.
data revised.

„W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy ogólnej.
„Of which” indicates that not all elements of the sum are given.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY
MAJOR ABBREVIATIONS

tys. = tysiąc
thous. = *thousand*

mln = milion
milion

zł = złoty
zl = *zloty*

wol. = wolumin
vol. = *volume*

kg = kilogram
kilogram

t = tona
tonne

km = kilometr
kilometre

m^2 = metr kwadratowy
square metre

ha = hektar
hectare

km^2 = kilometr kwadratowy
square kilometre

m^3 = metr sześcienny
cubic metre

dam^3 = dekametr sześcienny
cubic decametre

hm^3 = hektometr sześcienny
cubic hectometre

kW·h = kilowatogodzina
kilowatt·hour

Gw·h = gigawatogodzina
gigawatt·hour

art. = artykuł
Art. = *article*

cd. = ciąg dalszy
cont. = *continued*

dok. = dokończenie
cont. = *continued*

itp. = i tym podobne
etc. = *and the like*

m.in. = między innymi
i.a. = *among others*

np. = na przykład
e.g. = *for example*

nr (Nr) = numer
No = *number*

pkt = punkt

poz. = pozycja

str. = strona
page

tabl. = tablica
table

tj. = to jest
i.e.= = *that is*

ww. = wyżej wymienione

Dz.U. = Dziennik Ustaw

EKG = Europejska Komisja Gospodarcza
ECE = *Economic Commission for Europe*

ONZ = Organizacja Narodów Zjednoczonych
UN = *United Nations*

UWAGI OGÓLNE

1. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** – opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, która wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.
   Zmiany klasyfikacji wynikają z potrzeby harmonizacji statystyk gospodarczych w ramach Unii Europejskiej i zgodności z obowiązującymi standardami na poziomie światowym oraz potrzeby uwzględnienia nowych rodzajów działalności, które pojawiły się w gospodarce w ciągu ostatnich lat.
   PKD 2007, w stosunku do klasyfikacji PKD 2004, wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmienionych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.
   W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem **„Przemysł”** sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”;
2) według **sektorów własności**:
   — sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
   — sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.
   „Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

2. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej.

3. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

4. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

5. W zależności od częstotliwości i zakresu pozyskiwanego materiału źródłowego (sprawozdania, wyniki badań i inne), dane prezentowane w publikacji różnią się zakresem podmiotowym i czasowym:

1) dane o pracujących, zatrudnieniu i wynagrodzeniach dotyczą podmiotów gospodarki narodowej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących, przy czym dane nie obejmują zatrudnionych poza granicami kraju (z wyjątkiem pracujących), zatrudnionych w fundacjach, stowarzyszeniach, organizacjach społecznych, politycznych, związkach zawodowych i innych, a także w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.
2) dane o wynikach finansowych przedsiębiorstw niefinansowych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe i zobowiązanych do sporządzania sprawozdania o przychodach, kosztach i wyniku finansowym (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
3) dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

6. Dane w ujęciu wartościowym – o ile nie zaznaczono inaczej – podano w cenach bieżących.

7. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy z niższych poziomów klasyfikacji mogą się różnić – z tytułu zaokrągleń – od wielkości „ogółem” na wyższych poziomach klasyfikacji.

8. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, obliczono w warunkach porównywalnych.

9. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

10. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych, prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

11. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

12. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzono odpowiednimi notami.

13. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	**pełna nazwa**
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)	
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI — PKD 2007	
	sekcje
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń

GENERAL NOTES

1. *Data are presented:*

1) ***according to the Polish Classification of Activities – PKD 2007****, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004/NACE Rev. 1.1.*
   Changes in the classification result due to the need for harmonization of economic statistics in the European Union and compliance with applicable standards at the global level and the need to take account of new activities that have emerged in the economy in recent years.
   PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact that it introduced scope-related changes, i.e. new groupings of activity types as well as transfers of some types of activities between individual classification levels (recognition of the new ones, division or aggregation of the existing ones). As a result in the PKD 2007/NACE Rev. 2., among others, 21 sections and 88 divisions stand out compared with 17 sections and 62 divisions in the PKD 2004/NACE Rev. 1.1. In some cases these changes result in the lack of comparability of data, also if the names of classification levels remain unchanged.
   *The item **"Industry"** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.*
2) *according to **ownership sectors**:*
   - *public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local self-government entities as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of public sector entities,*
   - *private sector – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*
   - *"Mixed ownership" is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.*

2. *Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the respective organizational status of units of the national economy.*

3. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

4. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and services on their own account in order to earn a profit.*

5. *Depending on the frequency and scope of derived source materials (reports, survey results and others) the data presented in this publication differ in subject and time scope:*

1) *data on employment, wages and salaries relate to entities of the national economy, employing more than 9 persons and in budgetary entities regardless of the number of employed, while the data do not include persons employed outside the country (except employees), employed in foundations, associations, social and political organizations, trade unions and others, as well as on private farms in agriculture.*
2) *data on the financial results of non-financial enterprises refer to economic entities keeping accounting ledgers and obliged to prepare a report on revenues, costs and financial result (except for entities whose primary activity is classified according to the NACE sections "Agriculture, forestry and fishing" and "Financial and insurance activities") and the data relate to entities employing more than 9 persons;*
3) *data on sold production of industry concern economic entities employing more than 9 persons.*

6. *The data in terms of value – unless otherwise indicated – are presented in current prices.*

7. *Due to the electronic data processing technology, in some cases, the sums of the lower levels of the classification may differ – due to rounding – from the size of the "total" at higher levels of classification.*

8. Relative numbers (indices, percentages) *are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.*
Indices *– in case of methodological changes are calculated in comparable conditions.*

9. *When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.*

10. *Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

11. *Selected information for the last year presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.*

12. *Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate notes.*

13. *The names of some classification levels used in the publication have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

abbreviation	***full name***
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)	
Symptoms and ill-defined conditions	*Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified*
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	
	sections
Trade; repair of motor vehicles	*Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles*
Accommodation and catering	*Accommodation and food service activities*
Real estate activities	*Activities related to real estate*
	divisions
Manufacture of metal products	*Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment*

UWAGI METODYCZNE

Powierzchnia i ochrona środowiska

1. Dane o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454). Przez władanie rozumie się stan z ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii.

Dane te prezentowane są według powierzchni geodezyjnej.

2. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- w pozycji „na cele produkcyjne – poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem" – wszystkich jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam^3 i więcej wody podziemnej albo 20 dam^3 i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam^3 i więcej ścieków. Dane o poborze wody nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej" – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

3. Ścieki przemysłowe to ścieki nie będące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu odprowadzone urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Dane o **ściekach przemysłowych** dotyczą ścieków odprowadzonych z jednostek, które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemyśle" obejmującym sekcje: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych", „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją", jak również w pozostałych sekcjach, których udział w ilości odprowadzanych ścieków jest niewielki. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o poborze wód.

Jako **ścieki przemysłowe wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzone siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i zanieczyszczonymi wodami wykorzystanymi w przemyśle do celów chłodniczych).

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodzenia w procesach technologicznych.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzaniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. przez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie ścieków mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzonych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

4. Ścieki komunalne to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz wszystkich jednostek nadzorujących pracę zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczania**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych

odprowadzanych siecią kanalizacyjną. Począwszy od danych za rok 2010 zmieniła się metodologia badania ilości ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną, dlatego dane dotyczące ścieków komunalnych nie są w pełni porównywalne z latami ubiegłymi.

5. Przez **zanieczyszczanie powietrza** rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Przez **źródło emisji zanieczyszczeń powietrza** należy rozumieć miejsce, w którym następuje wprowadzenie (wyemitowanie) do powietrza substancji zanieczyszczających. Źródłami zanieczyszczeń są: zakłady energetyczne (elektrownie i elektrociepłownie), zakłady przemysłowe, kotłownie komunalne, paleniska indywidualne (domowe), środki transportu, źródła wtórne powstałe w wyniku wydalania lub utylizacji ścieków i odpadów (np. hałdy, wysypiska), rolnictwo (np. rozsiewanie nawozów sztucznych), a także przemiany i reakcje chemiczne zachodzące w zanieczyszczonej atmosferze oraz źródła naturalne (np. pożary lasów).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń (określonych prawnie) może być ustalona albo na drodze pomiarów, albo na drodze obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń charakterystyczne dla procesów technologicznych.

Dane o **emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza** dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) lub w sposób niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami). Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badań. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Należy podkreślić, że wyniki tego badania nie charakteryzują całkowitej emisji zanieczyszczeń powietrza, lecz dotyczą sektora energetyczno-przemysłowego decydującego o skali i strukturze emisji (60-70%).

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych dotyczy ilości zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych dotyczy ilości zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu (wyrażone w dwutlenku azotu – NO_2), tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe określone w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska.

Dane o **ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń** pyłowych oraz gazowych (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza, zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery.

Skuteczność działania urządzeń oczyszczających, określana jako **stopień redukcji zanieczyszczeń**, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje, jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do ilości zanieczyszczenia wytworzonego, tj.: zatrzymanego i wyemitowanego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochronny danego źródła zanieczyszczeń.

6. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 z późniejszymi zmianami), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Dane o ilości i rodzajach odpadów dotyczą jednostek, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. ton odpadów lub nagromadziły 1 mln ton i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Unieszkodliwianie odpadów polega na poddaniu odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Składowisko odpadów jest to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Magazynowanie odpadów jest to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez m.in.: właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie sa odprowadzane siecią kanalizacyjną.

7. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską (EUROSTAT).

Fundusze ekologiczne – fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (**Narodowy i wojewódzkie,** a także do 2009 r. powiatowe i gminne) **–** są to fundusze tworzone m.in. z opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin. Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarski wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

Bezpieczeństwo publiczne

1. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występek ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe. Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

2. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

3. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

4. Pożary są to niekontrolowane procesy palenia w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

Ludność

1. Dane opracowano na podstawie bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządzane są dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:

- zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych;
- różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (w 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy, a liczbą osób czasowo nieobecnych;
- rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
- sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- sprawozdawczości sądu okręgowego – o prawomocnie orzeczonych rozwodach.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1000 ludności opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

— dla 2005 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludnosci i Mieszkań 2002,

— od 2010 r. – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

3. Przez ludność w wieku **produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni 45–64 lata, kobiety 45–59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

4. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano: małżeństwa – według miejsca zameldowania męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą – według miejsca zameldowania żony w Polsce przed zawarciem związku małżeńskiego; rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka); urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka; zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

5. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

6. Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:
— **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmienne,
— **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),
— **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

7. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta) z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Dane o **migracjach zagranicznych ludności na pobyt stały** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniu osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, **odpływ** – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

8. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:
— w 2005 r. – zameldowanej na pobyt stały,
— od 2012 r. – faktycznie zamieszkałej.

Rynek pracy. Wynagrodzenia

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:
- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego;
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  — właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  — inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Prezentowane dane dotyczą pracujących w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie; bez fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz bez duchownych).

2. Dane dotyczące **pracujących** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

3. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** ujmują wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych), zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania

(stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego;
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności nie pobiera: nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego;
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych i pracę społecznie użyteczną.

5. Stopa bezrobocia rejestrowanego obliczona została jako procentowy udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych dla lat 2005 – 2009 – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz dla lat 2010–2013 – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Dane za lata 2010–2013 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy (tzn. zwolnieni grupowo) – są to osoby zwolnione zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 III 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późniejszymi zmianami). Przepisy ustawy stosuje się w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę stosunków pracy (zatrudnienia z pracownikami) w drodze wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron, w okresie nie przekraczającym 30 dni. Dotyczy to zakładów pracy, w których następuje zmniejszenie zatrudnienia z przyczyn ekonomicznych lub w związku ze zmianami organizacyjnymi, produkcyjnymi albo technicznymi, a także w przypadku ogłoszenia upadłości zakładów lub ich likwidacji.

7. Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę bezrobotną zarejestrowaną w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia (potwierdzonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem) nauki w szkole ponadgimnazjalnej (zasadniczej zawodowej i średniej), policealnej, wyższej, specjalnej, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu jako osoba niepełnosprawna.

8. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy to zgodnie z art. 49 ww. ustawy, osoby spełniające co najmniej jedno z kryteriów, w tym m.in.:

- bezrobotni do 25 roku życia,
- długotrwale bezrobotni,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego,
- bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- bezrobotni niepełnosprawni.

9. Bezrobotni do 25 roku życia to osoby bezrobotne, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 25 roku życia.

10. Długotrwale bezrobotni to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

11. Bezrobotni powyżej 50 roku życia to osoby bezrobotne, które w dniu zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyły co najmniej 50 lat życia.

12. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych to osoby bezrobotne nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Od listopada 2005 r. – łącznie z osobami z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

13. Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (do 2007 r. do 7 roku życia) to osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko w tym wieku, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

14. Napływ bezrobotnych oznacza liczbę osób zarejestrowanych w ciągu miesiąca, kwartału i roku w powiatowych urzędach pracy.

Odpływ bezrobotnych oznacza liczbę osób, które w ciągu roku zostały wykreślone z ewidencji urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z podjęciem pracy stałej, sezonowej, interwencyjnej lub robót publicznych, w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy, podjęcia nauki, nabycia praw emerytalnych itd.

15. Oferty pracy (wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej) są to zgłoszone przez pracodawców do powiatowego urzędu pracy (co najmniej jedno) wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego na stanowisku pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i stażu, a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło.

16. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia** obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy oraz działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzątania), edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej), pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego).

Dodatkowym kryterium jest liczba pracujących wynosząca powyżej 9 osób.

17. Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych:

- **ze środowiskiem pracy** (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.);
- **z uciążliwością pracy** (wymuszona pozycja ciała), niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy itp.);
- z **czynnikami mechanicznymi** związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

Pracownicy zatrudnieni w warunkach zagrożenia ujęci zostali tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego (związanego ze środowiskiem pracy, z uciążliwością pracy, z maszynami szczególnie niebezpiecznymi), tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy.

Osobozagrożenie jest to suma szkodliwych czynników działających na pracownika. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

18. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Prezentowane dane nie obejmują wypadków przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, a w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.**

19. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

20. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

21. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane dotyczą wynagrodzeń pracowników w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników: jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych oraz Polskich Kolei Państwowych.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

22. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

23. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Infrastruktura komunalna. Mieszkania

1. Dane o **urządzeniach komunalnych** dotyczą urządzeń czynnych i prezentowane są według lokalizacji obiektów.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów).

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. Dane o **zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

4. Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

5. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i innych) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i innych).

Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych – według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych. Zaprezentowane dane podano w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 oraz po uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.

6. Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m^2, z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

7. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalność gospodarczą), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późniejszymi zmianami).

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

— od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa, powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych,

— od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Ponadto działające do zakończenia cyklu kształcenia szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych, tj. 3-letnie zasadnicze (zawodowe), 4-letnie licea ogólnokształcące i 4–5-letnie średnie zawodowe (obejmujące technika oraz licea zawodowe i techniczne) ujmuje się w szkołach ponadgimnazjalnych (odpowiednio: zasadniczych zawodowych, liceach ogólnokształcących i technikach).

3. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

4. Szkoły i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne (z wyjątkiem szkół wyższych) o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych w liceach profilowanych i uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych, technikach uzupełniających dla młodzieży oraz zasadniczych szkołach zawodowych i technikach dla dorosłych, a od roku szkolnego 2013/14 – technikach uzupełniających dla dorosłych. Szkoły te są stopniowo likwidowane.

6. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

7. Szkoły policealne w roku szkolnym 2005/06 podano łącznie ze szkołami pomaturalnymi.

8. Dane prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej łącznie ze szkołami specjalnymi.

9. Dane o studentach i absolwentach podano łącznie z cudzoziemcami.

10. Dane dotyczące:
— wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec poprzedniego roku szkolnego;
— szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci wykazywani są tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

11. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2012/13 opracowano na podstawie Systemu Informacji Oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Ochrona zdrowia i opieka społeczna

1. Prezentowane w dziale dane w zakresie ochrony zdrowia podaje się łącznie z jednostkami podległymi resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych.

2. Ambulatoryjna opieka zdrowotna to udzielanie przez świadczeniodawców świadczeń opieki zdrowotnej osobom niewymagającym leczenia w warunkach całodobowych lub całodziennych.

Podmioty udzielające porad lekarskich w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej to:
— podmioty/przedsiębiorstwa wykonujące działalność leczniczą, tj. **przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia** po wpisaniu do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
— **lekarze prowadzący praktyki zawodowe –** indywidualne i grupowe realizujące porady lekarskie w ramach umowy zwartej z Narodowym Funduszem Zdrowia lub organem, który utworzył podmiot wykonujący działalność leczniczą.

Porada to świadczenie zdrowotne udzielane w warunkach ambulatoryjnych lub domowych przez lekarza lub lekarza dentystę. Podaje się łącznie z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych oraz z poradami udzielonymi przez lekarzy i lekarzy dentystów prowadzących praktykę lekarską, którzy podpisali kontrakty z Narodowym Funduszem zdrowia lub organem, który utworzył podmiot wykonujący działalność leczniczą.

3. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest następującymi aktami prawnymi: ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami), ustawą z dnia 19 IV 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz. U. z 2008 r. Nr 136, poz. 856, z późniejszymi zmianami), rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 III 2008 r. w sprawie warunków wysyłkowej sprzedaży produktów leczniczych wydawanych bez przepisu lekarza (Dz. U. Nr 60, poz. 374) oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 II 2009 r. w sprawie praktyki zawodowej w aptece (Dz. U. Nr 31, poz. 215).

Prezentowane dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, które działają na potrzeby tych zakładów. **Punkty apteczne** – ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych o ściśle określonym asortymencie. Kierownikiem punktu aptecznego może być farmaceuta z rocznym stażem lub technik farmaceutyczny posiadający 3-letni staż pracy w aptekach ogólnodostępnych.

4. Dane o **żłobkach, oddziałach żłobkowych, klubach dziecięcych i innych jednostkach odpowiedzialnych za opiekę nad dziećmi do lat 3** prezentuje się w oparciu o ustawę z dnia 4 II 2011 r. (Dz. U. Nr 45, poz. 235, z późniejszymi zmianami).

5. Dane o **domach i zakładach pomocy społecznej** dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 182).

6. Dane o **rodzinach zastępczych** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135).

Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione, niezawodowe, zawodowe (w tym zawodowe specjalistyczne i zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego) oraz rodzinne domy dziecka.

7. Dane dotyczące **instytucjonalnej pieczy zastępczej** oraz **placówek wsparcia dziennego** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135).

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- **placówki opiekuńczo-wychowawczej** typu:
  – **socjalizacyjnego**, która zapewnia całodobową opiekę i wychowanie, zaspokajając niezbędne potrzeby dziecka,
  – **interwencyjnego**, która zapewnia dziecku doraźną opiekę na czas trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki,
  – **specjalistyczno-terapeutycznego**, która sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach. Prowadzi zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dla dzieci niepełnosprawnych – odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne,
  – **rodzinnego**, która tworzy jedną, wielodzietną rodzinę, wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się, umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu oraz współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny. W placówce typu rodzinnego może w tym samym czasie, łącznie przebywać nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość,
- **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej**, gdzie umieszczane są dzieci wymagające szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej**,** w tym samym czasie, można umieścić łącznie nie więcej niż 30 dzieci;
- **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego**, gdzie umieszczane są dzieci, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci. Pobyt dziecka w ośrodku nie może trwać dłużej niż do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

Placówka wsparcia dziennego wspiera rodziny, świadcząc opiekę dzienną i zapewniając dziecku:
- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Pobyt w powyższych placówkach jest dobrowolny i nieodpłatny, a w działaniach wychowawczych organizowanych w placówkach powinni czynnie uczestniczyć rodzice lub opiekunowie. Placówki współdziałają z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Wyróżnia się placówki:
- **opiekuńcze** – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które zapewniają dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- **specjalistyczne** – w szczególności organizują zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizują indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny (głównie terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię),
- **pracy podwórkowej –** realizują działania animacyjne i socjoterapeutyczne,
- **funkcjonujące w połączonych formach**.

Kultura i turystyka

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma. Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy).

6. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

7. Termin **turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

8. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty.

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe, pokoje gościnne, kwatery agroturystyczne i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe ip.).

9. W informacjach o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

10. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

11. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Przemysł i budownictwo

1. Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" jak też „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją" i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

2. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych;
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

Finanse przedsiębiorstw

1. Dane dotyczące wyników finansów przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. 2013 poz. 330).

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów stanowi różnicę między przychodami osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (koszt własny sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest sumą wyników finansowych: na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, na pozostałej działalności operacyjnej oraz na operacjach finansowych.

6. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej skorygowany wynikiem zdarzeń nadzwyczajnych.

7. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

8. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia (tj. podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych).

9. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4(84) obliczono następująco:

- **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- **wskaźnik rentowności obrotu:**
  - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
  - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- **wskaźnik płynności finansowej:**
  - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

10. **Aktywa obrotowe** obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Budżet miasta

1. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę (Dz. U. 2009, Nr 157, poz. 1240 i 1241, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 594–596) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późniejszymi zmianami).

2. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu lub wydatku; prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie ze szczegółową klasyfikacją dochodów i wydatków, ustalaną przez Ministra Finansów na mocy kolejnych rozporządzeń z lat 2012–2013.

3. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Podmioty gospodarki narodowej

Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do–poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem.

METHODOLOGICAL NOTES

Area and environmental protection

1. *Data on the* ***status and directions of land use of the voivodship*** *are classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454). By ownership is meant a condition, from the registration of the land and buildings, carried out by the Head Office of Geodesy and Cartography.*
The data are presented taking into consideration geodesic area.

2. *Information regarding* ***water withdrawal*** *concerns:*

- *in the item "for production purposes" – excluding agriculture, forestry and fishing – all organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam^3 or more of underground water, or 20 dam^3 or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam^3 or more of wastewater annually. Data on water withdrawal do not include water from drainage of mines and construction facilities discharged to tanks without using it.*
- *in the item "exploitation of water supply network" – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces, etc).*

3. Industrial wastewater *includes sewage which is not residential sewage or rainwater, or melt water, produced as a result of commercial, industrial, storage, transportation or service activity as well as wastewater mixed with sewage produced by other entities discharged by sewage network owned by this plant.*

Data on ***industrial wastewater*** *refer to sewage discharged by the entities which according to Polish Classification of Activity were included under "Industry" covering "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities" as well as other sections, whose share in the volume of discharged sewage is insignificant. The same entities are covered by data on water intake.*

Industrial wastewater requiring treatment *means sewage discharged via a network of canals or open ditches directly to waters, ground or sewage network from production entities (including water contaminated as a result of drainage of mines and contaminated waters used in industry for cooling).*

Cooling water *comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.*

Data on ***treated wastewater*** *refer to mechanically, chemically and biologically treated sewage as well as to increased biogene removal and discharged into waters or into the ground.*

Mechanically treated wastewater means *wastewater purified with mechanical methods, using grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks. Mechanical treatment of wastewater is removing only non-soluble pollutants, i.e. solid bodies and easily settling fats as well as fats and oils.*

Biological treatment of wastewater *occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.*

Increased biogene removal from sewage *occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

A few steps treatment – *mechanical and biological sewage treatment or mechanical-chemical-biological sewage treatment was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).*

4. Municipal wastewater means *residential or municipal sewage including industrial sewage or the mixture of residential sewage with rainwater, or the mixture of residential sewage with industrial sewage and rainwater or meltwater disposed of by a commune through sewage water system and wastewater treatment plants.*

Data on ***municipal wastewaters*** *cover sewage discharged via a sewage network by the units managed by water supply and sewage companies and plants established by a voivode (or managed by local self-governments) and all units supervising collective discharge of sewage via sewage network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, enterprises etc.) Prior to discharge to the recipient, all the sewage should be treated. Thus, in the statistics, the wastewater was included as the* ***wastewater requiring treatment****. The data do not include precipitation and infiltration water discharged via sewage network. Beginning with data for 2010, the methodology of the survey of the amount of wastewater discharged by sewage network changed, so data on the municipal wastewater are not fully comparable with the previous years.*

5. Air pollution *means direct or indirect release of solid, liquid or gaseous substances into the atmosphere by human in quantities which may threaten human life, affect climate, animate nature, soil or water or cause other harms to the environment.*

Air pollution emission source *means a place, where release (emission) of pollutants to the air takes place. The pollution sources include: energy plants (power plants and heat and power plants), industrial plants, municipal boiler houses, home furnaces, means of transport, secondary sources created as a result of disposal or treatment of wastewater and wastes (e.g. heaps, landfills) agriculture (e.g. chemical fertilizers) as well as chemical conversions and reactions taking place in the polluted atmosphere and natural sources (e.g. forest fires).*

The emission volumes *of different pollutant types from various sources (specified by law) may be estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators characteristic for the technological processes.*

Data on ***emission from plants of significant nuisance to air quality*** *pertain to organized emission (i.e. technological and heating devices, through emitters – chimneys, exhausts etc.) as well as non-organized emission (heaps, storage yards, in the course of reloading of loose and volatile materials, production halls etc.).*

Information regarding the sources and amounts of industrial air pollutants as well as the possession of system to reduce such pollutants and the effects of their utilization concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40 with later amendments). The established group of surveyed entities is maintained annually which, i.a. enables to preserve continuity and comparability of research results and may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

It should be emphasized that the results of this survey do not represent the total emission of air pollutants, but relate to energy and industrial sectors which decide on the size and structure of the emission (60-70%).

The volume of particulate pollution *refers to the volume of particulate pollutants discharged by a particular plant to the atmosphere during the year and includes different types of these pollutants i.e.: particulates from combustion of fuel, cement and lime particulates, fire-proof materials, silicon particulates, chemical fertilizers, carbon and graphite, soot and other.*

The volume of gas pollution *refers to the volume of gases discharged by a particular reporting plant to the atmosphere during the year and includes the following types of pollutants: sulphur dioxide, nitric oxides (expressed as nitrogen dioxide – NO_2), carbon oxide, carbon dioxide, hydrocarbons and other gaseous pollutants emitted by a particular plant and specified in the Regulation of the Council of Ministers on fees for using the environment.*

Data ***on the volume of contained or neutralized particulate and gaseous pollution*** *(by type) illustrate volume of pollution reduced in devices designed for protection of atmosphere, installed at plants of significant nuisance to air quality.*

Efficiency *of cleaning devices determined as the* ***level of pollution reduction*** *is the characteristic figure for equipment and shows what percentage of the total pollution has been retained in the device. The indicator is represented as a percentage ratio of the volume of retained pollution and the volume of produced pollution i.e. retained and emitted. The value of this indicator is between 0 and 100%.The closer to 100% is the value, the bigger is the protection potential of a particular source of pollution.*

6. Waste *shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Law on Waste, dated 27 IV 2001 (uniform text, Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243, with later amendments), which the holder discards or intends or is required to discard.*

Data regarding the ***quantity and type of waste*** *concern plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).*

Recovery of waste *shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.*

Treatment of waste *shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Treatment of waste is also landfilling waste.*

Waste landfill *shall mean a built structure designed to landfill waste.* ***Landfilled waste*** *is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.*

Waste storage *shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.*

Data regarding ***landfilled up to now (accumulated) waste*** *concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.*

Reclaimed waste landfills *shall mean areas, the exploitation of which has come to an end, and where the works targeted at creating or restoring their usability through proper relief of the land, enhancement of physical and chemical features as well as regulation of water conditions were carried out.*

Municipal wastes *are defined as the wastes generated in households (excluding end of life vehicles) as well as waste which does not contain hazardous substances, coming from other waste producers, which in their nature or composition are similar to wastes generated in households.*

Data on ***liquid waste*** *concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewerage system.*

7. *Data regarding* ***outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management*** *are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union (EUROSTAT).*

Ecological funds — environmental protection and water management funds (National and voivodship *as well as, until 2009, powiat and gmina) — are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground) the fines for violating environmental protection requirements the repayments of loans granted for investors.*

According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities are assumed by the powiats and gminas budgets. The objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transfered to voivodship funds.

Public safety

1. *An* ***ascertained crime*** *is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence. An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a detected crime. Information regarding ascertained crimes and rates of delectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.*

2. The rate of detectability of delinquents *is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.*

3. *Data regarding* ***road traffic accidents*** *cover events connected with the movement of vehicles on public roads, as a result of which death or injury occurred.*

A road traffic accident fatality *is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.*

A road traffic accident injury *is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.*

4. Fires *are out-of-control burning processes in place not suitable for this.*

Local threats *are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threat to live, environment and property.*

False alarms *are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.*

Population

1. *Data were prepared on the basis of the balances of the size and structure of the* ***population living*** *in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census taking into account:*

- *changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,*
- *the difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (in 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent;*

- *the registers of the Ministry of Interior – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 PESEL register – Common Electronic System of Population Register being the source of these data);*
- *documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths;*
- *documentation of regional court – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.*

2. Data about population *as well as demographic rates and indicators per 1000 population were compiled taking into account the number of balanced population:*

— *for 2005 – on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002,*
— *since 2010 – on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011.*

3. *The* ***working age population*** *refers to males aged 18–64 and females aged 18–59. In this category the age groups of* ***mobility*** *(i.e. 18–44) and* ***non-mobility*** *(i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished.*

The ***non-working age population*** *is defined as the* ***pre-working age population****, i.e., up to the age of 17 and the* ***post-working age population****, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. *Data regarding the* ***vital statistics*** *according to territorial division were compiled as follows: marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage or by the wife's place of permanent residence in Poland if her husband stayed permanently abroad before the marriage; divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken); births – according to the mother's place of permanent residence; deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.*

Data on ***marriages*** *refer to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices are registered all marriages, including those based on the internal law of the Church or the Religious Association contracted in clergyman's presence. Marriages contracted on the basis of canonic laws are subject to the civil Polish laws and result in the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.*

The religious marriages may be contracted only in the ten Churches and Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

5. Natural increase of the population *means the difference between the number of live births and deaths in a given period.*

Infant *is a child under the age of 1.*

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

6. Female fertility rate *is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers at the age of under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers at the age of 50 and over – to the group 45–49.*

Reproduction rates:

- ***total fertility rate*** *refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming the age-specific fertility rates for this period are constant,*
- ***gross reproduction rate*** *refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),*
- ***demographic dynamics rate*** *is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.*

7. *Data regarding* ***internal migration of the population*** *were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.*

Data regarding ***international migration of the population*** *for permanent residence were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).*

*The **inflow** of the population includes registrations of arrivals for permanent residence, **outflow** – registrations of departures from permanent residence*

***8.** Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:*
— in 2005 – registered for permanent residence,
— since 2012 – actually residing population (de jure population).

Labour market. Wages and salaries

***1.** Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:*
- *employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election) or service relation;*
- *employers and own-account workers, i.e.:*
  - *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,*
  - *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions,*
- *outworkers;*
- *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- *members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives, and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);*
- *clergy fulfilling priestly obligations.*

The presented data relate to employed persons in units employing more than 9 persons and in budgetary entities regardless of the number of employees (excluding private farms in agriculture; excluding foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government as well as without clergy).

***2.** Data concerning **employment** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.*

***3.** Data concerning **average paid employment** include exclusively employees hired on the basis of an employment contract. Information concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

***4.** Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text, Journal of Laws 2008 No. 69, item 415 with later amendments) are classified as unemployed.*

*An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme (until 2006 the evening, weekend or extramural education system), looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, among others, the following conditions:*
- *is aged 18 or more and has not reached the retirement age;*
- *did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social-welfare pension or dependant's pension exceeding half of the minimum wage, or after the termination of employment or other paid work or after the cessation of non-agricultural economic activity does not receive: a teachers' compensatory benefit, a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation benefit, a sick and maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit;*
- *is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of arable land exceeding 2 convertible ha, is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of arable land exceeding 2 convertible ha;*
- *is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence except for a sentence of imprisonment served outside a penitentiary establishment under a system of electronic monitoring;*
- *does not receive monthly income exceeding half of the minimum wage, excluding income generated from interests or other monetary means gathered on bank accounts;*
- *does not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit;*
- *does not receive a training allowance after termination of employment.*

  Registered unemployment does not include persons: undergoing traineeships, an internship, persons undergoing occupational preparation of adults and socially useful work.

5. The registered unemployment rate *is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The registered unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated, for the years 2005–2009, on the basis of the National Census of Population and Housing 2002 and the Agricultural Census 2002 as well as for the years 2010–2013 on the basis of the Agricultural Census 2010. Data for the years 2010–2013 are not fully comparable with the data for previous years.*

6. The unemployed dismissed for reasons related to establishments (i.e. mass dismissals) *— are persons dismissed in accordance with the provisions of the Act of 13 March 2003 on specific rules concerning termination of employment relationship for reasons not related to employees (Journal of Laws No. 90, item 844 with later amendments). The respective provisions are applied in case of the necessity to terminate labour relations (employment contracts) with employees, by an employer, the notice given by an employer or mutual agreement of the parties, within a period not exceeding 30 days. This concerns establishments in which reduction of employment is caused by economic reasons or organizational changes, changes in production or technological ones, and in case of the establishment's bankruptcy or liquidation announcement.*

7. An unemployed school-leaver *is an unemployed person registered within 12 months following the date of completing (confirmed by a diploma, certificate or other document) any of the following : school education at the level higher than lower secondary (basic vocational or secondary), post-secondary, tertiary or special school, vocational training courses of at least 24 month's duration, or obtained the rights to perform a job as disabled.*

8. Unemployed persons with a specific situation on the labour market *are persons who, in accordance with art. 49 of the act cited above, meet at least one of the criteria, including among others:*

- *the unemployed under 25 years old,*
- *the long-term unemployed*
- *the unemployed over 50 years old,*
- *the unemployed without occupational qualifications, without occupational experience,*
- *the unemployed bringing up single-handed at least one child under 18 years old,*
- *the unemployed disabled persons.*

9. The unemployed under 25 years old *are unemployed persons who were under 25 years of age by the date when they became recipients of the labour market instruments.*

10. The long-term unemployed *are persons who stayed in the registers of the powiat labour office for the overall period exceeding 12 months in the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship or on a job occupational training of adults.*

11. The unemployed over 50 years old *are unemployed persons who had already had their 50th birthday by the date when they became recipients of the labour market instruments.*

12. The unemployed without occupational qualifications *are unemployed persons who do not have qualifications confirmed by a diploma, certificate, certificate issued by a training institution, or any other document entitling them to perform an occupation. Since November 2005 – including persons with general secondary education level.*

13. The unemployed bringing up single-handed at least one child under 18 years old *(until 2007 under 7 years old) comprise unemployed single parents with at least one child at this age, in accordance with the regulations concerning income taxes from natural persons.*

14. Inflow into unemployment *means the number of persons who were registered in powiat labour offices during a month, quarter and year.*

Outflow from unemployment *means the number of persons who within a year were withdrawn from labour office registers for different reasons, i.a., because of taking a permanent or seasonal job, intervention or public works, lack of confirmation of their availability for work, entering education, acquirement of the retirement pay rights, etc.*

15. Job offers (vacancies and places of occupational activation) *comprise vacant jobs and places for on a job training reported by employers to powiat labour offices (at least one), and accepted jobs within the scope of intervention and public works, traineeship, as well as within the framework of order and assignment agreements.*

16. *Information regarding* ***persons working in hazardous conditions*** *i.e, with substances hazardous to health concerns persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of*

building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities), administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

The additional criterion is the number of employees amounting to more than 9 persons.

17. *Data concern persons exposed to factors connected with:*

- ***the work environment*** *(chemical substances, fibrosis inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climate, etc.),*
- ***strenuous work conditions*** *(excessive physical exertion, threats caused by insufficient lights, etc.),*
- ***mechanical factors*** *connected with particularly dangerous machinery.*

Employees working in hazardous conditions have been listed only once by predominant factor (related to the work environment, strenuous work conditions, particularly dangerous machinery), i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post.

Threats-cum-persons *consist of the total amount of all hazardous factors influencing a worker. If there is only one hazardous factor per every person the total of threats per capita amounts to the total number of the persons working in hazardous conditions.*

18. *Information regarding* ***accidents at work*** *includes also accidents treated equally to accidents at work. Presented data do not include accidents at work on private farms in agriculture as well as in budgetary entities, conducting activity within the scope of national defence and public safety, data concern only civilian employees.*

Accident at work *is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:*

- *during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;*
- *when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.*

Every accident is treated ***equally to accident at work,*** *as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:*

- *during a business trip;*
- *during a training within the scope of common self-defence;*
- *at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.*

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

19. A serious accident at work *is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.*

20. A fatal accident at work *is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.*

21. Wages and salaries *include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.*

The presented data concern wages and salaries of employees in entities employing more than 9 persons and budgetary entities, regardless of the number of employed persons. Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers' organizations, economic and professional self-governments, clergy, and Polish State Railways.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries *comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an*

employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

***22. The average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:*

- *personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,*
- *payments from profit and balance surplus in cooperatives,*
- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full- and part-time paid employees converted into full-time paid employees.

***23.** Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.*

Municipal infrastructure. Dwellings

***1.** Data regarding **municipal installations** concern operative installations and are presented by location of constructions.*

***2.** Information regarding the **length of the water supply and gas supply system** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions).*

*Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.*

***Water supply, sewage and gas connections** leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system – with the main drainage system.*

***3.** Data about the **consumption of electricity and gas from gas supply system** in households (including consumption in households conducting small-scale service activity) are established on the basis of an estimated system of payments.*

***4.** Data regarding **the number of consumers using gas** include consumers using collective gas-meters. Data on **the consumption of gas** refer to all households.*

***5.** Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).*

*Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks – as of 31 XII, in each administrative division.*

The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses. Presented data are based on the results of the Population and Housing Census 2011 as well as considering the current reports i.e., increases and decreases of dwelling stocks.

***6. A dwelling** is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.*

*A **room** is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m^2, with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.*

*Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used constantly and exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.*

***The useful floor area** of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.*

***7.** Information regarding **dwellings, useful floor area of dwellings** as well as **regarding rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

*Information on the effects of **private construction** concerns dwellings completed by a natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, for the purpose of personal use of the investor or for sale and rent.*

Education

***1.** The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572 with later amendments) and the Act dated 27 VII 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365 with later amendments).*

***2.** Among schools covered by the educational system, there are:*

— *since 1999/2000 school year, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools, where education is compulsory, and which replaced 8-year primary schools,*

— *since 2002/03 school year, upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.*

Moreover, upper secondary (post-primary) schools (for graduated from 8-year primary schools) and their sections i.e., 3-year basic (vocational) schools, 4-year general secondary schools and 4–5-year vocational secondary schools (including technical secondary schools and vocational secondary and technical schools), operating until the end of the education cycle, were included respectively in the structure of upper secondary schools (basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools).

***3.** Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.*

***4.** Schools and establishments can be public, non-public and non-public (with the exception of higher education institutions) with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public school only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only. Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.*

***5.** Since the 2012/13 school year, there has been no recruitment to the 1st grades in specialized secondary schools and supplementary general secondary schools for youth and adults, supplementary technical schools for youth as well as basic vocational schools and technical secondary schools for adults, and since the 2013/14 school year – in supplementary technical schools for adults. These schools are being gradually dissolved.*

***6. Pre-primary education establishments** are care and educational centres designated for children from the age of 3 years until beginning education in a primary school, secured children for care and aimed at preparation to education in school.*

***7.** Post-secondary schools in the 2005/06 school year are presented including post-secondary schools requiring secondary school-leaving examinations.*

***8.** Data are presented, unless otherwise stated, including special schools.*

***9**. Data regarding students and graduates are presented including foreigners.*

***10.** Data concerning:*

— *pre-school education and schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data on graduates – at the end of the previous school year.*

— *tertiary education – are presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.*

***11.** The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2012/13 school year has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

Health care and social welfare

1. *The data presented in the chapter within the scope of health care are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as to the Ministry of Interior.*

2. Ambulatory health care *is understood as the provision by providers of health care services to persons not requiring treatment under clock or day.*

Entities providing doctor consultations in the area of out-patient health care are:

— *entities/ enterprises performing medical activities i.e.,* ***out-patient departments, clinics, health centres****, after entering into the register of entities performing medical activities,*
— ***doctors providing professional practices*** *– individual and group conducting medical consultations within the framework of a contract signed with the National Health Fund or the authority that created the entity performing medical activity.*

The consultation *is the health care, provided in ambulatory or domestic conditions, by a doctor or dentist. The data include medical consultations provided in admission-rooms of general hospitals and consultations provided by doctors and dentists conducting medical practices, who signed contracts with NFZ or the authority that created the entity performing the medical activity.*

3. *The activity of generally available pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by the following legal acts: the Act dated 6 IX 2001, Pharmaceutical Law (Journal of Laws 2008 No. 45, item 271 with later amendments), the Act dated 19 IV 1991 on Chambers of Pharmacists (Journal of Laws 2008 No. 136, item 856 with later amendments), the Regulation of the Minister of Health dated 14 III 2008 on the Conditions of the sale by mail order of medicinal products, dispensed without a prescription (Journal of Laws No. 60, item 374) as well as the Regulation of the Minister of Health dated 16 II 2009 on the Professional Practice in Pharmacy (Journal of Laws No. 31, item 215).*

Presented data on ***generally available pharmacies*** *do not include hospital pharmacies, which operate in the structure and for needs of in-patient health care institutions.* ***Pharmaceutical outlets*** *are generally available sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. The manager of the pharmaceutical outlet can be a pharmacist with an annual work experience or pharmacy technician holding a 3-year work experience in generally available pharmacies.*

4. *Data on* ***nurseries, nursery wards, children's clubs and other entities responsible for the care of children younger than 3 years*** *are presented on the basis of the Law dated 4 II 2011 (Journal of Laws No. 45, item 235, with later amendments).*

5. *Data concerning* ***social welfare homes and facilities*** *are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.*

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Assistance dated 12 III 2004 (Journal of Laws 2013, item 182).

6. *Data on* ***foster families*** *are presented according to the Law dated 9 VI 2011 on Family Support and Foster Care System (Journal of Laws 2013, item 135).*

Foster family provides care and upbringing of a child deprived of parental care completely or partially.

Foster families are divided into: related, non-professional, professional (including professional specialist and professional performing the function of a family emergency house) as well as foster homes.

7. *Data on* ***institutional foster care*** *and* ***day-support centres*** *are presented according to the Law dated 9 VI 2011 on Family Support and Foster Care System (Journal of Laws 2013, item 135).*

Institutional foster care *shall be exercised in the form of:*

- ***care and education centre*** *in the form of:*
  – ***a socialization,*** *which provides a child with full-time care and education, and fulfils its needs,*
  – ***an intervention****, which provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,*
  – ***a specialist therapy****, which provides care for a child with individual needs. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,*
  – ***a family****, which forms one, large family, educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperates with a family foster care coordinator and a family assistant. The total number of eight children and persons who have reached the age of majority at most can stay in the facility of a family type at the same time.*
- ***regional care and therapy centre*** *– a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;*

- ***pre-adoptive intervention centre*** *– a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.*

Day-support centre *supports the family, providing day care and providing a child with:*
– care and education,
– assistance in learning,
– organization of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests.

Stay in the centres mentioned above is voluntary and free; parents or carers should actively participate in educational activities organized in these facilities. The centres interact with parents or carers of a child as well as with educational institutions and medical entities.

The following forms of facilities can be distinguished:

- ***care centre*** *– operates in the form of interest circles, day rooms, clubs, educational centres and provides a child with care and education, assistance in learning, organization of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,*
- ***specialist centre*** *– in particular, organizes socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implements an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme (mainly pedagogic and psychological therapy and sociotherapy),*
- ***street work*** *– carries out motivating and sociotherapeutic activities,*
- ***operating in a combination of the forms****.*

Culture and tourism

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the* ***collection*** *of public libraries. A* ***borrower*** *is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.*

2. *Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as* ***exhibits*** *in museums.*

3. *Information regarding* ***theatres and music institutions*** *concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances. Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.*

4. *Information concerning* ***art galleries*** *includes entities in which exhibiting is the basic type of activity.*

5. *Information regarding* ***cinemas*** *concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital).*

6. *Data regarding* ***radio and television subscribers*** *concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., war- disabled persons and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles

7. Tourism*, in accordance with the Regulation (UE) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.*

8. Tourist accommodation facilities *include tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar establishments and other facilities.*

Hotels and similar establishments cover hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road house, inns).

Other facilities cover: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments, rooms for rent, agrotourism lodgings and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

9. *Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding* ***facilities and the number of bed places for tourists****.*

10. Foreign tourists *using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

11. Occupancy rate of bed places or rooms *is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of*

bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

Industry and construction

1. *Data regarding* ***sold production of industry*** *concern industrial and non-industrial production of economic entities included in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities" and include:*

- *the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production(regardless of whether or not payments due were received for them);*
- *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- *flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's*
- *fee in the case of concluding an agency agreement;*
- *the value of products in the form of settlements in kind;*
- *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

2. *Data regarding* ***buildings completed*** *(by all investors) concern:*

- *within the scope of the number of buildings – newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

Finances of enterprises

1. *Data concerning* ***the financial results of enterprises*** *are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013, item 330).*

2. Revenues from total activity (sums received and due) *include:*

- *net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;*
- *net revenues from sale of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);*
- *other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights) assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;*
- *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity *include:*

- *the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories*
- *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Financial result from the sale of products, goods and materials *is the difference between the revenues gained from the sale of products, goods and materials, and the costs incurred to obtain them (cost of products sold and the value of goods and materials sold).*

5. The financial result on economic activity *is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, on other operating activity as well as on financial operations.*

6. The gross financial result *(profit or loss) is the result on economic activity adjusted taking into account the result on extraordinary events.*

7. Obligatory encumbrances on gross financial result *include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 also other payments resulting from separate regulations.*

8. The net financial result *(profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances (i.e. income tax on legal and natural persons).*

9. *The economic relations presented in the table 4(84) were calculated as follows:*

- ***cost level indicator*** *as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;*
- ***turnover profitability rate:***
  - ***gross*** *as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,*
  - ***net*** *as the relation of the net financial result to revenues from total activity.*
- ***financial liquidity ratio of:***
  - ***first degree*** *as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds.*
  - ***second degree*** *as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds.*

10. Current assets *include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.*

11. Liabilities of enterprises (outside capital) *include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.*

The city budget

1.*The legal basis defining the processes connected with accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finance dated 27 VIII 2009 and regulations introducing the Law (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1240 and 1241 with later amendments).*

The legal basis of the financial management of local self-governments is additionally provided by the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Self-government and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2013 items 594—596), as well as the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 80, item 526, with later amendments).

2. *Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue or expenditure; the presented data, divided into divisions and paragraphs, were compiled in accordance with the detailed classification of budget revenue and expenditure, specified by the Minister of Finance in subsequent decrees adopted in the period of 2012–2013.*

3. *Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of the Ministry of Finance reports.*

Entities of the national economy

The data presented in tables concerning ***entities of the national economy*** *entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2. PKD 2007 sections according to the predominant kind of activity.*

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description

I. WAŻNIEJSZE DANE O MIEŚCIE
MAJOR DATA ON THE CITY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2010	2011	2012	2013
Ludność[a] *Population*[a]	128268	122656	122439	121576	120146
Urodzenia żywe *Live births*	997	1138	1010	1074	977
Zgony *Deaths*	1063	1061	1058	1181	1195
Przyrost naturalny *Natural increase*	–66	77	–48	–107	–218
Małżeństwa *Marriages*	530	654	564	589	570
Rozwody *Divorces*	326	246	260	263	247
Saldo migracji stałej *Net permanent migration*	–414	–159	–169	–296	–288
Pracujący w tys.[abc] *Employed persons in thous.*[abc]	47,2	51,8	51,3	51,9	52,1
Bezrobotni zarejestrowani[a] *Registered unemployed persons*[a]	6133	4479	4322	4989	4885
Stopa bezrobocia rejestrowanego[a] w % *Registered unemployment rate*[a] *in %*	9,1	6,4	6,2	7,1	6,9
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto[c] w zł *Average monthly gross wages and salaries*[c] *in zl*	2471,69	3541,80	3714,16	3771,22	3872,66
Mieszkania oddane do użytkowania *Dwellings completed*	114	727	410	352	308
Apteki[a] ogólnodostępne *Generally available pharmacies*[a]	50	47	48	50	50
Przychodnie[d] *Out-patient departments*[d]	58	92	98	99	101
Mieszkańcy domów i zakładów stacjonarnej pomocy społecznej[a] *Residents in homes and facilities of stationary social welfare*[a]	381	405	320	334	379
Czytelnicy w bibliotekach publicznych w tys. *Borrowers in public libraries in thous.*	25,4	24,3	33,9	35,5	35,4
Widzowie w kinach w tys. *Audience in cinemas in thous.*	374,5	489,1	507,2	476,6	410,8
Turystyczne obiekty noclegowe[e] *Tourist accommodation establishments*[e]	16[f]	17[f]	18[g]	17[g]	17[g]
Wypadki drogowe[h] *Road traffic accidents*[h]	164	164	176	184	184
Podmioty w rejestrze REGON[ai] *Entities in the REGON register*[ai]	19393	20361	20022	20170	20426

a Stan w dniu 31 XII. *b* Według faktycznego miejsca pracy. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *d* Od 2012 r. łącznie z przychodniami Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. *e* Stan w dniu 31 VII. *f* Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. *g* Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *h* Zarejestrowane przez policję. *i* Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a As of 31 XII. b By actual workplace. c Data concern economic entities employing more than 9 persons. d Since 2012 including out-patient departments of the Ministry of Interior and the Ministry of National Defence. e As of 31 VII. f Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. g Concern establishments possessing 10 and more bed places. h Registered by the Police. i Excluding persons tending private farms in agriculture.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2013
As of 31 XII

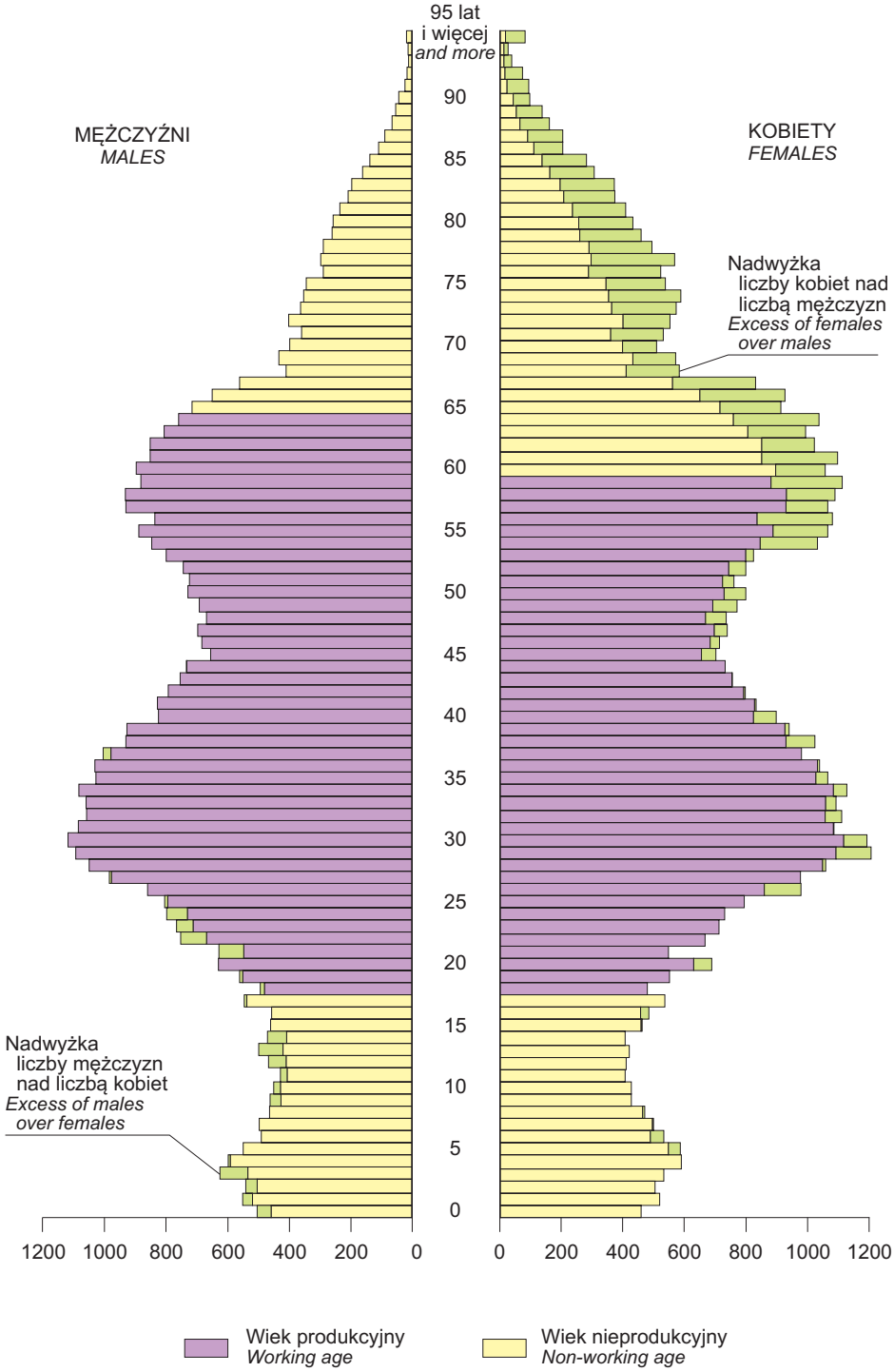

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

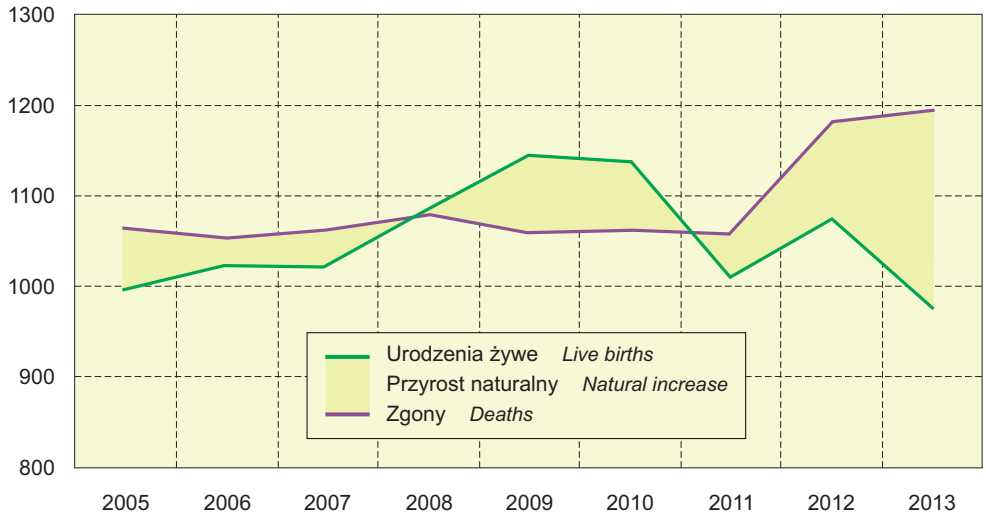

MAŁŻEŃSTWA I PRAWOMOCNIE ORZECZONE ROZWODY
MARRIAGES AND DIVORCES

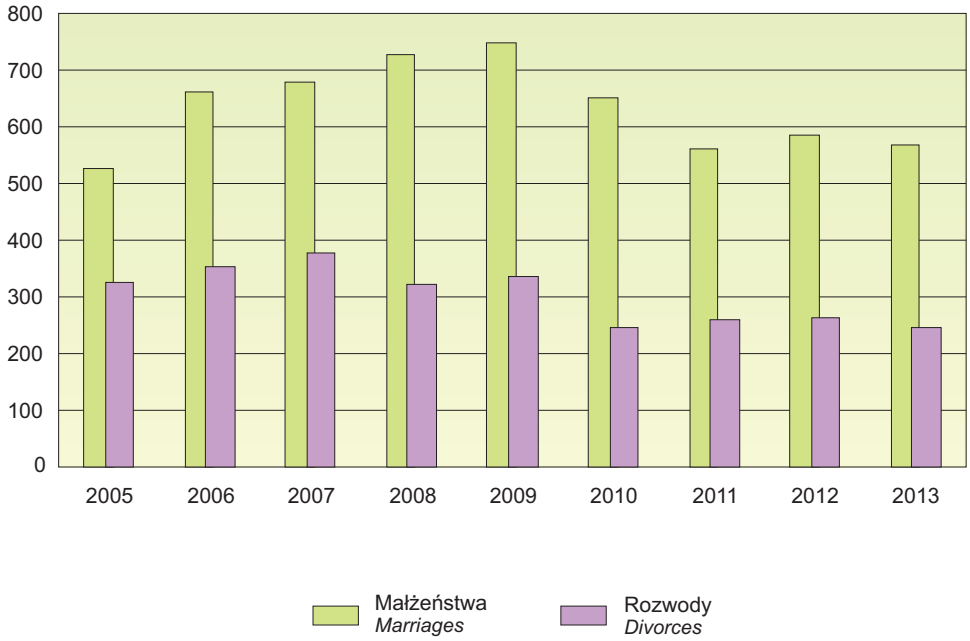

PRACUJĄCY[a] WEDŁUG SEKCJI
EMPLOYED PERSONS[a] BY SECTIONS

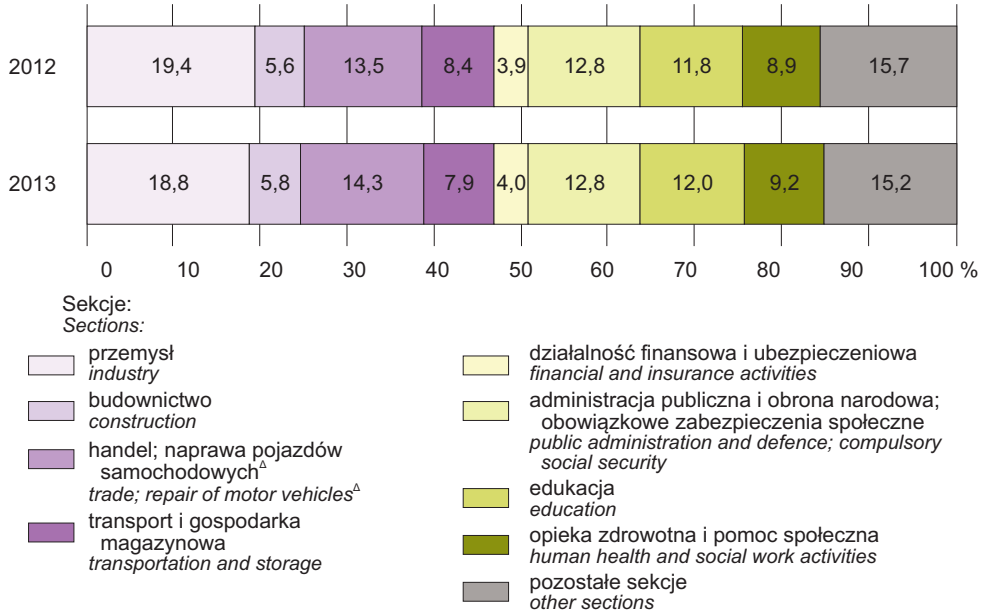

a Według faktycznego miejsca pracy, rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a By actual workplace, kind of activity, excluding economic entities employing up to 9 persons.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG PŁCI ORAZ STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY SEX AND REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE

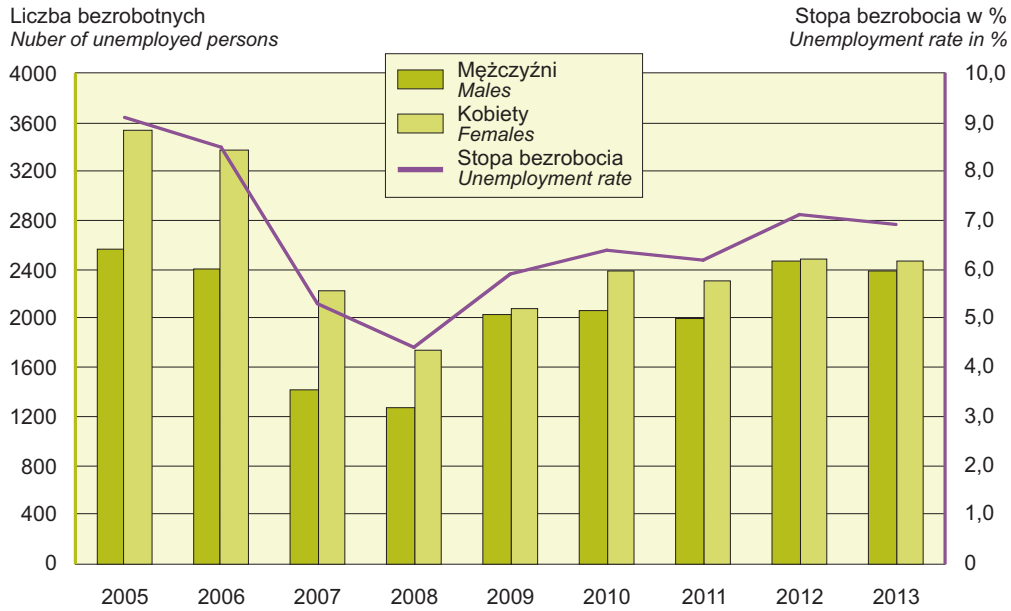

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W MIEŚCIE OPOLU
RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN OPOLE CITY

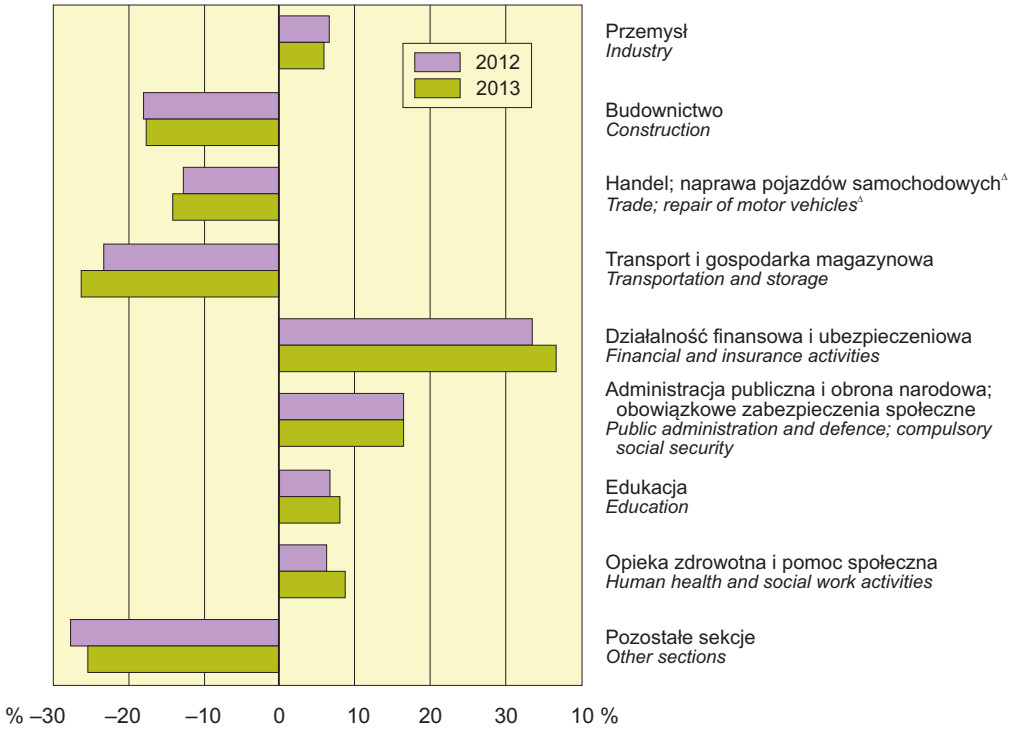

ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA
CONSUMPTION OF WATER IN HOUSEHOLDS PER CAPITA

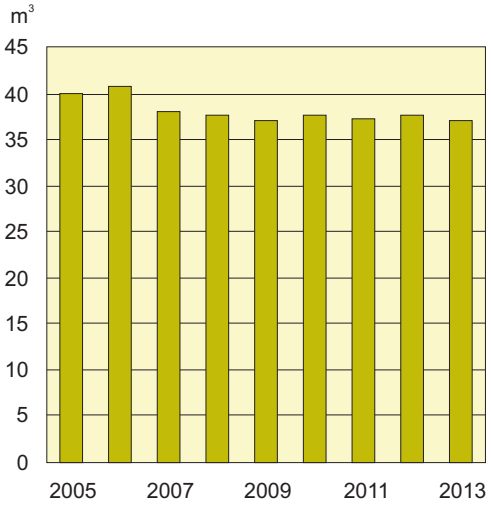

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
DWELLINGS COMPLETED PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

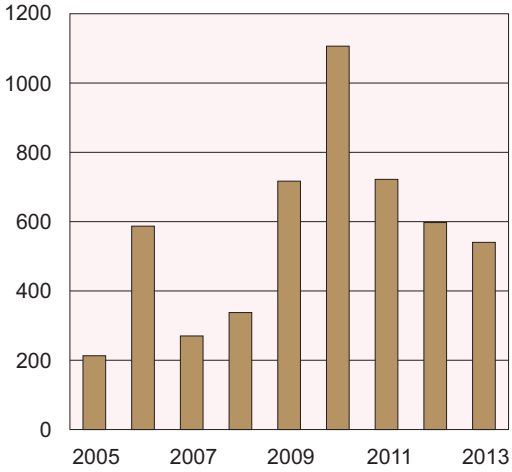

UCZNIOWIE W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
PUPILS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

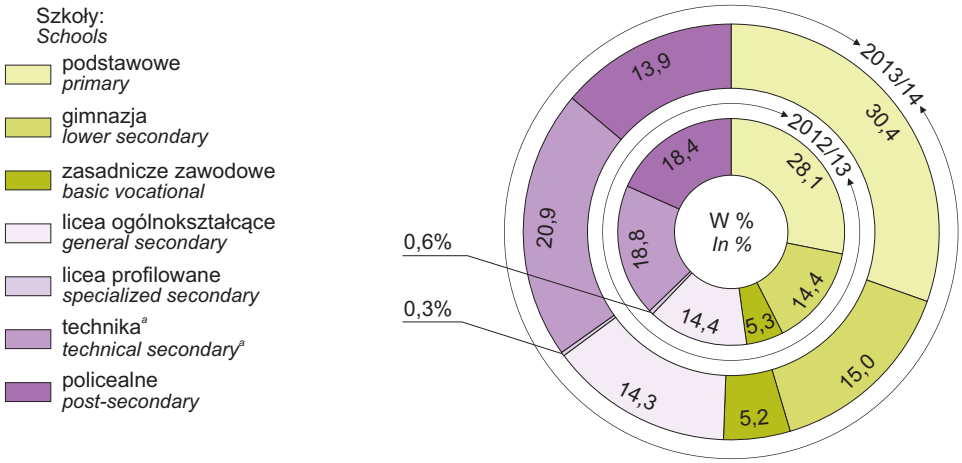

a Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a Including general art schools leading to professional certification.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

PRZEDSIĘBIORSTWA[a] I ICH PRZYCHODY WEDŁUG WSKAŹNIKA RENTOWNOŚCI OBROTU NETTO W 2013 R.
ENETERPRISES[a] AND THEIR REVENUES BY NET TURNOVER PROFITABILITY RATE IN 2013

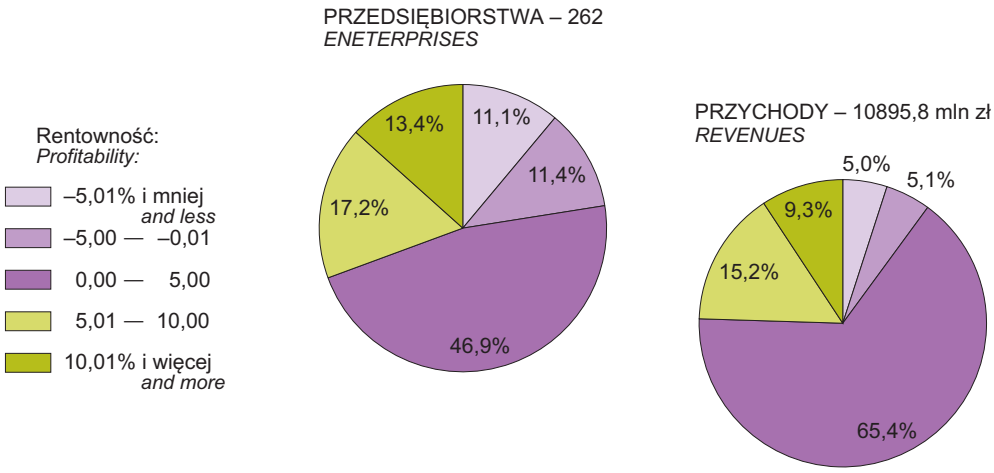

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU MIASTA NA 1 MIESZKAŃCA
REVENUE AND EXPENDITURE OF THE CITY BUDGET PER CAPITA

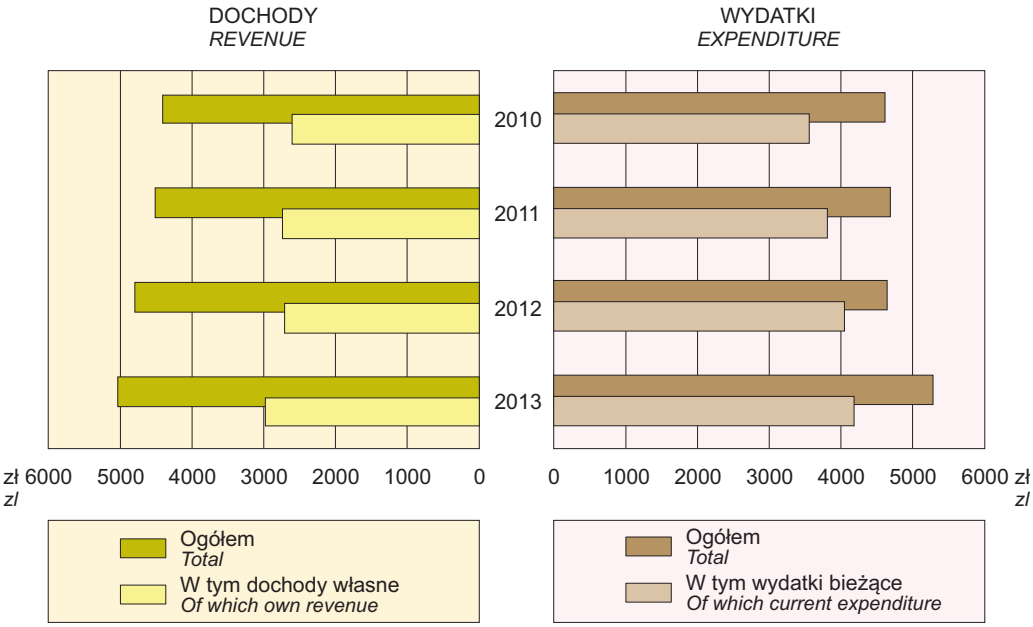

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] WEDŁUG PRZEWIDYWANEJ LICZBY PRACUJĄCYCH I SEKCJI W 2013 R.
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] BY THE EXPECTED NUMBER OF EMPLOYED PERSONS AND SECTIONS IN 2013

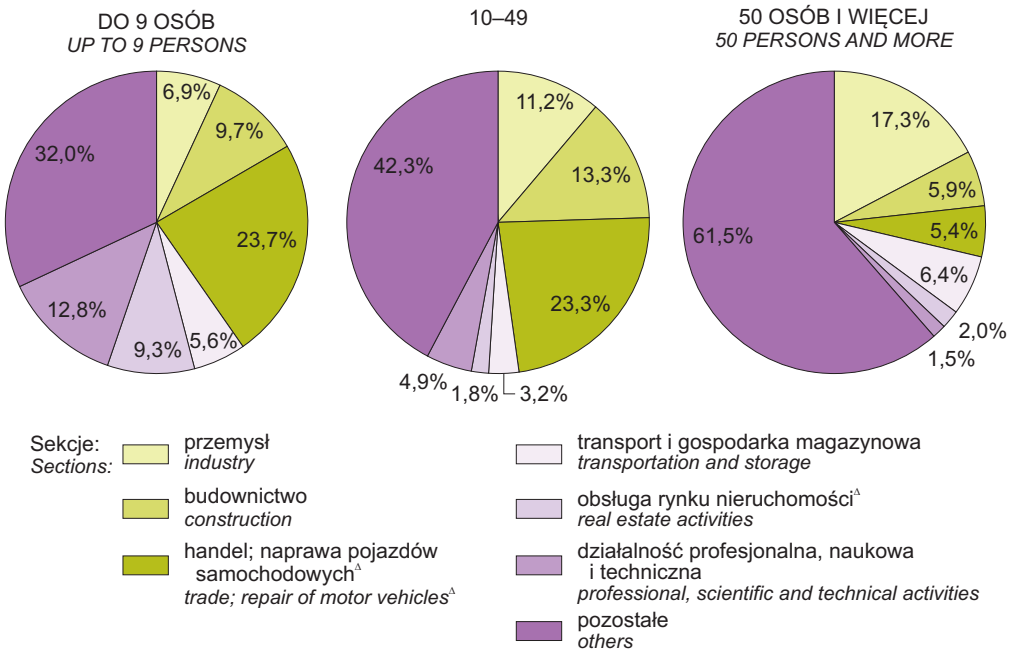

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

TABL. 1. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA**[a]
GEODESIC AREA BY DIRECTIONS OF LAND USE[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2013	2014
	w ha *in ha*		
O G Ó Ł E M[b] ***T O T A L***[b]	**9621**	**9655**	**9655**
Użytki rolne ***Agricultural land***	**4773**	**4610**	**4600**
w tym: *of which:*			
Grunty orne *Arable land*	3364	3316	3305
Sady *Orchards*	39	32	32
Łąki i pastwiska trwałe *Permanent meadows and pastures*	1206	1076	1074
Grunty leśnie oraz zadrzewione i zakrzewione ***Forest land as well as woody and bushy land***	**940**	**943**	**942**
Lasy *Forests*	932	931	930
Grunty zadrzewione i zakrzewione *Woody and bushy land*	8	12	12
Grunty pod wodami ***Lands under waters***	**344**	**338**	**337**
Płynącymi *Flowing*	283	288	288
Stojącymi *Standing*	61	50	49
Grunty zabudowane i zurbanizowane ***Built-up and urbanized areas***	**3301**	**3467**	**3479**
w tym tereny: *of which areas*:			
Mieszkaniowe *Residential*	823	881	886
Przemysłowe *Industrial*	513	510	512
Rekreacji i wypoczynku *Recreational*	198	174	176
Komunikacyjne *Transport*	875	934	934
Pozostałe ***Others***	**263**	**297**	**297**

a Stan w dniu 1 I. *b* Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).
Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a As of 1 I. b Land area (including inland waters).
S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. **POBÓR I ZUŻYCIE WODY**
WATER WITHDRAWAL AND CONSUMPTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w dam^3 *in dam^3*			
O G Ó Ł E M	**10081**	**8708**	**8536**	***T O T A L***
POBÓR WODY *WATER WITHDRAWAL*				
na cele:				*for purposes of:*
Produkcyjne[a]	872	458	463	*Production[a]*
Eksploatacji sieci wodociągowej[b]	9209	8250	8073	*Exploitation of water supply network[b]*
ZUŻYCIE WODY *WATER CONSUMPTION*				
O G Ó Ł E M	**9086**	**7760**	**7585**	***T O T A L***
Przemysł	1574	982	960	*Industry*
Eksploatacja sieci wodociągowej[c]	7512	6778	6625	*Exploitation of water supply network[c]*

a Poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem – z ujęć własnych. *b* Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. *c* Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Excluding agriculture, forestry and fishing – from own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering the water network. c Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 3. **POBÓR I ZUŻYCIE WODY W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH**
WATER WITHDRAWAL AND CONSUMPTION IN INDUSTRIAL PLANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w dam^3 *in dam^3*			
Pobór wód podziemnych z ujęć własnych	58	138	135	*Underground water withdrawal from own intakes*
Zakup wody	727	526	500	*The purchase of water*
w tym z sieci wodociągowej na cele produkcyjne	709	389	420	*of which from the water supply system for production purposes*
Zużycie wody na potrzeby zakładów	1574	982	960	*Consumption of water for needs of plants*
Na 1 km^2	16	10	10	*Per km^2*

TABL. 4. **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA[a]**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w dam^3 *in dam^3*			
O G Ó Ł E M	**7557**	**7064**	**7029**	***T O T A L***
Oczyszczane	7414	6861	6748	*Treated*
mechanicznie	622	451	442	*mechanically*
biologicznie	16	4	4	*biologically*
z podwyższonym usuwaniem biogenów	6776	6406	6302	*with increased biogene removal (disposal)*
Nieoczyszczane	143	203	281	*Untreated*

a Odprowadzone do wód lub do ziemi.

a Discharged into waters or into the ground.

TABL. 5. **ŚCIEKI ODPROWADZONE PRZEZ ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE**
WASTEWATER DISCHARGED BY INDUSTRIAL PLANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w dam^3 *in dam^3*			
O G Ó Ł E M	**1159**	**1184**	**1212**	***T O T A L***
Do sieci kanalizacyjnej	**431**	**516**	**473**	***Into sewage network***
Bezpośrednio do wód lub do ziemi	**728**	**668**	**739**	***Directly into waters or into the ground***
Oczyszczane	638	455	446	*Treated*
mechaniczne	622	451	442	*mechanically*
biologiczne	16	4	4	*biologically*
Nieoczyszczane	–	203	281	*Untreated*
Wody chłodnicze umownie czyste	90	10	12	*Cooling water conventionally clean*

TABL. 6. **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**[a]
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w tonach *in tonnes*			
Emisja zanieczyszczeń:				***Emission of pollutants**:*
Pyłowych	253	190	144	*Particulates*
w tym ze spalania paliw	154	150	112	*of which particulates from the combustion of fuels*
Gazowych (bez dwutlenku węgla)	2250	5127	6020	*Gases (excluding carbon dioxide)*
w tym: dwutlenek siarki	619	699	785	*of which: sulphur dioxide*
tlenek węgla	866	1469	1883	*carbon oxide*
tlenki azotu[b]	664	791	709	*nitrogen oxides*[b]
Na 1 km^2 :				***Per km^2**:*
Pyłowych	2,6	2,0	1,5	*Particulates*
Gazowych (bez dwutlenku węgla)	23,4	52,9	62,1	*Gases (excluding carbon dioxide)*
Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń	142067	85292	102364	***Particulates pollutants retained in pollutant reduction systems***

a Z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. *b* W przeliczeniu na NO_2.
a From plants of significant nuisance to air quality. b Calculated as NO_2.

TABL. 7. **ODPADY**[a] **WYTWORZONE I NAGROMADZONE**
Stan w końcu roku
WASTE[a] *GENERATED AND ACCUMULATED*
As of the end of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	993,7	71,4	73,3	*Waste generated (during the year) in thous.t*
poddane odzyskowi	970,1	60,5	67,8	*recovered*
unieszkodliwione	21,0	10,4	5,2	*treated*
magazynowane czasowo	2,6	0,5	0,3	*temporarily stored*
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) w tys. t.	234,5	105,9	109,9	*Waste landfilled up to now (accumulated) in thous.t*
Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów w ha	9,5	9,2	9,2	*Non-reclaimed area of waste landfill sites in ha*

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.
a Excluding municipal waste.

TABL. 8. **ODPADY KOMUNALNE[a] I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**
MUNICIPAL WASTE[a] AND LIQUID WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Odpady zebrane[b] w tys. t.	**53,5**	**40,2**	**35,3**	***Waste collected[b] in thous. t***
w tym z gospodarstw domowych	36,5	31,3	27,8	*of which from households*
na 1 mieszkańca w kg	283,7	255,9	229,6	*per capita in kg*
W % odpadów zebranych z:				*In % of waste collected from:*
handlu, małego biznesu, biur i instytucji	28,1	17,9	17,3	*trade, small business, offices and institutions*
usług komunalnych	3,6	4,4	3,8	*municipal services*
gospodarstw domowych	68,3	77,7	78,9	*households*
Nieczystości ciekłe odebrane[bc] w dam^3	**45,0**	**13,4**	**14,0**	***Liquid waste received[bc] in dam^3***
w tym z:				*of which from:*
Gospodarstw domowych	26,6	9,1	7,8	*Households*
Jednostek prowadzących działalność gospodarczą	18,0	4,3	4,3	*Entities conducting economic activity*

a Dane szacunkowe. *b* W ciągu roku. *c* Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.
a Estimated data. b During the year. c Collected temporarily in tanks without outflow.

TABL. 9. **NAKŁADY[a] NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
OUTLAYS[a] ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY SOURCES OF FINANCING (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*			
OCHRONA ŚRODOWISKA *ENVIRONMENTAL PROTECTION*				
O G Ó Ł E M	**24211,0**	**27259,7**	**70132,6**	***T O T A L***
źródła finansowania:				*sources of financing:*
Środki własne	11117,2	17446,7	17209,8	*Own funds*
Środki z budżetu centralnego	96,0	–	2772,1	*Funds from the Central Budget*
Środki z budżetu województwa	377,3	–	105,0	*Funds from voivodship budget*
Środki z budżetu gminy	126,0	27,4	–	*Funds from gmina budgets*
Środki z zagranicy	1744,0	6601,2	26199,2	*Funds from abroad*
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	9052,5	1284,4	5917,2	*Ecological funds (loans, credits, and allocations)*
Kredyty i pożyczki krajowe (w tym bankowe)	1505,0	1900,0	17929,3	*Domestic credits and loans (including bank credits and loans)*
Inne środki (w tym nakłady niesfinansowane)	193,0	–	–	*Other funds (including non-financed outlays)*
GOSPODARKA WODNA *WATER MANAGEMENT*				
O G Ó Ł E M	**17658,9**	**9253,3**	**51054,3**	***T O T A L***
źródła finansowania:				*sources of financing:*
Środki własne	1609,0	7439,6	6494,2	*Own funds*
Środki z budżetu centralnego	8110,0	697,8	4103,9	*Funds from the Central Budget*
Środki z budżetu województwa	339,9	146,0	111,8	*Funds from voivodship budget*
Środki z zagranicy	–	227,9	34568,7	*Funds from abroad*
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	7600,0	742,0	5775,7	*Ecological funds (loans, credits, and allocations)*

a W 2005 – wydatki inwestycyjne.
a In 2005 – investment expenditures.

TABL. 10. **NAKŁADY[a] NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)**

OUTLAYS[a] ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY DIRECTIONS OF INVESTING (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*			
OCHRONA ŚRODOWISKA *ENVIRONMENTAL PROTECTION*				
O G Ó Ł E M	**24211,0**	**27259,7**	**70132,6**	***T O T A L***
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	6030,3	3281,6	19164,7	*Protection of air and climate*
w tym:				*of which:*
zapobieganie zanieczyszczeniom	1265,3	1991,6	3005,0	*pollution prevention*
w tym nowe techniki i technologie spalania paliw	1019,3	398,1	–	*of which new fuel combustion technologies and techniques*
redukcja zanieczyszczeń	4765,0	1290,0	16144,7	*reduction of pollution*
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	6718,7	13414,2	33327,5	*Wastewater management and protection of water*
w tym:				*of which:*
sieć kanalizacyjna odprowadzająca:				*sewage network discharging:*
ścieki	4704,3	7045,6	8595,8	*wastewater*
wody opadowe	1990,4	4926,1	1589,4	*precipitation water*
oczyszczanie ścieków	–	1442,5	23142,3	*wastewater treatment plants*
w tym komunalnych	–	1442,5	23037,3	*of which municipal*
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	33,3	–	–	*Protection and restoration of utility to soil and protection of groundwater and surface water*
Gospodarka odpadami	9120,3	2022,0	14068,3	*Waste management*
w tym:				*of which:*
zbieranie odpadów[b] i ich transport	2170,3	1986,0	6209,3	*waste collection[b] and transport*
unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne	6898,0	36,0	7859,0	*treatment and disposal of hazardous waste and other than hazardous waste*
Zmniejszanie hałasu i wibracji	–	2210,6	2772,1	*Noise and vibration reduction*
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	–	136,1	–	*Protection of biodiversity and landscape*
Pozostałe	2308,4	6195,2	800,0	*Others*
GOSPODARKA WODNA *WATER MANAGEMENT*				
O G Ó Ł E M	**17658,9**	**9253,3**	**51054,3**	***T O T A L***
Ujęcia i doprowadzenia wody	1145,1	7766,5	11241,9	*Water intakes and pipe systems*
Zbiorniki i stopnie wodne	–	–	34139,1	*Water reservoirs and falls*
Regulacja i zabudowania rzek i potoków	16508,5	42,0	243,5	*Regulation and management of rivers and streams*
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	5,3	1444,8	5429,8	*Flood embankments and pump stations*

a W 2005 – wydatki inwestycyjne. *b* Przemysłowych i komunalnych.

a In 2005 – investment expenditures. b Industrial and municipal.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

TABL. 1 (11). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ[a] W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE[a] IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE *ASCERTAINED CRIMES*				
O G Ó Ł E M	**7268**	**5547**	**5498**	***T O T A L***
w tym:				*of which:*
O charakterze kryminalnym	5898	4435	4220	*Criminal*
O charakterze gospodarczym	630	359	600	*Economic*
Drogowe	556	608	548	*Traffic*
WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI w % *THE RATE OF DETECTABILITY in %*				
O G Ó Ł E M	**46,2**	**51,4**	**54,9**	***T O T A L***
w tym:				*of which:*
O charakterze kryminalnym	34,5	41,8	44,1	*Criminal*
O charakterze gospodarczym	94,1	81,4	85,9	*Economic*
Drogowe	98,4	98,4	97,6	*Traffic*

a W 2005 r. i 2012 r. łącznie z prokuraturą.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.
a In 2005 and 2012 including prosecutor's office.
S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 2 (12). **WYPADKI DROGOWE**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*			rok poprzedni = 100 *previous year = 100*			
Wypadki drogowe	**164**	**184**	**184**	**79,6**	**104,5**	**100,0**	***Road traffic accidents***
Ofiary wypadków	221	218	211	80,1	104,8	96,8	*Road traffic casualties*
śmiertelne	8	2	7	80,0	28,6	4razy	*fatalities*
ranni	213	216	204	80,1	107,5	94,4	*injured*

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu.
S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters in Opole.

TABL. 3 (13). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Liczba zdarzeń:				***Number of events:***
Pożary	563	483	381	*Fires*
w tym obiektów mieszkalnych	128	117	87	*of which residential buildings*
Miejscowe zagrożenia[a]	467	520	521	*Local threats[a]*
Wyjazdy do fałszywych alarmów	241	247	209	*False alarms*
Wypadki z ludźmi	167	133	213	*Casualties*
w tym w czasie pożarów	14	8	8	*of which during fires*
Ratownicy biorący udział w pożarach	2859	4160	3242	*Rescue personnel involved in fires*

a Katastrofy naturalne, awarie techniczne, wypadki w komunikacji i inne zagrożenia życia i mienia.
Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu.
a Natural catastrophes, technical failures, transportation accidents and other threats to life and property.
S o u r c e: data of the Voivodship State Fire Service Headquarters in Opole.

LUDNOŚĆ
POPULATION

TABL. 1 (14). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**128268**	**121576**	**120146**	***T O T A L***
mężczyźni	60137	56928	56407	*males*
kobiety	68131	64648	63739	*females*
Kobiety na 100 mężczyzn	113	114	113	*Females per 100 males*
Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej	1333	1259	1244	*Population per km^2 of total area*

TABL. 2 (15). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I GRUP WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE GROUPS
As of 31 XII

GRUPY WIEKU *AGE GROUPS*	2005			2012			2013		
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**128268**	**60137**	**68131**	**121576**	**56928**	**64648**	**120146**	**56407**	**63739**
0– 2 lata	2905	1485	1420	3242	1682	1560	3082	1598	1484
3– 6	3994	2083	1911	4390	2171	2219	4506	2262	2244
7–12	6662	3386	3276	5380	2788	2592	5414	2771	2643
13–15	4035	2028	2007	2782	1399	1383	2722	1430	1292
16–18	4870	2475	2395	3205	1608	1597	3000	1498	1502
19–24	15408	7445	7963	9283	4638	4645	8036	4135	3901
25–29	11084	5406	5678	10565	5120	5445	9810	4792	5018
30–34	9937	4919	5018	10793	5297	5496	11019	5406	5613
35–39	7943	3939	4004	9691	4753	4938	9973	4922	5051
40–44	8146	3949	4197	7667	3812	3855	7954	3935	4019
45–49	10272	4794	5478	7303	3512	3791	7061	3398	3663
50–54	11056	5105	5951	8573	4068	4505	8064	3845	4219
55–59	9443	4211	5232	10022	4561	5461	9889	4471	5418
60–64	5611	2554	3057	9214	4085	5129	9377	4166	5211
65–69	5538	2211	3327	5995	2530	3465	6597	2772	3825
70–74	4725	1928	2797	4734	1886	2848	4633	1876	2757
75–79	3503	1325	2178	4039	1491	2548	4065	1481	2584
80 lat i więcej *and more*	3136	894	2242	4698	1527	3171	4944	1649	3295

TABL. 3 (16). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
		OGÓŁEM *GRAND TOTAL*		
OGÓŁEM	**128268**	**121576**	**120146**	***GRAND TOTAL***
w wieku:				*of age:*
Przedprodukcyjnym	20769	17875	17750	*Pre-working*
Produkcyjnym	87540	79106	76946	*Working*
w tym w wieku mobilnym	54215	49123	47766	*of which of mobility*
Poprodukcyjnym	19959	24595	25450	*Post-working*
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	**47**	**54**	**56**	***Non-working age population per 100 persons of working age***
		MĘŻCZYŹNI *MALES*		
RAZEM	**60137**	**56928**	**56407**	***TOTAL***
w wieku:				*of age:*
Przedprodukcyjnym	10625	9095	9065	*Pre-working*
Produkcyjnym	43154	40399	39564	*Working*
w tym w wieku mobilnym	26490	24173	23684	*of which of mobility*
Poprodukcyjnym	6358	7434	7778	*Post-working*
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	**39**	**41**	**43**	***Non-working age population per 100 persons of working age***
		KOBIETY *FEMALES*		
RAZEM	**68131**	**64648**	**63739**	***TOTAL***
w wieku:				*of age:*
Przedprodukcyjnym	10144	8780	8685	*Pre-working*
Produkcyjnym	44386	38707	37382	*Working*
w tym w wieku mobilnym	27725	24950	24082	*of which of mobility*
Poprodukcyjnym	13601	17161	17672	*Post-working*
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	**53**	**67**	**71**	***Non-working age population per 100 persons of working age***

TABL. 4 (17). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*			na 1000 ludności *per 1000 population*			
Małżeństwa	530	589	570	4,3	4,8	4,7	*Marriages*
cywilne	226	274	260	1,8	2,2	2,1	*civil*
wyznaniowe[a]	304	315	310	2,4	2,6	2,6	*religious*[a]
Rozwody	326	263	247	2,6	2,2	2,0	*Divorces*
Urodzenia żywe	997	1074	977	8,0	8,8	8,1	*Live births*
Zgony	1063	1181	1195	8,5	9,7	9,9	*Deaths*
w tym niemowląt	4	11	4	4,0[b]	10,2[b]	4,1[b]	*of which infants*
Przyrost naturalny	–66	–107	–218	–0,5	–0,9	–1,8	*Natural increase*

a Ze skutkami cywilnymi. *b* Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych.
a With civil law consequences. b Infant deaths per 1000 live births.

TABL. 5 (18). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF NEWLYWEDS

LATA *YEARS* MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*		Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age* 19 lat i mniej *under 20*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
		W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*								
OGÓŁEM	2005	530	14	175	214	60	17	27	14	9
TOTAL	2012	589	11	119	255	108	39	22	22	13
	2013	**570**	**3**	**109**	**254**	**102**	**40**	**30**	**17**	**15**
19 lat i mniej	2005	6	3	3	–	–	–	–	–	–
Under 20	2012	1	–	1	–	–	–	–	–	–
	2013	**1**	**1**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
20–24	2005	85	7	67	9	1	1	–	–	–
	2012	56	8	36	12	–	–	–	–	–
	2013	**50**	**1**	**36**	**13**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
25–29	2005	243	4	81	139	18	1	–	–	–
	2012	237	1	63	141	28	4	–	–	–
	2013	**220**	**–**	**57**	**136**	**24**	**3**	**–**	**–**	**–**
30–34	2005	86	–	16	48	20	2	–	–	–
	2012	147	2	13	75	47	9	1	–	–
	2013	**158**	**–**	**13**	**84**	**48**	**9**	**3**	**1**	**–**
35–39	2005	39	–	5	12	11	10	1	–	–
	2012	57	–	3	25	20	9	–	–	–
	2013	**52**	**–**	**3**	**16**	**19**	**13**	**1**	**–**	**–**
40–49	2005	32	–	3	5	10	1	12	1	–
	2012	38	–	1	2	8	13	9	5	–
	2013	**43**	**–**	**–**	**4**	**10**	**12**	**17**	**–**	**–**
50–59	2005	23	–	–	1	–	2	12	7	1
	2012	32	–	2	–	5	4	10	11	–
	2013	**24**	**1**	**–**	**1**	**1**	**3**	**6**	**11**	**1**
60 lat i więcej	2005	16	–	–	–	–	–	2	6	8
and more	2012	21	–	–	–	–	–	2	6	13
	2013	**22**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**3**	**5**	**14**
		NA 1000 LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ *PER 1000 POPULATION AGED 15 AND MORE*								
OGÓŁEM	2005	4,91	0,13	1,62	1,98	0,56	0,16	0,25	0,13	0,08
TOTAL	2012	5,49	0,10	1,11	2,38	1,01	0,36	0,20	0,20	0,12
	2013	**5,35**	**0,03**	**1,02**	**2,39**	**0,96**	**0,38**	**0,28**	**0,16**	**0,14**
19 lat i mniej	2005	0,06	0,03	0,03	–	–	–	–	–	–
Under 20	2012	0,01	–	0,01	–	–	–	–	–	–
	2013	**0,01**	**0,01**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
20–24	2005	0,79	0,06	0,62	0,08	0,01	0,01	–	–	–
	2012	0,52	0,07	0,34	0,11	–	–	–	–	–
	2013	**0,47**	**0,01**	**0,34**	**0,12**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
25–29	2005	2,25	0,04	0,75	1,29	0,17	0,01	–	–	–
	2012	2,21	0,01	0,59	1,31	0,26	0,04	–	–	–
	2013	**2,07**	**–**	**0,54**	**1,28**	**0,23**	**0,03**	**–**	**–**	**–**
30–34	2005	0,80	–	0,15	0,44	0,19	0,02	–	–	–
	2012	1,37	0,02	0,12	0,70	0,44	0,08	0,01	–	–
	2013	**1,48**	**–**	**0,12**	**0,79**	**0,45**	**0,08**	**0,03**	**0,01**	**–**
35–39	2005	0,36	–	0,05	0,11	0,10	0,09	0,01	–	–
	2012	0,53	–	0,03	0,23	0,19	0,08	–	–	–
	2013	**0,49**	**–**	**0,03**	**0,15**	**0,18**	**0,12**	**0,01**	**–**	**–**

TABL. 5 (18). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF NEWLYWEDS (cont.)

LATA *YEARS* MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*		Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age* 19 lat i mniej *under 20*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
NA 1000 LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ (dok.) *PER 1000 POPULATION AGED 15 AND MORE (cont.)*										
40–49	2005	0,30	–	0,03	0,05	0,09	0,01	0,11	0,01	–
	2012	0,35	–	0,01	0,02	0,07	0,12	0,08	0,05	–
	2013	**0,40**	**–**	**–**	**0,04**	**0,09**	**0,11**	**0,16**	**–**	**–**
50–59	2005	0,21	–	–	0,01	–	0,02	0,11	0,06	0,01
	2012	0,30	–	0,02	–	0,05	0,04	0,09	0,10	–
	2013	**0,23**	**0,01**	**–**	**0,01**	**0,01**	**0,03**	**0,06**	**0,10**	**0,01**
60 lat i więcej *and more*	2005	0,15	–	–	–	–	–	0,02	0,06	0,07
	2012	0,20	–	–	–	–	–	0,02	0,06	0,12
	2013	**0,21**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**0,03**	**0,05**	**0,13**

TABL. 6 (19). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF NEWLYWEDS

LATA *YEARS* POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN *PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES*		Ogółem *Total*	Poprzedni stan cywilny kobiet *Previous marital status of females* panny *single*	wdowy *widows*	rozwiedzione *divorced*
OGÓŁEM *TOTAL*	2005	530	455	12	63
	2012	589	505	9	75
	2013	**570**	**474**	**8**	**88**
Kawalerowie *Single*	2005	440	420	3	17
	2012	484	451	1	32
	2013	**475**	**433**	**1**	**41**
Wdowcy *Widowers*	2005	10	1	4	5
	2012	14	6	4	4
	2013	**11**	**1**	**4**	**6**
Rozwiedzeni *Divorced*	2005	80	34	5	41
	2012	91	48	4	39
	2013	**84**	**40**	**3**	**41**

TABL. 7 (20). **PŁODNOŚĆ KOBIET**
FEMALE FERTILITY

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2012	2013
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: ***Fertility** – live births per 1000 women aged:*			
15–49[ab]	29,87	34,91	32,49
15–19[a]	8,91	11,45	11,58
20–24	29,57	26,49	28,52
25–29	76,04	65,68	62,77
30–34	57,93	68,75	63,98
35–39	23,99	32,44	25,04
40–44	5,62	6,04	5,33
45–49[b]	–	0,26	0,27

a,b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: *a* – poniżej 15 lat, *b* – 50 lat i więcej.
a,b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 8 (21). **WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Dzietności ogólnej	1,000	1,039	0,972	*Total fertility*
Reprodukcji brutto	0,506	0,512	0,462	*Gross reproduction*
Dynamiki demograficznej	0,938	0,909	0,818	*Demographic dynamics*

TABL. 9 (22). **URODZENIA ŻYWE**
LIVE BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**997**	**1074**	**977**	***T O T A L***
Małżeńskie	780	793	726	*Legtimate*
chłopcy	391	395	388	*males*
dziewczęta	389	398	338	*females*
Pozamałżeńskie	217	281	251	*Illegtimate*
chłopcy	102	150	125	*males*
dziewczęta	115	131	126	*females*

TABL. 10 (23). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER AND AGE OF MOTHER

L A T A *Y E A R S* WIEK MATKI *AGE OF MOTHER*		Ogółem *Total*	Kolejność urodzenia dziecka u matki *Birth order*					
			1	2	3	4	5	6 i dalsze *and over*
O G Ó Ł E M	2005	997	543	315	98	32	4	5
T O T A L	2012	1074	541	432	67	18	13	3
	2013	**977**	**540**	**348**	**63**	**13**	**8**	**5**
19 lat i mniej	2005	36	34	2	–	–	–	–
Under 20	2012	31	27	4	–	–	–	–
	2013	**31**	**30**	**1**	**–**	**–**	**–**	**–**
20–24	2005	157	118	30	4	4	1	–
	2012	120	88	26	3	2	1	–
	2013	**110**	**88**	**18**	**2**	**–**	**2**	**–**
25–29	2005	411	263	116	26	5	1	–
	2012	364	227	118	15	2	2	–
	2013	**333**	**226**	**88**	**15**	**1**	**–**	**3**
30–34	2005	274	105	123	34	11	1	–
	2012	378	159	187	23	4	4	1
	2013	**356**	**155**	**172**	**19**	**4**	**5**	**1**
35–39	2005	95	20	41	25	8	1	–
	2012	157	34	91	19	8	4	1
	2013	**125**	**37**	**58**	**22**	**7**	**1**	**–**
40–44	2005	24	3	3	9	4	–	5
	2012	23	6	6	6	2	2	1
	2013	**21**	**3**	**11**	**5**	**1**	**–**	**1**
45 lat i więcej	2005	–	–	–	–	–	–	–
and more	2012	1	–	–	1	–	–	–
	2013	**1**	**1**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**

TABL. 11 (24). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**

DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE

MĘŻCZYŹNI W WIEKU *MALES AT AGE*		Ogółem *Total*	Kobiety w wieku *Females at age*							
			19 lat i mniej *under 20*	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej *and more*
O G Ó Ł E M	2005	326	1	17	76	89	35	72	28	8
T O T A L	2012	263	–	11	41	50	51	61	33	16
	2013	**247**	**1**	**16**	**40**	**54**	**34**	**58**	**26**	**18**
19 lat i mniej	2005	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Under 20	2012	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	2013	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
20–24	2005	10	–	8	2	–	–	–	–	–
	2012	4	–	2	2	–	–	–	–	–
	2013	**6**	**1**	**4**	**1**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
25–29	2005	58	1	8	38	10	1	–	–	–
	2012	23	–	9	13	1	–	–	–	–
	2013	**32**	**–**	**7**	**23**	**1**	**–**	**1**	**–**	**–**
30–34	2005	67	–	1	22	41	2	1	–	–
	2012	46	–	–	19	23	4	–	–	–
	2013	**45**	**–**	**4**	**12**	**26**	**2**	**1**	**–**	**–**
35–39	2005	59	–	–	12	28	15	3	1	–
	2012	55	–	–	5	21	24	5	–	–
	2013	**44**	**–**	**1**	**4**	**18**	**16**	**5**	**–**	**–**
40–49	2005	89	–	–	2	10	16	58	3	–
	2012	74	–	–	2	4	20	45	3	–
	2013	**63**	**–**	**–**	**–**	**7**	**15**	**39**	**2**	**–**
50–59	2005	34	–	–	–	–	1	10	22	1
	2012	42	–	–	–	1	3	10	24	4
	2013	**40**	**–**	**–**	**–**	**2**	**1**	**12**	**21**	**4**
60 lat i więcej	2005	9	–	–	–	–	–	–	2	7
and more	2012	19	–	–	–	–	–	1	6	12
	2013	**17**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**3**	**14**

TABL. 12 (25). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**

DEATHS BY SEX AND AGE OF THE DECEASED

GRUPY WIEKU *AGE GROUPS*	2005			2012			2013		
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
	W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*								
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**1063**	**536**	**527**	**1181**	**600**	**581**	**1195**	**592**	**603**
0– 4 lata	5	2	3	11	6	5	4	2	2
5– 9	2	1	1	1	1	–	–	–	–
10–14	4	1	3	1	1	–	–	–	–
15–19	–	–	–	1	1	–	2	2	–
20–29	11	8	3	7	4	3	10	9	1
30–39	17	9	8	17	14	3	12	8	4
40–49	54	36	18	32	24	8	32	21	11
50–59	146	94	52	152	98	54	126	86	40
60–69	181	111	70	211	136	75	261	162	99
70 lat i więcej ..... *and more*	643	274	369	748	315	433	748	302	446

TABL. 12 (25). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)**
DEATHS BY SEX AND AGE OF THE DECEASED (cont.)

GRUPY WIEKU *AGE GROUPS*	2005			2012			2013		
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
	W ODSETKACH *IN PERCENT*								
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
0– 4 lata	0,5	0,4	0,6	0,9	1,0	0,9	0,3	0,3	0,3
5– 9	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	–	–	–	–
10–14	0,4	0,2	0,6	0,1	0,2	–	–	–	–
15–19	–	–	–	0,1	0,2	–	0,2	0,3	–
20–29	1,0	1,5	0,6	0,6	0,7	0,5	0,8	1,5	0,2
30–39	1,6	1,7	1,5	1,4	2,3	0,5	1,0	1,4	0,7
40–49	5,1	6,7	3,4	2,7	4,0	1,4	2,7	3,5	1,8
50–59	13,7	17,5	9,8	12,9	16,3	9,3	10,5	14,5	6,6
60–69	17,0	20,7	13,3	17,9	22,7	12,9	21,8	27,4	16,4
70 lat i więcej *and more*	60,5	51,1	70,0	63,3	52,5	74,5	62,6	51,0	74,0

TABL. 13 (26). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN**[a]
DEATHS BY CAUSES[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005			2012		
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
	W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*					
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**1063**	**536**	**527**	**1181**	**600**	**581**
w tym: *of which:*						
Nowotwory *Neoplasms*	313	166	147	383	200	183
w tym nowotwory złośliwe *of which malignant neoplasms*	307	164	143	352	185	167
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej *Endocrine, nutritional and metabolic diseases*	22	10	12	20	9	11
w tym cukrzyca *of which diabetes mellitus*	21	10	11	19	9	10
Choroby układu krążenia *Diseases of the circulatory system*	486	206	280	458	212	246
w tym: *of which:*						
choroba niedokrwienna serca *ischaemic heart disease*	73	41	32	75	52	23
choroby naczyń mózgowych *cerebrovascular diseases*	67	25	42	73	24	49
miażdżyca *atherosclerosis*	226	84	142	141	58	83

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 13 (26). **ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN[a] (dok.)**
DEATHS BY CAUSES[a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005			2012		
	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*	ogółem *total*	mężczyźni *males*	kobiety *females*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH (dok.) *IN ABSOLUTE NUMBERS (cont.)*						
Choroby układu oddechowego ..... *Diseases of the respiratory system*	44	30	14	60	35	25
Choroby układu trawiennego ..... *Diseases of the digestive system*	56	39	17	63	39	24
Choroby układu moczowo-płciowego ..... *Diseases of the genitourinary system*	15	7	8	20	11	9
Objawy i stany niedokładnie określone[Δ] ..... *Symptoms and ill-defined conditions[Δ]*	49	34	15	92	39	53
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny ..... *Injuries and poisonings by external cause*	52	33	19	48	33	15
NA 100 tys. LUDNOŚCI *PER 100 thous. POPULATION*						
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**856,6**	**917,9**	**802,0**	**967,1**	**1050,5**	**893,8**
w tym: *of which:*						
Nowotwory ..... *Neoplasms*	252,2	284,3	223,7	313,6	350,2	281,5
w tym nowotwory złośliwe ..... *of which malignant neoplasms*	247,4	280,9	217,6	288,2	323,9	256,9
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej ..... *Endocrine, nutritional and metabolic diseases*	17,7	17,1	18,3	16,4	15,8	16,9
w tym cukrzyca ..... *of which diabetes mellitus*	16,9	17,1	16,7	15,6	15,8	15,4
Choroby układu krążenia ..... *Diseases of the circulatory system*	391,6	352,8	426,1	375,0	371,2	378,4
w tym: *of which:*						
choroba niedokrwienna serca ..... *ischaemic heart disease*	58,8	70,2	48,7	61,4	91,0	35,4
choroby naczyń mózgowych ..... *cerebrovascular diseases*	54,0	42,8	63,9	59,8	42,0	75,4
miażdżyca ..... *atherosclerosis*	182,1	143,9	216,1	115,5	101,5	127,7
Choroby układu oddechowego ..... *Diseases of the respiratory system*	35,5	51,4	21,3	49,1	61,3	38,5
Choroby układu trawiennego ..... *Diseases of the digestive system*	45,1	66,8	25,9	51,6	68,3	36,9
Choroby układu moczowo-płciowego ..... *Diseases of the genitourinary system*	12,1	12,0	12,2	16,4	19,3	13,8
Objawy i stany niedokładnie określone[Δ] ..... *Symptoms and ill-defined conditions[Δ]*	39,5	58,2	22,8	75,3	68,3	81,5
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny ..... *Injuries and poisonings by external cause*	41,9	56,5	28,9	39,3	57,8	23,1

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 14 (27). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
OGÓŁEM *GRAND TOTAL*				
Napływ[a]	**1264**	**1247**	**1293**	***Inflow***[a]
Z miast	672	657	656	*From urban areas*
Ze wsi	509	532	579	*From rural areas*
Z zagranicy	83	58	58	*From abroad*
Odpływ[b]	**1678**	**1543**	**1581**	***Outflow***[b]
Do miast	581	530	508	*To urban areas*
Na wieś	790	839	896	*To rural areas*
Za granicę	307	174	177	*Abroad*
Saldo migracji stałej	**–414**	**–296**	**–288**	***Net migration***
Na 1000 ludności	–3,34	–2,42	–2,37	*Per 1000 population*
MĘŻCZYŹNI *MALES*				
Napływ[a]	**576**	**576**	**621**	***Inflow***[a]
Z miast	292	313	296	*From urban areas*
Ze wsi	237	238	283	*From rural areas*
Z zagranicy	47	25	42	*From abroad*
Odpływ[b]	**826**	**735**	**741**	***Outflow***[b]
Do miast	265	253	236	*To urban areas*
Na wieś	397	397	423	*To rural areas*
Za granicę	164	85	82	*Abroad*
Saldo migracji stałej	**–250**	**–159**	**–120**	***Net migration***
Na 1000 ludności	–4,28	–2,78	–2,11	*Per 1000 population*
KOBIETY *FEMALES*				
Napływ[a]	**688**	**671**	**672**	***Inflow***[a]
Z miast	380	344	360	*From urban areas*
Ze wsi	272	294	296	*From rural areas*
Z zagranicy	36	33	16	*From abroad*
Odpływ[b]	**852**	**808**	**840**	***Outflow***[b]
Do miast	316	277	272	*To urban areas*
Na wieś	393	442	473	*To rural areas*
Za granicę	143	89	95	*Abroad*
Saldo migracji stałej	**–164**	**–137**	**–168**	***Net migration***
Na 1000 ludności	–2,50	–2,11	–2,61	*Per 1000 population*

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 15 (28). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I GRUP WIEKU**

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE GROUPS

GRUPY WIEKU *AGE GROUPS*	2005			2012			2013		
	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji stałej *net migration*	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji stałej *net migration*	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji stałej *net migration*
OGÓŁEM *GRAND TOTAL*									
OGÓŁEM ..... ***GRAND TOTAL***	**1181**	**1371**	**–190**	**1189**	**1369**	**–180**	**1235**	**1404**	**–169**
Poniżej 20 lat ..... *Under 20*	218	320	–102	225	299	–74	224	335	–111
20–24	121	114	7	86	101	–15	94	81	13
25–29	348	202	146	339	222	117	342	213	129
30–44	284	372	–88	348	406	–58	406	450	–44
45–59	104	245	–141	88	215	–127	72	187	–115
60 lat i więcej ..... *and more*	106	118	–12	103	126	–23	97	138	–41
MĘŻCZYŹNI *MALES*									
RAZEM ..... ***TOTAL***	**529**	**662**	**–133**	**551**	**650**	**–99**	**579**	**659**	**–80**
Poniżej 20 lat ..... *Under 20*	119	162	–43	111	139	–28	115	148	–33
20–24	32	40	–8	26	39	–13	35	36	–1
25–29	149	96	53	146	103	43	151	86	65
30–44	144	189	–45	179	207	–28	210	229	–19
45–59	51	126	–75	45	108	–63	32	94	–62
60 lat i więcej ..... *and more*	34	49	–15	44	54	–10	36	66	–30
KOBIETY *FEMALES*									
RAZEM ..... ***TOTAL***	**652**	**709**	**–57**	**638**	**719**	**–81**	**656**	**745**	**–89**
Poniżej 20 lat ..... *Under 20*	99	158	–59	114	160	–46	109	187	–78
20–24	89	74	15	60	62	–2	59	45	14
25–29	199	106	93	193	119	74	191	127	64
30–44	140	183	–43	169	199	–30	196	221	–25
45–59	53	119	–66	43	107	–64	40	93	–53
60 lat i więcej ..... *and more*	72	69	3	59	72	–13	61	72	–11

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 16 (29). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I STANU CYWILNEGO**

INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND MARITAL STATUS

STAN CYWILNY *MARITAL STATUS*	2005			2012			2013		
	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji stałej *net migration*	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji stałej *net migration*	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji stałej *net migration*
OGÓŁEM *GRAND TOTAL*									
OGÓŁEM ..... ***GRAND TOTAL***	**1181**	**1371**	**–190**	**1189**	**1369**	**–180**	**1235**	**1404**	**–169**
Kawalerowie/panny ..... *Single*	574	568	6	389	480	–91	449	529	–80
Żonaci/zamężne ..... *Married*	491	645	–154	595	702	–107	590	708	–118
Wdowcy/wdowy ..... *Widowed*	64	51	13	51	40	11	38	39	–1
Rozwiedzeni/rozwiedzione *Divorced*	52	107	–55	93	96	–3	91	98	–7
Nieustalony ..... *Unknown*	–	–	–	61	51	10	67	30	37
MĘŻCZYŹNI *MALES*									
RAZEM ..... ***TOTAL***	**529**	**662**	**–133**	**551**	**650**	**–99**	**579**	**659**	**–80**
Kawalerowie ..... *Single*	278	280	–2	193	226	–33	225	255	–30
Żonaci ..... *Married*	219	320	–101	271	348	–77	272	330	–58
Wdowcy ..... *Widowed*	12	12	–	8	6	2	4	5	–1
Rozwiedzeni ..... *Divorced*	20	50	–30	45	45	–	42	53	–11
Nieustalony ..... *Unknown*	–	–	–	34	25	9	36	16	20
KOBIETY *FEMALES*									
RAZEM ..... ***TOTAL***	**652**	**709**	**–57**	**638**	**719**	**–81**	**656**	**745**	**–89**
Panny ..... *Single*	296	288	8	196	254	–58	224	274	–50
Zamężne ..... *Married*	272	325	–53	324	354	–30	318	378	–60
Wdowy ..... *Widowed*	52	39	13	43	34	9	34	34	–
Rozwiedzione ..... *Divorced*	32	57	–25	48	51	–3	49	45	4
Nieustalony ..... *Unknown*	–	–	–	27	26	1	31	14	17

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 17 (30). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Napływ[a] *Inflow*[a]			Odpływ[b] *Outflow*[b]		
		ogółem *total*	z tego samego województwa *from the same voivodship*	z innego województwa *from other voivodship*	ogółem *total*	do tego samego województwa *to the same voivodship*	do innego województwa *to other voivodship*
		W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*					
O G Ó Ł E M ..... *T O T A L*	2005	1181	739	442	1371	861	510
	2012	1189	667	522	1369	881	488
	2013	**1235**	**761**	**474**	**1404**	**869**	**535**
		NA 1000 LUDNOŚCI *PER 1000 POPULATION*					
O G Ó Ł E M ..... *T O T A L*	2005	9,5	6,0	3,6	11,0	6,9	4,1
	2012	9,7	5,5	4,3	11,2	7,2	4,0
	2013	**10,2**	**6,3**	**3,9**	**11,6**	**7,2**	**4,4**

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 18 (31). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG WOJEWÓDZTW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY VOIVODSHIPS

WOJEWÓDZTWA *VOIVODSHIPS*	2005			2012			2013		
	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji stałej *net migration*	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji stałej *net migration*	napływ[a] *inflow*[a]	odpływ[b] *outflow*[b]	saldo migracji stałej *net migration*
O G Ó Ł E M ..... *T O T A L*	**1181**	**1371**	**–190**	**1189**	**1369**	**–180**	**1235**	**1404**	**–169**
Dolnośląskie	112	142	–30	130	164	–34	114	207	–93
Kujawsko-pomorskie	14	12	2	8	12	–4	7	13	–6
Lubelskie	16	5	11	29	5	24	15	4	11
Lubuskie	20	17	3	26	12	14	27	9	18
Łódzkie	27	18	9	41	32	9	43	15	28
Małopolskie	22	63	–41	28	27	1	35	48	–13
Mazowieckie	26	90	–64	22	77	–55	25	62	–37
Opolskie	**739**	**861**	**–122**	**667**	**881**	**–214**	**761**	**869**	**–108**
Podkarpackie	13	5	8	30	8	22	18	10	8
Podlaskie	5	6	–1	4	5	–1	4	1	3
Pomorskie	8	12	–4	8	6	2	12	20	–8
Śląskie	89	72	17	137	77	60	113	80	33
Świętokrzyskie	22	13	9	16	12	4	14	3	11
Warmińsko-mazurskie	3	8	–5	12	9	3	9	9	–
Wielkopolskie	50	32	18	22	26	–4	29	35	–6
Zachodniopomorskie	15	15	–	9	16	–7	9	19	–10

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES

Pracujący
Employment

TABL. 1 (32). **PRACUJĄCY[a] WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS[a] BY OWNERSHIP SECTORS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2012	2013	2005	2012	2013
	ogółem *total*			w tym kobiety *of which women*		
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**47186**	**51929**	**52057**	**23024**	**25955**	**26590**
sektor: publiczny ..... *sector: public*	22215	21886	21934	13615	14182	14336
prywatny ..... *private*	24971	30043	30123	9409	11773	12254
w tym: *of which:*						
Przemysł ..... *Industry*	9332	10090	9765	2812	2828	2855
Budownictwo ..... *Construction*	3099	2921	3032	238	225	237
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	6669	6965	7454	3168	3718	4034
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	4025	4386	4138	1256	1203	1127
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering* [Δ]	818	767	810	531	517	537
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	1193	778	757	510	298	287
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	1871	2003	2092	1291	1401	1486
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	502	419	512	298	246	271
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	765	1208	1007	469	682	542
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... *Administrative and support service activities*	1994	3677	3547	658	1621	1671
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... *Public administration and defence; compulsory social security*	5556	6638	6648	3555	4410	4448
Edukacja ..... *Education*	5866	6113	6196	4129	4308	4442
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	4221	4640	4806	3427	3790	3925
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	978	1087	1039	551	603	597
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	99	184	202	69	82	109

a Według faktycznego miejsca pracy, rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi metodyczne, str. 19, pkt. 1.

a By actual workplace, kind of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons; see methodological notes, page 33, item 1.

TABL. 2 (33). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE[a] WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT[a] BY OVNERSHIP SECTORS AND SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2012	2013	2012	2013
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*			w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**45450**	**41825**	**41342**	**100,0**	**100,0**
sektor: publiczny ..... *sector: public*	21218	19914	19851	47,6	48,0
prywatny ..... *private*	24232	21911	21490	52,4	52,0
w tym: *of which:*					
Przemysł ..... *Industry*	10617	9008	8578	21,5	20,7
Budownictwo ..... *Construction*	1982	1885	1782	4,5	4,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	4142	3804	4064	9,1	9,8
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*	2591	1995	1958	4,8	4,7
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering [Δ]*	495	487	391	1,2	0,9
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	958	394	451	0,9	1,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	1687	1029	782	2,5	1,9
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	452	351	437	0,8	1,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	674	500	560	1,2	1,4
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	3960	2826	2913	6,8	7,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne *Public administration and defence; compulsory social security*	6165	7098	7022	17,0	17,0
Edukacja ..... *Education*	6002	6214	6125	14,9	14,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	4396	4867	4854	11,6	11,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... *Arts, entertainment and recreation*	1006	1231	1183	2,9	2,9

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi metodyczne, str. 19, pkt. 3.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons; see methodological notes, page 33, item 3.

Bezrobocie rejestrowane
Registered unemployment

TABL. 3 (34). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI I OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2012		2013	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*						
Bezrobotni zarejestrowani ..... ***Registered unemployed persons***	**6133**	**3556**	**4989**	**2502**	**4885**	**2477**
z liczby bezrobotnych: *of the number of unemployed persons:*						
Dotychczas niepracujący ..... *Previously not employed*	1042	651	545	300	524	284
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy ..... *Terminated for company reasons*	24	13	345	180	321	175
Posiadający prawo do zasiłku ..... *Possessing benefit rights*	721	351	876	418	683	347
W wieku mobilnym (18–44 lata) ..... *At mobile working age (18–44 years)*	3777	2369	3096	1720	2905	1628
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy *Jobless for a period longer than 12 months*	2884	1834	1437	811	1596	855
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % ***Registered unemployment rate in %***	**9,1**	**.**	**7,1**	**.**	**6,9**	**.**
Oferty pracy ..... ***Job offers***	**154**	**.**	**220**	**.**	**224**	**.**
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ..... *Unemployed persons per one job offer*	40	.	23	.	22	.
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH *IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS*						
Dotychczas niepracujący ..... *Previously not employed*	17,0	18,3	10,9	12,0	10,7	11,5
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy ..... *Terminated for company reasons*	0,4	0,4	6,9	7,2	6,6	7,1
Posiadający prawo do zasiłku ..... *Possessing benefit rights*	11,8	9,9	17,6	16,7	14,0	14,0
W wieku mobilnym (18–44 lata) ..... *At mobile working age (18–44 years)*	61,6	66,6	62,1	68,7	59,5	65,7
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy *Jobless for a period longer than 12 months*	47,0	51,6	28,8	32,4	32,7	34,5

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 4 (35). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2012	2013	2012	2013
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*		rok poprzedni = 100 *previous year = 100*	
Bezrobotni nowo zarejestrowani ***Newly registered unemployed persons***	**7314**	**7362**	**100,6**	**100,7**
w tym kobiety *of which females*	3502	3535	98,1	100,9
Po raz: pierwszy *first time*	1771	1633	98,0	92,2
kolejny *another time*	5543	5729	101,5	103,4
Z liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych po: *Of number of newly registered unemployed persons after:*				
Stażu *Traineeship*	417	525	85,1	125,9
Szkoleniu *Training*	188	272	164,9	144,7
Pracach społecznie użytecznych *Socially useful work*	251	245	104,6	97,6
Bezrobotni wyrejestrowani ***Persons removed from unemployment rolls***	**6647**	**7466**	**89,5**	**112,3**
w tym kobiety *of which females*	3316	3560	90,6	107,4
w tym wyrejestrowani z tytułu: *of which removed due to:*				
Podjęcia pracy *Receiving job*	2904	3447	90,4	118,7
niesubsydiowanej *non-subsidied*	2707	3188	88,2	117,8
subsydiowanej *subsidied*	197	259	137,8	131,5
w tym: *of which:*				
prac interwencyjnych *intervention works*	22	48	84,6	218,2
robót publicznych *public works*	17	30	106,3	176,5
podjęcia działalności gospodarczej *undertaking economic activities*	64	134	116,4	209,4
Rozpoczęcia: *Starting:*				
szkolenia *training*	186	181	166,1	97,3
stażu *traineeship*	558	450	163,2	80,6
pracy społecznie użytecznej *socially useful work*	262	94	107,8	35,9
Niepotwierdzenia gotowości do pracy *Not confirming readiness to take a job*	1857	1734	84,5	93,4
Dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego *Resignation from status of the unemployed person*	281	303	87,8	107,8
Nabycia praw emerytalnych lub rentowych *Acquirement of the right to retirement pay or disability pension*	52	86	57,1	165,4

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 5 (36). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY**[a]
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2012		2013	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**.**	**.**	**4211**	**2099**	**4210**	**2110**
z ogółem: *of total:*						
Do 25 roku życia ..... *Under 25 years old*	931	533	577	310	516	278
Długotrwale bezrobotni ..... *Long-term unemployed*	3827	2375	2115	1169	2345	1224
Powyżej 50 roku życia ..... *Aged 50 and more*	1483	694	1535	591	1566	618
Bez kwalifikacji zawodowych ..... *Without occupational qualifications*	2256	1379	1152	657	1115	681
Bez doświadczenia zawodowego ..... *Without work experience*	.	.	803	443	772	435
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia ..... *Bringing up single-handed at least one child under 18 years old*	326[b]	314[b]	527	459	601	485
Niepełnosprawni ..... *Disabled persons*	178	89	248	104	289	118

a W podziale na kategorie bezrobotnych 1 osoba może być wykazana więcej niż jeden raz. *b* Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a The division by categories may indicate one person more than once. b Bringing up single-handed at least one child aged 7 and below.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 6 (37). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2012		2013	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**6133**	**3556**	**4989**	**2502**	**4885**	**2477**
Według wieku: ***By age:***						
24 lata i mniej ..... *and less*	931	533	577	310	516	278
25–34	1660	1081	1528	858	1387	824
35–44	1186	755	991	552	1002	526
45–54	1814	1018	959	482	980	504
55 lat i więcej ..... *and more*	542	169	934	300	1000	345

TABL. 6 (37). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005		2012		2013	
	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*
Według poziomu wykształcenia: ***By educational level:***						
Wyższe ..... *Tertiary*	822	505	1182	707	1119	668
Średnie: zawodowe[a] ..... *Secondary: vocational[a]*	1321	862	992	537	1000	553
ogólnokształcące ..... *general*	685	517	596	357	649	405
Zasadnicze zawodowe ..... *Basic vocational*	1469	693	992	365	929	326
Gimnazjalne i niższe ..... *Lower secondary and lower*	1836	979	1227	536	1188	525
Według czasu pozostawania bez pracy[bc]: ***By duration of unemployment[bc]:***						
3 miesiące i mniej ..... *3 months and less*	1386	669	1656	767	1423	654
3– 6	874	479	939	474	855	466
6–12	989	574	957	450	1011	502
12–24	804	469	775	448	869	446
Powyżej 24 miesięcy ..... *More than 24 months*	2080	1365	662	363	727	409
Według stażu pracy[c]: ***By work seniority[c]:***						
Bez stażu pracy ..... *No work seniority*	1042	651	545	300	524	284
Ze stażem pracy: *With work seniority:*						
1 rok i mniej ..... *year and less*	647	402	806	433	807	441
1– 5	1074	655	1093	580	976	531
5–10	767	455	643	358	652	351
10–20	1214	738	793	403	811	420
20–30	1117	607	708	297	753	329
Powyżej 30 lat ..... *More than 30 years*	272	48	401	131	362	121

a Łącznie z wykształceniem policealnym. *b* Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. *c* Przedziały zostały domknięte prawostronnie; np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 pełnych miesięcy włącznie.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a Including post-secondary education. b From the date of registering in a labour office. c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to full 6 months were included.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy
Working conditions

TABL. 7 (38). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA**[a]
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2012	2013	*SPECIFICATION*
	ogółem *total*		w tym przez jedną grupę czynników *of which one group of factors*		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH *IN ABSOLUTE NUMBERS*					
O G Ó Ł E M	**4066**	**3545**	**2888**	**2662**	***T O T A L***
zagrożenia związane:					*hazards connected with:*
Ze środowiskiem pracy	1484	1232	859	863	*Work environment*
Z uciążliwością pracy	2323	1973	1794	1567	*Strenuous conditions*
Z czynnikami mechanicznymi[b]	259	340	235	232	*Mechanical factors*[b]
NA 1000 ZATRUDNIONYCH BADANEJ ZBIOROWOŚCI *PER 1000 PAID EMPLOYEES OF TOTAL SURVEYED*					
O G Ó Ł E M	**147,2**	**128,3**	**104,5**	**96,4**	***T O T A L***
zagrożenia związane:					*hazards connected with:*
Ze środowiskiem pracy	53,7	44,6	31,1	31,2	*Work environment*
Z uciążliwością pracy	84,1	71,4	64,9	56,7	*Strenuous conditions*
Z czynnikami mechanicznymi[b]	9,4	12,3	8,5	8,4	*Mechanical factors*[b]

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności. *b* Związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities. b Related to particularly dangerous machinery.

TABL. 8 (39). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA**[a] **CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I NIEBEZPIECZNYMI DLA ZDROWIA**
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS[a] *HARMFUL AND DANGEROUS TO HEALTH*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2012	2013	*SPECIFICATION*
	osobozagrożenia *threats-cum-persons*		rok poprzedni = 100 *previous year = 100*		
Zagrożenia związane:					*Hazards connected with:*
ze środowiskiem pracy	2499	2026	111,9	81,1	*work environment*
w tym:					*of which:*
substancje chemiczne	75	83	166,7	110,7	*chemical substances*
pyły przemysłowe	618	526	111,4	85,1	*industrial dusts*

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności.

a Counted accordingly to the number of hazards with which they are threatened; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities.

TABL. 8 (39). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA[a] CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I NIEBEZPIECZNYMI DLA ZDROWIA (dok.)**

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS[a] HARMFUL AND DANGEROUS TO HEALTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2012	2013	*SPECIFICATION*
	osobozagrożenia *threats-cum-persons*		rok poprzedni = 100 *previous year = 100*		
Zagrożenia związane (dok.):					*Hazards connected with (cont.):*
ze środowiskiem pracy (dok.)					*work environment (cont.)*
w tym:					*of which:*
hałas	1062	1109	78,8	104,4	*noise*
wibracja	39	60	114,7	153,8	*vibrations*
z uciążliwością pracy	2793	2897	99,5	103,7	*strenuous conditions*
z czynnikami mechanicznymi[b]	437	357	138,3	81,7	*mechanical factors[b]*

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności. *b* Związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

a Counted accordingly to the number of hazards with which they are threatened; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities. b Related to particularly dangerous machinery.

TABL. 9 (40). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY[a]**

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2012	2013	2012	2013
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*			rok poprzedni = 100 *previous year = 100*	
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**866**	**699**	**653**	**94,3**	**93,4**
w tym mężczyźni *of which men*	623	501	436	93,8	87,0
Z ogółem w wypadkach: *Of total in accidents:*					
śmiertelnych *fatal*	1	1	–	x	x
ciężkich *serious*	12	4	2	100,0	50,0
lekkich *lighter*	853	694	651	94,2	93,8
Liczba dni niezdolności do pracy *Number of days of incapacity to work*	35124	28776	21718	106,5	75,5
na jednego poszkodowanego[b] *per one person injured[b]*	40,6	41,2	33,3	x	x

a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. *b* Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

a Registered in a given year; excluding accidents on private farms in agriculture. b Without persons injured in fatal accidents.

Wynagrodzenia
Wages and salaries

TABL. 10 (41). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO[a] WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES[a] BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2012	2013	2012	2013
	w złotych *in zl*			rok poprzedni = 100 *previous year = 100*	
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**2471,69**	**3771,22**	**3872,66**	**101,5**	**102,7**
sektor: publiczny ..... *sector: public*	2821,50	4226,82	4402,55	101,3	104,2
prywatny ..... *private*	2165,39	3357,15	3383,36	101,9	100,8
w tym: *of which:*					
Przemysł ..... *Industry*	2380,70	4025,25	4105,28	101,6	102,0
Budownictwo ..... *Construction*	1971,01	3097,89	3190,04	101,1	103,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	2084,75	3293,30	3326,22	103,1	101,0
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transport and storage*	2219,11	2894,45	2859,62	106,8	98,8
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering[Δ]*	1303,03	1966,84	2139,92	107,9	108,8
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	3971,23	4390,52	4231,84	100,5	96,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ... *Financial and insurance activities*	3942,73	5038,09	5299,67	102,9	105,2
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	2587,37	4230,13	4303,38	103,7	101,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	2159,66	3042,57	3310,97	98,8	108,8
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	1442,62	2173,64	2406,93	100,1	110,7
Edukacja ..... *Education*	2966,29	4025,57	4191,51	101,2	104,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	2178,98	4009,68	4219,14	102,1	105,2
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	1628,00	1938,40	2104,03	88,8	108,5

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi metodyczne str. 22, pkt 21–23.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons; see methodological notes, page 35, item 21–23.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

Infrastruktura komunalna
Municipal infrastructure

TABL. 1 (42). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Sieć rozdzielcza w km:				*Distribution network in km:*
wodociągowa	263,0	286,7	294,2	*water supply*
kanalizacyjna[a]	185,2	284,6	293,8	*sewage[a]*
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych[b]:				*Connections leading to residential buildings[b]:*
wodociągowe	8178	8159	8298	*water supply system*
kanalizacyjne	4603	7532	7670	*sewage system*
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku):				*Consumption of water from water supply systems in households (during the year):*
w dam^3	5141,5	4608,2	4498,6	*in dam^3*
na 1 mieszkańca w m^3	40,0	37,7	37,1	*per capita in m^3*

a Łącznie z kolektorami. *b* Łącznie z przyłączami prowadzącymi do budynków zbiorowego zamieszkania.
a Including collectors. b Including connections leading to collective residential buildings.

TABL. 2 (43). **ODBIORCY I ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH[a]**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII)	53485	56012	56301	*Consumers (as of 31 XII)*
Zużycie (w ciągu roku):				*Consumption (during the year):*
w GW·h	110,6	111,9	111,8	*in GW·h*
w kW·h: na 1 mieszkańca	859,5	916,7	922,0	*in kW·h: per capita*
na 1 odbiorcę	2067,3	1998,7	1986,0	*per consumer*

a Łącznie z gospodarstwami domowymi, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.
a Including households whose main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

TABL. 3 (44). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Sieć gazowa rozdzielcza w km	216,1	272,1	274,7	*Gas distribution network in km*
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych	6451	7532	7670	*Connections leading to residential buildings*
Odbiorcy[a] w tys.	39,2	39,0	38,8	*Consumers[a] in thous.*
Zużycie[b] (w ciągu roku):				*Consumption[b] (during the year):*
w hm^3	16,5	15,7	16,0	*in hm^3*
na 1 mieszkańca w m^3	128,5	128,2	132,2	*per capita in m^3*
na 1 odbiorcę w m^3	421,8	401,4	413,0	*per consumer in m^3*

a Łącznie z korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. *b* W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.
a Including consumers connected to collective gas-meters. b In natural units on the basis of which settlements with clients occur.

Mieszkania
Dwellings

TABL. 4 (45). **ZASOBY MIESZKANIOWE**[a]
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Mieszkania	47115	50605	50900	*Dwellings*
Izby	166894	190268	191437	*Rooms*
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m^2	2961,9	3311,0	3335,9	*Usable floor space of dwellings in thous. m^2:*
Przeciętna liczba:				*Average number of:*
izb w mieszkaniu	3,54	3,76	3,76	*rooms in a dwelling*
osób na 1 mieszkanie	2,72	2,40	2,36	*persons per dwelling*
Przeciętna powierzchnia użytkowa w m^2:				*Average usable floor space in m^2:*
1 mieszkania	62,9	65,4	65,5	*per dwelling*
na 1 osobę	23,1	27,2	27,8	*per person*

a Opracowano na podstawie bilansów.
a Compiled on the basis of balances.

TABL. 5 (46). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*			rok poprzedni = 100 *previous year = 100*		
O G Ó Ł E M *T O T A L*						
Mieszkania	114	352	308	85,9	87,5	*Dwellings*
Izby	583	1295	1242	79,9	95,9	*Rooms*
Powierzchnia użytkowa w m^2:						*Usable floor space in m^2:*
mieszkań	17134	27337	26987	75,9	98,7	*of dwellings*
przeciętna 1 mieszkania	150,3	77,7	87,6	88,5	112,7	*average per 1 dwelling*
w tym w BUDYNKACH INDYWIDUALNYCH *oh which in PRIVATE BUILDINGS*						
Mieszkania	104	128	155	150,6	121,1	*Dwellings*
Izby	566	521	643	101,0	123,4	*Rooms*
Powierzchnia użytkowa w m^2:						*Usable floor space in m^2:*
mieszkań	16847	13161	17865	89,0	135,7	*of dwellings*
przeciętna 1 mieszkania	162,0	102,8	115,3	59,1	112,2	*average per 1 dwelling*

EDUKACJA I WYCHOWANIE
EDUCATION

TABL. 1 (47). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2012/13	2013/14	*SPECIFICATION*
		SZKOŁY *SCHOOLS*		
Szkoły:				***Schools:***
Podstawowe	24	23	23	*Primary*
Gimnazja	13	14	13	*Lower secondary*
Specjalne przysposabiające do pracy	1	1	1	*Special job-training*
Zasadnicze zawodowe	7	7	7	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące	8	8	9	*General secondary*
Licea profilowane	9	2	2	*Specialized secondary*
Technika	10	8	8	*Technical secondary*
Artystyczne ogólnokształcące[a]	2	2	2	*General art*[a]
Policealne	44	17	18	*Post-secondary*
Wyższe	4	4	4	*Tertiary*
Szkoły dla dorosłych:				***Schools for adults:***
Gimnazja	2	3	4	*Lower secondary*
Zasadnicze zawodowe	2	2	1	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące[b]	17	23	23	*General secondary*[b]
Licea profilowane	1	–	–	*Specialized secondary*
Technika[c]	12	6	2	*Technical secondary*[c]
		UCZNIOWIE I STUDENCI *PUPILS AND STUDENTS*		
Szkoły:				***Schools:***
Podstawowe	6641	5832	5908	*Primary*
Gimnazja	4044	2992	2919	*Lower secondary*
Specjalne przysposabiające do pracy	8	49	47	*Special job-training*
Zasadnicze zawodowe	1449	1100	1009	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące	3785	2983	2777	*General secondary*
Licea profilowane	1707	123	65	*Specialized secondary*
Technika	2622	3667	3831	*Technical secondary*
Artystyczne ogólnokształcące[a]	265	227	229	*General art*[a]
Policealne	3398	3819	2699	*Post-secondary*
Wyższe	31929	28978	25633	*Tertiary*
Szkoły dla dorosłych:				***Schools for adults:***
Gimnazja	297	276	261	*Lower secondary*
Zasadnicze zawodowe	94	28	8	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące[b]	1666	1685	1656	*General secondary*[b]
Licea profilowane	68	–	–	*Specialized secondary*
Technika[c]	643	384	57	*Technical secondary*[c]

a Dające uprawnienia zawodowe. *b–c* Łącznie z: *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *c* – technikami uzupełniającymi.

a Leading to professional certification. b–c Including: b – supplementary general secondary, c – supplementary technical secondary.

TABL. 1 (47). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2012/13	2013/14	*SPECIFICATION*
		ABSOLWENCI[a] *GRADUATES*[a]		
Szkoły:				***Schools:***
Podstawowe	1204	879	964	*Primary*
Gimnazja	1459	852	943	*Lower secondary*
Specjalne przysposabiające do pracy	–	5	10	*Special job-training*
Zasadnicze zawodowe	381	422	371	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące	1233	1116	1079	*General secondary*
Licea profilowane	585	63	49	*Specialized secondary*
Technika	672	761	758	*Technical secondary*
Artystyczne ogólnokształcące[b]	51	35	39	*General art*[b]
Policealne	1078	884	1007	*Post-secondary*
Wyższe	7370	10088	9362	*Tertiary*
Szkoły dla dorosłych:				***Schools for adults:***
Gimnazja	96	99	105	*Lower secondary*
Zasadnicze zawodowe	11	15	16	*Basic vocational*
Licea ogólnokształcące[c]	493	518	529	*General secondary*[c]
Licea profilowane	–	–	–	*Specialized secondary*
Technika[d]	292	84	26	*Technical secondary*[d]

a Z poprzedniego roku szkolnego. *b* Dające uprawnienia zawodowe. *c–d* Łącznie z: *c* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *d* – technikami uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: od roku szkolnego 2012/13 dane Ministerstwa Edukacji Narodowej – z wyjątkiem szkół wyższych.

a From the previous school year. b Leading to professional certification. c–d Including: c – supplementary general secondary, d – supplementary technical secondary.

Source: since 2012/13 school year data of the Ministry of National Education – excluding higher education institutions.

TABL. 2 (48). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**[a]
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W % ogółu uczniów w szkołach *In % of total pupils and students at schools*						
			podstawowych *primary*	gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*	liceach ogólnokształcących *general secondary*	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach[b] *technical secondary*[b]	policealnych *post-secondary*
			NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE *OBLIGATORY EDUCATION*						
Angielski	2005/06	17418	74,4	92,2	48,5	97,2	97,8	79,2	48,1
English	2012/13	16220	99,0	98,6	51,8	99,6	100,0	98,2	3,9
	2013/14	**16112**	**98,9**	**98,5**	**52,1**	**99,4**	**100,0**	**98,4**	**26,3**
Francuski	2005/06	1054	–	–	–	19,8	–	9,2	4,8
French	2012/13	1148	–	11,1	–	19,8	–	5,8	–
	2013/14	**923**	**–**	**10,7**	**–**	**14,6**	**–**	**5,1**	**–**
Niemiecki	2005/06	8149	4,4	11,9	50,3	73,7	96,4	66,0	40,1
German	2012/13	9068	10,4	83,3	47,5	63,3	100,0	88,2	–
	2013/14	**8716**	**3,0**	**82,0**	**47,8**	**73,8**	**100,0**	**87,4**	**–**

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b* Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (48). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY[a] (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH[a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	W % ogółu uczniów w szkołach *In % of total pupils and students at schools*						
			podstawowych *primary*	gimnazjach *lower secondary*	zasadniczych zawodowych *basic vocational*	liceach ogólnokształcących *general secondary*	liceach profilowanych *specialized secondary*	technikach[b] *technical secondary*[b]	policealnych *post-secondary*
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE (dok.) *OBLIGATORY EDUCATION (cont.)*									
Rosyjski ..... *Russian*	2005/06	126	–	0,6	–	1,5	2,7	–	–
	2012/13	62	–	1,0	–	–	–	0,8	–
	2013/14	**93**	**–**	**1,2**	**–**	**2,1**	**–**	**–**	**–**
Hiszpański ..... *Spanish*	2005/06	133	0,6	0,6	–	1,9	–	–	–
	2012/13	157	–	1,1	–	4,1	–	–	–
	2013/14	**269**	**–**	**2,8**	**–**	**6,7**	**–**	**–**	**–**
NAUCZANIE DODATKOWE[c] *ADDITIONAL EDUCATION*[c]									
Angielski ..... *English*	2005/06	1386	18,3	1,8	–	–	–	–	11,3
	2012/13	11	–	–	–	0,4	–	–	–
	2013/14	**3**	**–**	**–**	**–**	**0,1**	**–**	**–**	**–**
Francuski ..... *French*	2005/06	606	6,5	3,9	–	–	–	–	1,8
	2012/13	275	4,7	–	–	–	–	–	–
	2013/14	**268**	**4,5**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**	**–**
Niemiecki ..... *German*	2005/06	1641	1,2	36,4	–	–	–	–	8,6
	2012/13	1257	16,5	–	–	9,8	–	–	–
	2013/14	**1145**	**17,6**	**–**	**–**	**0,0**	**–**	**2,6**	**–**
Inny ..... *Other*	2005/06	214	0,8	0,9	–	0,4	–	–	13,1
	2012/13	283	0,7	0,4	–	7,8	–	–	–
	2013/14	**213**	**0,6**	**–**	**–**	**4,6**	**–**	**1,2**	**–**

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. *b* Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *c* Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Ź r ó d ł o: od roku szkolnego 2012/13 dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b Including general art schools leading to professional certification. c Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

S o u r c e: since 2012/13 school year data of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (49). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2012/13	2013/14	*SPECIFICATION*
Szkoły	24	23	23	*Schools*
Uczniowie	6641	5832	5908	*Pupils*
w tym kobiety	3301	2782	2850	*of which females*
w tym I klasa	993	870	1114	*of which 1st grade*
w tym kobiety	494	420	549	*of which females*
Absolwenci[a]	1204	879	964	*Graduates*[a]
w tym kobiety	614	420	434	*of which females*

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Ź r ó d ł o: od roku szkolnego 2012/13 dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a From the previous school year.

S o u r c e: since 2012/13 school year data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (50). **GIMNAZJA**
LOWER SECONDARY SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2012/13	2013/14	2005/06	2012/13	2013/14
	ogółem *total*			w tym dla dzieci i młodzieży *of which for children and youth*		
Szkoły ..... *Schools*	15	17	17	13	14	13
Uczniowie ..... *Pupils*	4341	3268	3180	4044	2992	2919
w tym kobiety ..... *of which females*	2067	1563	1410	1997	1486	1343
w tym I klasa ..... *of which 1st grade*	1292	1033	1037	1229	982	991
w tym kobiety ..... *of which females*	637	475	437	623	468	426
Absolwenci[a] ..... *Graduates*[a]	1555	951	1048	1459	852	943
w tym kobiety ..... *of which females*	727	467	544	706	434	506

a Z poprzedniego roku szkolnego.
Ź r ó d ł o: od roku szkolnego 2012/13 dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a From the previous school year.
S o u r c e: since 2012/13 school year data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (51). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2012/13	2013/14	2005/06	2012/13	2013/14
	ogółem *total*			w tym dla młodzieży *of which for youth*		
Szkoły ..... *Schools*	9	9	8	7	7	7
Uczniowie ..... *Pupils*	1543	1128	1017	1449	1100	1009
w tym kobiety ..... *of which females*	454	400	317	435	389	317
w tym I klasa ..... *of which 1st grade*	643	436	405	600	436	405
w tym kobiety ..... *of which females*	201	152	128	192	152	128
Absolwenci[a] ..... *Graduates*[a]	392	437	387	381	422	371
w tym kobiety ..... *of which females*	120	155	149	118	148	142

a Z poprzedniego roku szkolnego.
Ź r ó d ł o: od roku szkolnego 2012/13 dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a From the previous school year.
S o u r c e: since 2012/13 school year data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (52). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a] *FIELDS OF EDUCATION*[a]	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14
	uczniowie *students*		w tym kobiety *of which females*		absolwenci[b] *graduates*[b]		w tym kobiety *of which females*	
O G Ó Ł E M *T O T A L*								
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**1128**	**1017**	**400**	**317**	**437**	**387**	**155**	**149**
Artystyczne ..... *Arts*	8	4	2	–	3	3	1	1
Ekonomiczne i administracyjne *Business and administration*	68	47	62	44	46	35	39	32
Inżynieryjno-techniczne ..... *Engineering and engineering trades*	428	431	2	3	136	122	–	1
Produkcji i przetwórstwa ..... *Manufacturing and processing*	101	92	34	35	54	31	14	8
Architektury i budownictwa ..... *Architecture and building*	154	145	–	–	65	58	–	–
Rolnicze, leśne i rybactwa ..... *Agriculture, forestry and fishery*	5	3	1	–	2	1	1	–
Medyczne ..... *Health*	5	–	5	–	–	4	–	4
Usług dla ludności ..... *Personal services*	359	295	294	235	131	133	100	103
w tym w SZKOŁACH DLA MŁODZIEŻY *of which in SCHOOLS FOR YOUTH*								
R A Z E M ..... ***T O T A L***	**1100**	**1009**	**389**	**317**	**422**	**371**	**148**	**142**
Artystyczne ..... *Arts*	8	4	2	–	3	3	1	1
Ekonomiczne i administracyjne *Business and administration*	62	47	56	44	39	32	32	29
Inżynieryjno-techniczne ..... *Engineering and engineering trades*	414	426	2	3	131	122	–	1
Produkcji i przetwórstwa ..... *Manufacturing and processing*	101	92	34	35	54	31	14	8
Architektury i budownictwa ..... *Architecture and building*	151	142	–	–	62	49	–	–
Rolnicze, leśne i rybactwa ..... *Agriculture, forestry and fishery*	5	3	1	–	2	1	1	–
Medyczne ..... *Health*	–	–	–	–	–	–	–	–
Usług dla ludności ..... *Personal services*	359	295	294	235	131	133	100	103

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). *b* Z poprzedniego roku szkolnego.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b From the previous school year.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (53). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2012/13	2013/14	2005/06	2012/13	2013/14
	ogółem[a] *total*[a]			w tym dla młodzieży *of which for youth*		
Szkoły ..... *Schools*	25	31	32	8	8	9
Uczniowie ..... *Students*	5451	4668	4433	3785	2983	2777
w tym kobiety ..... *of which females*	3051	2782	2627	2285	1920	1824
w tym I klasa ..... *of which 1st grade*	2156	1538	1263	1331	927	876
w tym kobiety ..... *of which females*	1191	860	775	824	571	599
Absolwenci[b] ..... *Graduates*[b]	1726	1634	1608	1233	1116	1079
w tym kobiety ..... *of which females*	1044	1030	972	792	748	682

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. *b* Z poprzedniego roku szkolnego; w roku szkolnym 2005/06 bez absolwentów uzupełniających liceów ogólnokształcących.

Ź r ó d ł o: od roku szkolnego 2012/13 dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary general secondary schools. b From the previous school year; in 2005/06 school year excluding graduates of supplementary general secondary.

S o u r c e: since 2012/13 school year data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (54). **LICEA PROFILOWANE**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2012/13	2013/14	2005/06	2012/13	2013/14
	ogółem *total*			w tym dla młodzieży *of which for youth*		
Szkoły ..... *Schools*	10	2	2	9	2	2
Uczniowie ..... *Students*	1775	123	65	1707	123	65
w tym kobiety ..... *of which females*	1003	106	56	975	106	56
w tym I klasa ..... *of which 1st grade*	596	–	–	554	–	–
w tym kobiety ..... *of which females*	345	–	–	324	–	–
Absolwenci[a] ..... *Graduates*[a]	585	63	49	585	63	49
w tym kobiety ..... *of which females*	348	56	45	348	56	45

a Z poprzedniego roku szkolnego.

Ź r ó d ł o: od roku szkolnego 2012/13 dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a From the previous school year.

S o u r c e: since 2012/13 school year data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (55). **TECHNIKA**[a]

TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005/06	2012/13	2013/14	2005/06	2012/13	2013/14
	ogółem[b] *total*[b]			w tym dla młodzieży *of which for youth*		
Szkoły *Schools*	24	16	12	12	10	10
Uczniowie *Students*	3530	4278	4117	2887	3894	4060
w tym kobiety *of which females*	1211	1740	1856	1065	1710	1844
klasa I *1st grade*	1245	1353	1194	981	1196	1194
w tym kobiety *of which females*	420	579	565	371	565	565
Absolwenci[c] *Graduates*[c]	1015	880	823	723	796	797
w tym kobiety *of which females*	431	329	345	330	323	341

a Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *b* Łącznie z technikami uzupełniającymi. *c* Z poprzedniego roku szkolnego; w roku szkolnym 2005/06 bez absolwentów techników uzupełniających.

Ź r ó d ł o: od roku szkolnego 2012/13 dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including general art schools leading to professional certification. b Including supplementary technical secondary schools. c From the previous school year; in 2005/06 school year excluding graduates of supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: since 2012/13 school year data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (56). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW**[a] **WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS[a] *BY FIELDS OF EDUCATION*

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[b] *FIELDS OF EDUCATION*[b]	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14
	uczniowie *students*		w tym kobiety *of which females*		absolwenci[c] *graduates*[c]		w tym kobiety *of which females*	
O G Ó Ł E M[d] *T O T A L*[d]								
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**4278**	**4117**	**1740**	**1856**	**880**	**823**	**329**	**345**
Artystyczne *Arts*	262	270	194	212	41	47	26	29
Społeczne *Social and behavioural science*	321	302	250	242	79	76	61	54
Ekonomiczne i administracyjne *Business and administration*	531	598	286	322	76	81	38	48
Fizyczne *Physical science*	85	92	58	64	9	14	8	8
Informatyczne *Computing*	541	579	88	119	97	95	4	4
Inżynieryjno-techniczne *Engineering and engineering trades*	1047	919	34	76	244	180	–	1
Produkcji i przetwórstwa *Manufacturing and processing*	59	60	16	29	5	–	–	–

a Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *b* Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). *c* Z poprzedniego roku szkolnego. *d* Łącznie z technikami uzupełniającymi.

a Including general art schools leading to professional certification. b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). c From the previous school year. d Including supplementary technical secondary schools.

TABL. 10 (56). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW[a] WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**

STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS[a] BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[b] *FIELDS OF EDUCATION[b]*	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14	2012/13	2013/14
	uczniowie *students*		w tym kobiety *of which females*		absolwenci[c] *graduates[c]*		w tym kobiety *of which females*	
O G Ó Ł E M[d] (dok.) *T O T A L[d] (cont.)*								
Architektury i budownictwa ..... *Architecture and building*	598	544	211	209	102	93	33	31
Rolnicze, leśne i rybactwa ..... *Agriculture, forestry and fishery*	41	70	28	48	11	10	9	8
Usług dla ludności ..... *Personal services*	770	683	570	535	185	208	134	158
Usług transportowych ..... *Transport services*	14	–	2	–	14	14	2	2
Ochrony środowiska ..... *Environmental protection*	9	–	3	–	17	5	14	2
w tym w SZKOŁACH DLA MŁODZIEŻY *of which in SCHOOLS FOR YOUTH*								
R A Z E M ..... ***T O T A L***	**3894**	**4060**	**1710**	**1844**	**796**	**797**	**323**	**341**
Artystyczne ..... *Arts*	262	270	194	212	41	47	26	29
Społeczne ..... *Social and behavioural science*	321	302	250	242	79	76	61	54
Ekonomiczne i administracyjne *Business and administration*	516	584	276	313	75	79	38	46
Fizyczne ..... *Physical science*	85	92	58	64	9	14	8	8
Informatyczne ..... *Computing*	541	579	88	119	97	95	4	4
Inżynieryjno-techniczne ..... *Engineering and engineering trades*	799	896	34	76	190	165	–	1
Produkcji i przetwórstwa ..... *Manufacturing and processing*	32	60	16	29	–	–	–	–
Architektury i budownictwa ..... *Architecture and building*	552	528	211	209	89	87	33	31
Rolnicze, leśne i rybactwa ..... *Agriculture, forestry and fishery*	41	70	28	48	11	10	9	8
Usług dla ludności ..... *Personal services*	722	679	550	532	174	205	128	156
Usług transportowych ..... *Transport services*	14	–	2	–	14	14	2	2
Ochrony środowiska ..... *Environmental protection*	9	–	3	–	17	5	14	2

a Łącznie ze szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *b* Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). *c* Z poprzedniego roku szkolnego. *d* Łącznie z technikami uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including general art schools leading to professional certification. b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). c From the previous school year. d Including supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (57). **SZKOŁY POLICEALNE**
POST-SECONDARY SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2012/13	2013/14	*SPECIFICATION*
Szkoły	44	17	18	*Schools*
Uczniowie	3398	3819	2699	*Students*
w tym kobiety	2292	2838	2025	*of which females*
klasa I	1795	2767	1858	*1st grade*
w tym kobiety	1111	2040	1381	*of which females*
Absolwenci[a]	1078	884	1007	*Graduates*[a]
w tym kobiety	795	727	800	*of which females*

a Z poprzedniego roku szkolnego.
Ź r ó d ł o: od roku szkolnego 2012/13 dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a From the previous school year.
S o u r c e: since 2012/13 school year data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (58). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a] L A T A *FIELDS OF EDUCATION*[a] *Y E A R S*		Uczniowie *Students*		Absolwenci[b] *Graduates*[b]	
		ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*	ogółem *total*	w tym kobiety *of which females*
O G Ó Ł E M	2012/13	3819	2838	884	727
T O T A L	**2013/14**	**2699**	**2025**	**1007**	**800**
Pedagogiczne	2012/13	333	265	118	95
Education science and teacher training	**2013/14**	**138**	**115**	**111**	**89**
Artystyczne	2012/13	202	193	–	–
Arts	**2013/14**	**153**	**139**	**108**	**108**
Społeczne	2012/13	–	–	–	–
Social and behavioural science	**2013/14**	**18**	**18**	**–**	**–**
Ekonomiczne i administracyjne	2012/13	880	679	205	179
Business and administration	**2013/14**	**546**	**440**	**189**	**141**
Informatyczne	2012/13	312	88	33	10
Computing	**2013/14**	**187**	**47**	**28**	**6**
Inżynieryjno-techniczne	2012/13	29	12	21	13
Engineering and engineering trades	**2013/14**	**5**	**–**	**15**	**9**
Architektury i budownictwa	2012/13	8	–	–	–
Architecture and building	**2013/14**	**–**	**–**	**7**	**–**
Weterynaryjne	2012/13	71	62	–	–
Veterinary	**2013/14**	**27**	**24**	**40**	**35**
Medyczne	2012/13	506	382	185	159
Health	**2013/14**	**557**	**444**	**205**	**161**
Opieki społecznej	2012/13	–	–	–	–
Social services	**2013/14**	**8**	**6**	**–**	**–**
Usług dla ludności	2012/13	714	698	122	118
Personal services	**2013/14**	**466**	**463**	**195**	**190**
Ochrony i bezpieczeństwa	2012/13	568	301	78	43
Security services	**2013/14**	**500**	**249**	**109**	**61**
Pozostałe	2012/13	196	158	122	110
Others	**2013/14**	**94**	**80**	**–**	**–**

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). *b* Z poprzedniego roku szkolnego.
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b From the previous school year.
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 (59). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**[a]

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION[a]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Systemy studiów *Study systems*		Z ogółem – kobiety *Of total – females*		
					razem *total*	systemy studiów *study systems*	
			stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*
O G Ó Ł E M	2005/06	31929	16264[b]	15665[c]	17542	8649[b]	8893[c]
T O T A L	2012/13	28978	18481	10497	17646	11221	6425
	2013/14	**25633**	**17274**	**8359**	**15588**	**10557**	**5031**
UNIWERSYTETY	2012/13	13268	9817	3451	9914	7175	2739
Universities	**2013/14**	**11721**	**9117**	**2604**	**8732**	**6632**	**2100**
Pedagogiczne	2012/13	3149	1855	1294	2876	1670	1206
Education science and teacher training	2013/14	2697	1775	922	2470	1603	867
Artystyczne	2012/13	40	40	–	23	23	–
Arts	2013/14	30	30	–	17	17	–
Humanistyczne[d]	2012/13	2130	1897	233	1455	1283	172
Humanities[d]	2013/14	1883	1701	182	1303	1158	145
Społeczne	2012/13	3013	2194	819	2264	1623	641
Social and behavioural science	2013/14	2537	1916	621	1925	1420	505
Dziennikarstwa i informacji	2012/13	264	244	20	175	164	11
Journalism and information	2013/14	207	207	–	132	132	–
Ekonomiczne i administracyjne	2012/13	1487	1141	346	1041	771	270
Business and administration	2013/14	1261	1011	250	884	677	207
Prawne	2012/13	1099	735	364	680	475	205
Law	2013/14	1121	786	335	710	507	203
Biologiczne	2012/13	366	325	41	274	246	28
Life science	2013/14	295	276	19	218	205	13
Fizyczne	2012/13	221	221	–	172	172	–
Physical science	2013/14	202	202	–	156	156	–
Matematyczne i statystyczne	2012/13	179	179	–	136	136	–
Mathematics and statistics	2013/14	155	155	–	114	114	–
Informatyczne	2012/13	267	203	64	36	31	5
Computing	2013/14	244	206	38	40	36	4
Inżynieryjno-techniczne	2012/13	528	390	138	429	301	128
Engineering and engineering trades	2013/14	492	400	92	388	302	86
Architektury i budownictwa	2012/13	41	41	–	36	36	–
Architecture and building	2013/14	57	57	–	51	51	–
Opieki społecznej	2012/13	135	100	35	117	87	30
Social services	2013/14	101	84	17	90	74	16
Ochrony środowiska	2012/13	147	147	–	79	79	–
Environmental protection	2013/14	137	137	–	59	59	–
Ochrony i bezpieczeństwa	2012/13	202	105	97	121	78	43
Security services	2013/14	302	174	128	175	121	54

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97). *b* Studia dzienne. *c* Studia wieczorowe i zaoczne. *d* Łącznie z teologią.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Day study system. c Evening and weekend study system. d Including theology.

TABL. 13 (59). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[a] (dok.)**

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION[a] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Systemy studiów *Study systems*		Z ogółem – kobiety *Of total – females*		
					razem *total*	systemy studiów *study systems*	
			stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE	2012/13	10216	7541	2675	3875	3126	749
Technical universities	**2013/14**	**9339**	**7139**	**2200**	**3665**	**3054**	**611**
Pedagogiczne	2012/13	703	512	191	189	140	49
Education science and teacher training	2013/14	604	462	142	157	123	34
Społeczne	2012/13	721	628	93	515	444	71
Social and behavioural science	2013/14	726	633	93	526	461	65
Ekonomiczne i administracyjne	2012/13	1234	986	248	681	583	98
Business and administration	2013/14	962	805	157	525	467	58
Informatyczne	2012/13	924	695	229	79	65	14
Computing	2013/14	905	698	207	87	70	17
Inżynieryjno-techniczne	2012/13	1669	1164	505	114	109	5
Engineering and engineering trades	2013/14	1654	1176	478	110	102	8
Produkcji i przetwórstwa	2012/13	1114	767	347	496	403	93
Manufacturing and processing	2013/14	1036	731	305	517	414	103
Architektury i budownictwa	2012/13	1711	1255	456	543	463	80
Architecture and building	2013/14	1602	1200	402	544	472	72
Medyczne	2012/13	907	520	387	666	397	269
Health	2013/14	798	512	286	609	404	205
Usług dla ludności	2012/13	708	639	69	385	349	36
Personal services	2013/14	584	556	28	371	351	20
Ochrony środowiska	2012/13	420	270	150	155	121	34
Environmental protection	2013/14	353	251	102	148	119	29
Ochrony i bezpieczeństwa	2012/13	105	105	–	52	52	–
Security services	2013/14	115	115	–	71	71	–
WYŻSZE SZKOŁY EKONOMICZNE	2012/13	4273	279	3994	2755	154	2601
Academies of economics	**2013/14**	**3408**	**162**	**3246**	**2136**	**86**	**2050**
Pedagogiczne	2012/13	1771	51	1720	1360	47	1313
Education science and teacher training	2013/14	1291	23	1268	993	22	971
Społeczne	2012/13	202	–	202	142	–	142
Social and behavioural science	2013/14	156	–	156	110	–	110
Ekonomiczne i administracyjne	2012/13	2286	228	2058	1240	107	1133
Business and administration	2013/14	1945	139	1806	1018	64	954
Opieki społecznej	2012/13	14	–	14	13	–	13
Social services	2013/14	16	–	16	15	–	15
WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE	2012/13	1221	844	377	1102	766	336
Higher vocational schools	**2013/14**	**1165**	**856**	**309**	**1055**	**785**	**270**
Medyczne	2012/13	918	592	326	799	514	285
Health	2013/14	875	611	264	765	540	225
Usług dla ludności	2012/13	303	252	51	303	252	51
Personal services	2013/14	290	245	45	290	245	45

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 14 (60). **ABSOLWENCI[a] SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[b]**

GRADUATES[a] OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION[b]

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Systemy studiów *Study systems*		Z ogółem – kobiety *Of total – females*		
					razem *total*	systemy studiów *study systems*	
			stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*
O G Ó Ł E M	2005/06	7370	2579[c]	4791[d]	4742	1518[c]	3224[d]
T O T A L	2012/13	10088	5280	4808	6848	3496	3352
	2013/14	**9362**	**5293**	**4069**	**6366**	**3505**	**2861**
UNIWERSYTETY	2012/13	4819	2998	1821	3867	2337	1530
Universities	**2013/14**	**4490**	**3088**	**1402**	**3490**	**2339**	**1151**
Pedagogiczne	2012/13	1540	673	867	1423	618	805
Education science and teacher training	2013/14	1323	664	659	1229	604	625
Artystyczne	2012/13	–	–	–	–	–	–
Arts	2013/14	7	7	–	5	5	–
Humanistyczne[e]	2012/13	800	612	188	611	459	152
Humanities[e]	2013/14	720	649	71	504	451	53
Społeczne	2012/13	1055	701	354	806	513	293
Social and behavioural science	2013/14	979	695	284	748	516	232
Dziennikarstwa i informacji	2012/13	90	65	25	68	52	16
Journalism and information	2013/14	81	75	6	56	53	3
Ekonomiczne i administracyjne	2012/13	385	284	101	264	193	71
Business and administration	2013/14	550	385	165	389	283	106
Prawne	2012/13	200	99	101	128	63	65
Law	2013/14	193	105	88	112	66	46
Biologiczne	2012/13	176	132	44	146	113	33
Life science	2013/14	133	112	21	96	84	12
Fizyczne	2012/13	106	106	–	86	86	–
Physical science	2013/14	60	60	–	47	47	–
Matematyczne i statystyczne	2012/13	60	60	–	46	46	–
Mathematics and statistics	2013/14	69	69	–	54	54	–
Informatyczne	2012/13	48	26	22	4	1	3
Computing	2013/14	65	40	25	5	4	1
Inżynieryjno-techniczne	2012/13	227	147	80	198	129	69
Engineering and engineering trades	2013/14	217	147	70	177	115	62
Opieki społecznej	2012/13	59	36	23	52	32	20
Social services	2013/14	44	31	13	39	28	11
Ochrony środowiska	2012/13	73	57	16	35	32	3
Environmental protection	2013/14	49	49	–	29	29	–

a Z poprzedniego roku akademickiego. *b* Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97). *c* Studia dzienne. *d* Studia wieczorowe i zaoczne. *e* Łącznie z teologią.

a From the previous academic year. b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). c Day study system. d Evening and weekend study system. e Including theology.

TABL. 14 (60). **ABSOLWENCI[a] SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW, TYPÓW SZKÓŁ I GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA[b] (dok.)**

GRADUATES[a] OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS, TYPE OF SCHOOLS AND FIELDS OF EDUCATION[b] (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Ogółem *Total*	Systemy studiów *Study systems*		Z ogółem – kobiety *Of total – females*		
					razem *total*	systemy studiów *study systems*	
			stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*		stacjonarne *full-time programmes*	niestacjonarne *part-time programmes*
WYŻSZE SZKOŁY TECHNICZNE	2012/13	2934	1960	974	1277	890	387
Technical universities	**2013/14**	**2614**	**1854**	**760**	**1164**	**858**	**306**
Pedagogiczne	2012/13	377	239	138	123	81	42
Education science and teacher training	2013/14	275	172	103	84	58	26
Społeczne	2012/13	224	184	40	149	115	34
Social and behavioural science	2013/14	216	170	46	156	120	36
Ekonomiczne i administracyjne	2012/13	435	315	120	286	210	76
Business and administration	2013/14	351	264	87	230	182	48
Informatyczne	2012/13	196	148	48	14	13	1
Computing	2013/14	164	137	27	14	11	3
Inżynieryjno-techniczne	2012/13	353	196	157	23	20	3
Engineering and engineering trades	2013/14	328	241	87	28	25	3
Produkcji i przetwórstwa	2012/13	302	203	99	116	95	21
Manufacturing and processing	2013/14	287	208	79	124	102	22
Architektury i budownictwa	2012/13	199	156	43	51	44	7
Architecture and building	2013/14	270	215	55	79	70	9
Medyczne	2012/13	394	206	188	269	136	133
Health	2013/14	360	182	178	269	147	122
Usług dla ludności	2012/13	324	239	85	199	145	54
Personal services	2013/14	244	190	54	129	104	25
Ochrony środowiska	2012/13	130	74	56	47	31	16
Environmental protection	2013/14	119	75	44	51	39	12
WYŻSZE SZKOŁY EKONOMICZNE	2012/13	1822	90	1732	1243	65	1178
Academies of economics	**2013/14**	**1734**	**62**	**1672**	**1220**	**41**	**1179**
Pedagogiczne	2012/13	821	40	781	621	34	587
Education science and teacher training	2013/14	821	20	801	629	17	612
Społeczne	2012/13	199	–	199	121	–	121
Social and behavioural science	2013/14	83	–	83	62	–	62
Ekonomiczne i administracyjne	2012/13	802	50	752	501	31	470
Business and administration	2013/14	830	42	788	529	24	505
WYŻSZE SZKOŁY ZAWODOWE	2012/13	513	232	281	461	204	257
Higher vocational schools	**2013/14**	**524**	**289**	**235**	**492**	**267**	**225**
Medyczne	2012/13	513	232	281	461	204	257
Health	2013/14	409	197	212	377	175	202
Usług dla ludności	2012/13	–	–	–	–	–	–
Personal services	2013/14	115	92	23	115	92	23

a Z poprzedniego roku akademickiego. *b* Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97).

a From the previous academic year. b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 15 (61). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA**[a]
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS[a]

SZKOŁY WYŻSZE *HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS*	2005/06	2012/13	2013/14		
			ogółem *total*	w tym stypendia socjalne *of which social scholarships*	otrzymujący stypendia w % ogółu studentów *scholarship recipients in % of total students*
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**9199**	**5447**	**5510**	**3372**	**21,5**
Uniwersytety ..... *Universities*	4245	2642	2669	1633	22,8
Wyższe szkoły techniczne ..... *Technical universities*	3273	1955	2025	1315	21,7
Wyższe szkoły ekonomiczne ..... *Academies of economics*	1580	699	614	271	18,0
Wyższe szkoły zawodowe ..... *Higher vocational schools*	101	151	202	153	17,3

a W podziale według stypendiów 1 osoba może być wykazana więcej niż 1 raz.
a In the division by type of scholarships one person may be indicated more than once.

TABL. 16 (62). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2012/13	2013/14	*SPECIFICATION*
DOMY STUDENCKIE *STUDENT DORMITORIES*				
Domy	11	10	10	*Dormitories*
Miejsca	3546	3346	3346	*Beds*
Studenci korzystający	3220	3016	2899	*Students boarding*
w % ogółu studentów	10,1	10,4	11,3	*in % of total students*
STOŁÓWKI STUDENCKIE *STUDENT CANTEENS*				
Stołówki	1	1	2	*Canteens*
Miejsca konsumenckie	85	100	180	*Consumer places*

TABL. 17 (63). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2012/13	2013/14	*SPECIFICATION*
Placówki	**37**	**43**	**48**	***Establishments***
W tym przedszkola	37	41	44	*Of which nursery schools*
Miejsca w przedszkolach	**3364**	**3908**	**4066**	***Places in nursery schools***
Oddziały	**146**	**169**	**180**	***Sections***
W tym w przedszkolach	146	167	176	*Of which in nursery schools*
Dzieci	**3267**	**3869**	**4018**	***Children***
W tym w przedszkolach	3267	3840	3994	*Of which in nursery schools*
na 1000 dzieci w wieku:				*per 1000 children aged:*
3–5 lat	751	861	893	*3–5*
3–6	795	862	874	*3–6*
6 lat	919	864	811	*6*
na 1 przedszkole	88	94	91	*per nursery school*
na 100 miejsc	97	98	98	*per 100 places*

Ź r ó d ł o: od roku szkolnego 2012/13 dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
S o u r c e: since the 2012/13 school year data of the Ministry of National Education.

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA
HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

TABL. 1 (64). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**[a]
Stan w dniu 31 XII
OUT-PATIENT HEALTH CARE[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	*SPECIFICATION*
Przychodnie	99	101	*Out-patient departments*
Praktyki lekarskie[b]	53	53	*Doctor practices*[b]
Porady udzielone[c] w tys.	1457,1	1529,1	*Consultations provided*[c] *in thous.*
przez: lekarzy	1292,0	1348,4	*by: doctors*
lekarzy stomatologów	165,1	180,7	*dentists*
Porady udzielone[c] na 1 mieszkańca	11,9	12,7	*Consultations*[c] *provided per capita*
przez: lekarzy	10,6	11,1	*by: doctors*
lekarzy stomatologów	1,4	1,5	*dentists*

a Łącznie z danymi Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. *b* Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia lub z przychodniami. *c* W ciągu roku; łącznie z poradami udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

a Including data of the Ministry of Interior and the Ministry of National Defence. b Data concern practices that have signed contract with National Health Fund or out-patient departments. c During the year; including consultations provided in admission rooms of general hospitals.

TABL. 2 (65). **SZPITALE I APTEKI**
Stan w dniu 31 XII
HOSPITALS AND PHARMACIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Szpitale ogólne	5	5	5	*General hospitals*
Łóżka w szpitalach ogólnych	1217	1295	1297	*Beds in general hospitals*
Apteki ogólnodostępne	50	50	50	*Generally available pharmacies*
Farmaceuci pracujący w aptekach	113	109	107	*Pharmacists employed in pharmacies*

Ź r ó d ł o: dane w zakresie szpitali – Opolski Urząd Wojewódzki, Opolskie Centrum Zdrowia Publicznego.
S o u r c e: data in regard to hospitals – the Voivodship Office in Opole, the Opolean Public Health Centre.

TABL. 3 (66). **ŻŁOBKI**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Żłobki	4	11	15	*Nurseries*
Miejsca w żłobkach	280	618	902	*Places in nurseries*
Dzieci przebywające[a]	517	917	1286	*Children staying*[a] *in thous.*
Dzieci w żłobkach na 1000 dzieci w wieku do lat 3	97,1	187,8	264,1	*Children in nurseries per 1000 children up to the age of 3*

a W ciągu roku.
a During the year.

TABL. 4 (67). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Domy i zakłady	4	5	5	*Homes and facilities*
Miejsca	390	341	390	*Places*
na 1000 ludności	3,0	2,8	3,2	*per 1000 population*
Mieszkańcy	381	334	379	*Residents*
na 1000 ludności	3,0	2,7	3,2	*per 1000 population*

TABL. 5 (68). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA ORAZ OSOBY PEŁNIĄCE FUNKCJĘ RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE AND PERSONS PERFORMING THE FUNCTION OF A FAMILY FOSTER CARE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**144**	**129**	**125**	***T O T A L***
według wieku osoby pełniącej funkcję rodzinnej pieczy zastępczej:				*by the age of a person performing the function of a family foster care:*
30 lat i mniej	11	8	7	*30 and less*
31– 40	10	17	13	*31– 40*
41– 50	29	13	19	*41– 50*
51– 60	51	55	51	*51– 60*
61 lat i więcej	43	36	35	*61 and more*
Osoby samotne	**62**	**58**	**59**	***Single persons***
Małżeństwa	**82**	**71**	**66**	***Marriages***

TABL. 6 (69). **DZIECI WEDŁUG WIEKU W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**[a]
Stan w dniu 31 XII
CHILDREN BY AGE IN A FAMILY FOSTER CARE[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
O G Ó Ł E M	**193**	**173**	**169**	***T O T A L***
W tym do 18 roku życia	189	160	156	*Of which up to age of 18*
0 – 3 lata	24	19	20	*0 – 3 years*
4 – 6	23	14	17	*4 – 6*
7 –13	75	77	72	*7 –13*
14–17 lat	67[b]	50	47	*14–17 years*

a Do 2012 r. łącznie z dziećmi nie będącymi pod nadzorem sądów. *b* W wieku 14–18 lat.
a Until 2012 including children not being under court supervision. b Aged 14–18 years.

TABL. 7 (70). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
Stan w dniu 31 XII
DAY-SUPPORT CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2012			2013		
	placówki *centres*	miejsca *places*	wychowankowie[a] *residents*[a]	placówki *centres*	miejsca *places*	wychowankowie[a] *residents*[a]
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	12	295	415	11	230	384
Opiekuńcze *General care*	9	200	268	7	140	208
Specjalistyczne *Specialized*	1	30	34	1	30	34
W połączonych formach *In a combination of the forms*	2	65	113	3	60	142

a W ciągu roku.
a During the year.

KULTURA I TURYSTYKA
CULTURE AND TOURISM

TABL. 1 (71). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE**[a]
Stan w dniu 31 XII
PUBLIC LIBRARIES[a]
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Placówki biblioteczne	20	17	17	*Library institutions*
Księgozbiór w tys. wol.	539,8	567,6	574,4	*Collection in thous. vol.*
Czytelnicy (w ciągu roku) w tys.	25,4	35,5	35,4	*Borrowers (during the year) in thous.*
Wypożyczenia[b] (w ciągu roku):				*Loans*[b] *(during the year):*
w tysiącach wol.	705,3	611,5	618,8	*in thousand vol.*
na 1 czytelnika w wol.	27,7	17,2	17,5	*per borrower in vol.*
Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną	6413	7152	7067	*Population per library establishment*

a Łącznie z filiami i punktem bibliotecznym. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.
a Including branches and library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (72). **MUZEA**
Stan w dniu 31 XII
MUSEUMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Muzea	3	3	4	*Museums*
Muzealia	39336	48064	58091	*Museum exhibits*
Wystawy czasowe (w ciągu roku)	26	46	60	*Temporary exhibitions (during the year)*
Zwiedzający muzea i wystawy (w ciągu roku) w tys.	102,1	80,0	108,8	*Museum and exhibition visitors (during the year) in thous.*
w tym młodzież szkolna[a]	42,5	28,4	28,2	*of which primary and secondary school students*[a]

a Zwiedzająca w zorganizowanych grupach.
a Visiting in organized groups.

TABL. 3 (73). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
INSTYTUCJE – stan w dniu 31 XII *INSTITUTIONS – as of 31 XII*				
O G Ó Ł E M	**3**	**3**	**3**	***T O T A L***
Teatry: dramatyczne	1	1	1	*Theatres: dramatic*
lalkowe	1	1	1	*puppet*
Filharmonie	1	1	1	*Philharmonic halls*
MIEJSCA NA WIDOWNI W STAŁEJ SALI – stan w dniu 31 XII *SEATS IN FIXED HALLS – as of 31 XII*				
O G Ó Ł E M	**1726**	**1715**	**1938**	***T O T A L***
Teatry: dramatyczne	1013	667	968	*Theatres: dramatic*
lalkowe	205	303	205	*puppet*
Filharmonie	508	745	765	*Philharmonic halls*
PRZEDSTAWIENIA I KONCERTY[a] *PERFORMANCES AND CONCERTS*[a]				
O G Ó Ł E M	**881**	**822**	**917**	***T O T A L***
Teatry: dramatyczne	231	170	338	*Theatres: dramatic*
lalkowe	288	409	283	*puppet*
Filharmonie	362	243	296	*Philharmonic halls*
WIDZOWIE I SŁUCHACZE[a] w tys. *AUDIENCE*[a] *in thous.*				
O G Ó Ł E M	**184,3**	**131,8**	**163,5**	***T O T A L***
Teatry: dramatyczne	33,1	39,2	60,6	*Theatres: dramatic*
lalkowe	38,8	40,1	25,9	*puppet*
Filharmonie	112,3	52,5	76,9	*Philharmonic halls*

a Według siedziby.
a According to the seat.

TABL. 4 (74). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Galerie (stan w dniu 31 XII)	3	3	3	*Galleries (as of 31 XII)*
Wystawy	70	45	44	*Exhibitions*
w tym z zagranicy	7	7	2	*of which foreign*
Ekspozycje	70	45	44	*Expositions*
Zwiedzający w tys.	23,5	255,4	115,3	*Visitors in thous.*

TABL. 5 (75). **KINA STAŁE**
Stan w dniu 31 XII
FIXED CINEMAS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Kina	2	1	1	*Cinemas*
Miejsca na widowni	1345	1245	1245	*Seats*
Seanse (w ciągu roku)	13727	12688	12100	*Screenings (during the year)*
Widzowie (w ciągu roku):				*Audience (during the year):*
w tysiącach	374,5	476,6	410,8	*in thousands*
na 1 seans	27	38	34	*per screening*
na 1000 ludności	2911	3903	3387	*per 1000 population*

TABL. 6 (76). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
Abonenci radiowi	**29833**	**25990**	**26087**	***Radio subscribers***
Na 1000 ludności	232,6	213,8	217,1	*Per 1000 population*
Abonenci telewizyjni	**28777**	**24721**	**24803**	***Television subscribers***
Na 1000 ludności	224,4	203,3	206,4	*Per 1000 population*

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

TABL. 7 (77). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005[a]	2012[b]	2013[b]	*SPECIFICATION*
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	16	17	17	*Facilities (as of 31 VII)*
w tym hotele	8	9	9	*of which hotels*
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	764	849	869	*Bed places (as of 31 VII)*
w tym w hotelach	498	567	567	*of which in hotels*
Korzystający z noclegów	50230	53781	57208	*Tourists accommodated*
w tym turyści zagraniczni	14890	15103	15920	*of which foreign tourists*
Udzielone noclegi	104064	94533	100699	*Nights spent (overnight stay)*
w tym turystom zagranicznym	32864	32997	34877	*of which foreign tourists*
Stopień wykorzystania w %:				*Occupancy rate in % of:*
miejsc noclegowych	38,6	31,6	34,0	*bed places*
pokoi[c]	46,2	39,7	43,1	*rooms*[c]

a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. *b* Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. *c* Dotyczy hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych.

a Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings. b Concern establishments possessing 10 and more bed places. c Concern hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities.

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
INDUSTRY AND CONSTRUCTION

TABL. 1 (78). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU[a] (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY[a] (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w mln zł *in mln zl*		na 1 mieszkańca[b] w zł *per capita[b] in zl*		
O G Ó Ł E M	3893,5	3759,3	31883	30999	***T O T A L***
W tym przetwórstwo przemysłowe	3540,8	3392,6	28995	27975	*Of which manufacturing*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (79). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2012	2013	*SPECIFICATION*
		BUDYNKI[a] *BUILDINGS[a]*		
O G Ó Ł E M	**116**	**115**	**109**	***T O T A L***
w tym budynki mieszkalne	89	95	89	*of which residential buildings*
W tym budownictwo indywidualne ...	110	70	85	*Of which private buildings*
		KUBATURA[b] w dam^3 *CUBIC VOLUME[b] in dam^3*		
O G Ó Ł E M	**157,2**	**328,2**	**632,8**	***T O T A L***
w tym budynki mieszkalne	69,7	124,9	118,3	*of which residential buildings*
W tym budownictwo indywidualne ...	101,1	129,9	140,9	*Of which private buildings*

a Nowo wybudowane. *b* Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).
a Newly built. b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW
FINANCES OF ENTERPRISES

TABL. 1 (80). **PRZYCHODY Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW W 2013 R.**
REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY OF ENTERPRISES IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – w mln zł *in mln zl* b – I–XII 2012 = 100		Ogółem *Total*	Przychody netto ze sprzedaży *Net revenues from sale of*		Pozostałe przychody operacyjne *Other operating revenues*	Przychody finansowe *Financial revenues*
			produktów *products*	towarów i materiałów *goods and materials*		
O G Ó Ł E M	**a**	**10895,8**	**7617,5**	**3081,8**	**134,7**	**61,7**
T O T A L	**b**	**101,4**	**101,3**	**102,2**	**100,2**	**87,7**
w tym: *of which:*						
Przetwórstwo przemysłowe	a	4073,2	3240,9	769,9	45,8	16,6
Manufacturing	b	95,3	95,5	97,1	71,2	78,9
w tym: *of which:*						
produkcja artykułów spożywczych	a	2060,2	1568,1	472,5	13,2	6,5
manufacture of food products	b	108,8	110,1	109,4	44,5	97,8
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	a	433,9	302,8	120,7	5,8	4,6
manufacture of other non-metallic mineral products	b	68,7	67,6	74,6	47,6	45,6
produkcja wyrobów z metali[Δ]	a	127,1	102,0	21,6	2,3	1,2
manufacture of metal products[Δ]	b	68,6	63,5	96,9	122,3	210,4
naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	a	524,1	486,4	30,9	5,3	1,5
repair and installation of machinery and equipment	b	87,1	85,6	106,7	147,1	402,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	a	140,1	128,7	4,9	5,1	1,5
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	b	108,2	118,2	29,3	239,4	72,5
Budownictwo	a	548,2	526,0	15,9	5,2	1,1
Construction	b	99,3	101,2	84,8	42,3	69,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	a	2609,8	346,1	2213,6	39,3	10,9
Trade; repair of motor vehicles[Δ]	b	108,9	127,9	105,7	193,9	84,7
Transport i gospodarka magazynowa	a	1195,3	1149,0	27,6	8,9	9,8
Transportation and storage	b	111,8	111,5	125,9	114,4	108,7
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	a	125,9	121,6	–	1,9	2,3
Real estate activities	b	100,0	101,1	x	131,7	71,5

TABL. 2 (81). **KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW W 2013 R.**

COSTS OF OBTAINING REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY OF ENERPRISES IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – w mln zł *in mln zl* b – I–XII 2012 = 100		Ogółem *Total*	Koszt własny sprzedanych produktów *Cost of products sold*	Wartość sprzedanych towarów i materiałów *Value of goods and materials sold*	Pozostałe koszty operacyjne *Other operating costs*	Koszty finansowe *Financial costs*
O G Ó Ł E M	**a**	**10536,0**	**7859,9**	**2508,6**	**96,4**	**71,1**
T O T A L	**b**	**100,4**	**99,9**	**103,7**	**98,5**	**66,0**
w tym: *of which:*						
Przetwórstwo przemysłowe	a	3959,3	3288,0	602,2	44,3	25,4
Manufacturing	b	95,2	94,5	103,1	75,7	68,1
w tym: *of which:*						
produkcja artykułów spożywczych	a	2004,8	1602,4	376,3	12,3	13,9
manufacture of food products	b	108,9	109,0	117,7	39,6	70,4
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	a	416,9	312,7	91,8	9,9	2,5
manufacture of other non-metallic mineral products	b	70,4	67,5	80,3	90,0	66,9
produkcja wyrobów z metali[Δ]	a	122,9	101,9	17,7	1,7	1,6
manufacture of metal products[Δ]	b	67,6	64,1	99,1	83,1	53,2
naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	a	541,1	505,9	25,5	8,4	1,4
repair and installation of machinery and equipment	b	88,7	87,5	107,6	285,0	25,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	a	138,8	130,0	2,7	5,6	0,5
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	b	114,4	121,2	21,4	530,4	171,0
Budownictwo	a	536,8	516,1	12,3	6,3	2,1
Construction	b	98,6	100,1	86,3	57,5	57,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	a	2503,2	641,7	1829,0	18,3	14,2
Trade; repair of motor vehicles[Δ]	b	108,5	117,7	105,5	161,8	77,4
Transport i gospodarka magazynowa	a	1143,3	1100,6	25,4	6,2	11,1
Transportation and storage	b	105,3	104,7	122,1	147,9	112,3
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	a	117,2	115,4	–	1,5	0,3
Real estate activities	b	97,9	98,1	x	131,0	98,5

TABL. 3 (82). **WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW W 2013 R.**
FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – w mln zł *in mln zl* b – I–XII 2012 = 100		Wynik finansowy *Financial result*			Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto *Obligatory encumbrances on gross financial result*	Wynik finansowy netto *Net financial result*
		ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów *from sale of products, goods and materials*	na działalności gospodarczej *on economic activity*	brutto *gross*		
O G Ó Ł E M ..... *T O T A L*	**a**	**330,8**	**359,8**	**359,8**	**65,8**	**294,0**
	b	**132,9**	**145,0**	**144,9**	**x**	**154,4**
w tym: *of which:*						
Przetwórstwo przemysłowe ..... *Manufacturing*	a	120,6	113,3	113,4	25,1	88,3
	b	96,9	99,3	99,3	x	103,7
w tym: *of which:*						
produkcja artykułów spożywczych ..... *manufacture of food products*	a	62,0	55,5	55,5	14,2	41,2
	b	92,1	105,1	105,1	x	101,8
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych *manufacture of other non-metallic mineral products*	a	19,1	17,0	17,0	1,9	15,1
	b	59,3	43,0	43,0	x	46,9
produkcja wyrobów z metali[Δ] ..... *manufacture of metal products*[Δ]	a	4,0	4,2	4,2	1,0	3,2
	b	65,5	117,5	117,3	x	141,5
naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń *repair and installation of machinery and equipment*	a	–14,1	–17,0	–17,0	–0,8	–16,2
	b	x	x	x	x	x
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	a	0,8	1,3	1,3	1,9	–0,6
	b	14,5	15,8	15,8	x	x
Budownictwo ..... *Construction*	a	13,5	11,4	11,4	2,0	9,4
	b	156,9	145,8	145,5	x	165,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	a	89,0	106,7	106,8	16,2	90,6
	b	103,4	119,2	119,3	x	119,9
Transport i gospodarka magazynowa .... *Transportation and storage*	a	50,6	52,0	51,8	4,4	47,4
	b	x	x	x	x	x
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	a	6,2	8,6	8,6	1,3	7,3
	b	219,2	142,3	142,3	x	159,2

TABL. 4 (83). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*		Wskaźnik poziomu kosztów *Cost level indicator*	Wskaźnik rentowności obrotu *Turnover profitability rate*		Wskaźnik płynności finansowej *Financial liquidity ratio of the*	
			brutto *gross*	netto *net*	I stopnia *first degree*	II stopnia *second degree*
		w % *in %*				
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**2012**	**97,7**	**2,3**	**1,8**	**41,7**	**123,2**
	2013	**96,7**	**3,3**	**2,7**	**46,5**	**118,7**
w tym: *of which:*						
Przetwórstwo przemysłowe ..... *Manufacturing*	2012	97,3	2,7	2,0	36,3	125,3
	2013	97,2	2,8	2,2	37,6	110,0
w tym: *of which:*						
produkcja artykułów spożywczych *manufacture of food products*	2012	97,2	2,8	2,1	12,2	98,6
	2013	97,3	2,7	2,0	5,4	73,5
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych *manufacture of other non-metallic mineral products*	2012	93,7	6,3	5,1	104,8	196,8
	2013	96,1	3,9	3,5	122,9	192,8
produkcja wyrobów z metali[Δ] ..... *manufacture of metal products*[Δ]	2012	98,1	1,9	1,2	62,0	172,2
	2013	96,7	3,3	2,5	104,4	216,2
naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń *repair and installation of machinery and equipment*	2012	101,4	–1,4	–1,7	33,2	133,8
	2013	103,2	–3,2	–3,1	36,1	114,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *Water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	2012	93,7	6,3	5,0	148,3	222,0
	2013	99,1	0,9	–0,4	82,6	123,0
Budownictwo ..... *Construction*	2012	98,6	1,4	1,0	35,2	142,6
	2013	97,9	2,1	1,7	48,6	165,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles*[Δ]	2012	96,3	3,7	3,2	25,0	83,2
	2013	95,9	4,1	3,5	25,4	85,7
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	2012	101,5	–1,5	–1,7	47,4	157,4
	2013	95,6	4,3	4,0	70,4	159,0
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	2012	95,2	4,8	3,6	214,9	256,2
	2013	93,1	6,9	5,8	193,1	235,3

TABL. 5 (84). **AKTYWA OBROTOWE ORAZ ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW W 2013 R.**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS AND LIABILITIES OF ENTERPRISES IN 2013
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION* a – w mln zł *in mln zl* b – 2012 = 100		Aktywa obrotowe *Current assets*				Zobowiązania *Liabilities*	
		ogółem *total*	w tym *of which*			krótko-terminowe *short-term*	długo-terminowe *long-term*
			zapasy *stocks*	należności krótko-terminowe *short-term dues*	inwestycje krótko-terminowe *short-term investments*		
O G Ó Ł E M	**a**	**2917,6**	**756,3**	**1242,7**	**801,6**	**1722,7**	**364,7**
T O T A L	**b**	**106,1**	**100,7**	**100,5**	**126,7**	**113,6**	**114,6**
w tym: *of which:*							
Przetwórstwo przemysłowe	a	1155,2	312,0	539,3	280,5	745,1	89,2
Manufacturing	b	99,0	103,1	91,6	116,9	112,7	134,4
w tym: *of which:*							
produkcja artykułów spożywczych	a	320,9	104,1	198,3	15,8	291,4	25,2
manufacture of food products	b	106,6	126,7	104,9	59,5	133,3	88,5
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	a	238,0	49,8	67,7	119,1	96,9	26,6
manufacture of other non-metallic mineral products	b	82,6	75,8	65,4	101,1	86,2	217,5
produkcja wyrobów z metali[Δ]	a	60,7	17,2	22,4	20,9	20,0	9,4
manufacture of metal products[Δ]	b	87,3	105,0	66,1	110,0	65,3	515,6
naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	a	208,7	15,0	125,6	58,1	161,0	2,2
repair and installation of machinery and equipment	b	112,7	129,4	111,3	156,3	143,7	193,8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ]	a	84,8	2,1	26,4	53,9	65,3	19,5
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	b	154,2	105,6	155,4	158,1	283,6	915,0
Budownictwo	a	189,8	18,4	116,8	48,3	99,5	12,5
Construction	b	91,1	57,2	90,0	113,6	82,3	104,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ]	a	872,9	383,0	337,2	141,9	559,0	68,6
Trade; repair of motor vehicles[Δ]	b	108,7	105,1	113,0	110,5	109,0	87,1
Transport i gospodarka magazynowa	a	175,4	2,1	89,5	71,1	101,0	47,4
Transportation and storage	b	158,8	89,3	131,6	242,1	163,2	331,1
Obsługa rynku nieruchomości[Δ]	a	78,9	12,5	11,5	52,5	27,2	15,1
Real estate activities	b	110,0	98,2	122,8	108,2	120,4	80,6

BUDŻET MIASTA
THE CITY BUDGET

TABL. 1 (85). **DOCHODY BUDŻETU MIASTA WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF THE CITY BUDGET BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*		w odsetkach *in percent*		
O G Ó Ł E M	**584630,5**	**610276,3**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Dochody własne	**330133,1**	**360540,4**	**56,5**	**59,1**	***Own revenue***
w tym:					*of which:*
Udział w podatku dochodowym	149668,5	156282,5	25,6	25,6	*Share in income tax*
od osób prawnych	10241,7	12405,2	1,8	2,0	*corporate income tax*
od osób fizycznych	139426,8	143877,3	23,8	23,6	*personal income tax*
Podatek:					*Tax:*
od nieruchomości	73507,0	75867,7	12,6	12,4	*on real estate*
rolny	439,2	558,7	0,1	0,1	*agricultural*
od środków transportowych	5462,9	5285,6	0,9	0,9	*on means of transport*
od czynności cywilnoprawnych	6201,0	6802,1	1,1	1,1	*on civil law transactions*
Opłata skarbowa	3495,3	3517,1	0,6	0,6	*Treasury fee*
Dochody z majątku	44908,7	50024,2	7,7	8,2	*Revenue from property*
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	22200,9	21483,8	3,8	3,5	*of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character*
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	1394,8	1476,7	0,2	0,2	*Funds for additional financing of own tasks from other sources*
Dotacje celowe z budżetu państwa	**43318,4**	**48564,4**	**7,4**	**8,0**	***Appropriated allocations from the state budget***
na zadania:					*for tasks:*
Z zakresu administracji rządowej	35655,7	38075,5	6,1	6,2	*For government administration tasks*
Własne	7555,7	10263,7	1,3	1,7	*For own tasks*
Realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	107,0	225,2	0,0	0,0	*Realized on the basis of agreements with government administration bodies*
Dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych	**6261,0**	**12315,2**	**1,1**	**2,0**	***Allocations received from state appropriated funds***
Pozostałe dotacje celowe	**4297,3**	**3287,3**	**0,7**	**0,5**	***Other appropriated allocations***
Subwencja ogólna z budżetu państwa	**151888,2**	**160597,5**	**26,0**	**26,3**	***General subsidy from the state budget***
W tym oświatowa	142430,7	143866,1	24,4	23,6	*Of which educational part*
DOCHODY NA 1 MIESZKAŃCA[a]	**4787,34**	**5032,29**	**x**	**x**	***REVENUE PER CAPITA***[a]
W tym dochody własne	2703,35	2972,99	x	x	*Of which own revenue*

a W złotych.
a In zlotys.

TABL. 2 (86). **DOCHODY BUDŻETU MIASTA WEDŁUG DZIAŁÓW**
REVENUE OF THE CITY BUDGET BY DIVISION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*		w odsetkach *in percent*		
O G Ó Ł E M	**584630,5**	**610276,3**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Rolnictwo i łowiectwo	174,4	169,3	0,0	0,0	*Agriculture and hunting*
Transport i łączność	8429,6	10054,2	1,4	1,6	*Transport and communication*
Gospodarka mieszkaniowa	44431,6	49338,4	7,6	8,1	*Dwelling economy*
Działalność usługowa	2743,6	9019,0	0,5	1,5	*Service activity*
Administracja publiczna	2090,5	3111,9	0,4	0,5	*Public administration*
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	12985,8	13080,4	2,2	2,1	*Public safety and fire care*
Udziały w podatku dochodowym od osób prawnych i od osób fizycznych	261760,6	272383,4	44,8	44,6	*Share in income tax from legal persons and natural persons*
Różne rozliczenia	153479,6	161638,7	26,3	26,5	*Miscellaneous settlements*
Oświata i wychowanie	7172,7	8336,0	1,2	1,4	*Education*
Ochrona zdrowia	5555,1	6396,8	1,0	1,0	*Health care*
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	35235,1	36510,7	6,0	6,0	*Social assistance and other tasks in sphere of social policy*
Edukacyjna opieka wychowawcza	481,5	658,4	0,1	0,1	*Educational care*
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	30336,7	16051,8	5,2	2,6	*Municipal economy and environmental protection*
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3051,8	0,0	0,5	0,0	*Culture and national heritage*
Kultura fizyczna i sport	13556,5	20768,4	2,3	3,4	*Physical education and sport*

TABL. 3 (87). **WYDATKI BUDŻETU MIASTA WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF THE CITY BUDGET BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*		w odsetkach *in percent*		
O G Ó Ł E M	**570580,7**	**644692,3**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
Wydatki bieżące	**497600,4**	**510785,7**	**87,2**	**79,2**	***Current expenditure***
w tym:					*of which:*
Dotacje	48665,8	49484,0	8,5	7,7	*Allocations*
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	24281,3	26666,1	4,3	4,1	*Benefits for natural persons*
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	407370,3	419982,2	71,4	65,1	*Current expenditure of budgetary entities*
w tym:					*of which:*
wynagrodzenia	216557,7	221794,7	38,0	34,4	*wages and salaries*
składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy	37884,3	39250,4	6,6	6,1	*contributions for compulsory social security and the Labour Fund*
zakup materiałów i usług	115245,7	120233,4	20,2	18,6	*purchase of materials and services*

TABL. 3 (87). **WYDATKI BUDŻETU MIASTA WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
EXPENDITURE OF THE CITY BUDGET BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*		w odsetkach *in percent*		
Wydatki majątkowe	**72980,2**	**133906,6**	**12,8**	**20,8**	***Property expenditure***
W tym inwestycyjne[a]	72652,3	118059,8	12,7	18,3	*Of which investment expenditure*[a]
WYDATKI NA 1 MIESZKAŃCA[b]	**4672,29**	**5316,09**	**x**	**x**	***EXPENDITURE PER CAPITA***[b]
w tym wydatki:					*of which expenditure:*
Bieżące	4074,68	4211,90	x	x	*Current*
Inwestycyjne[a]	594,93	973,51	x	x	*Investment*[a]

a Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych. *b* W złotych.
a Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments. b In zlotys.

TABL. 4 (88). **WYDATKI BUDŻETU MIASTA WEDŁUG DZIAŁÓW**
EXPENDITURE OF THE CITY BUDGET BY DIVISION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	2012	2013	*SPECIFICATION*
	w tys. zł *in thous. zl*		w odsetkach *in percent*		
O G Ó Ł E M	**570580,7**	**644692,3**	**100,0**	**100,0**	***T O T A L***
w tym:					*of which:*
Rolnictwo i łowiectwo	273,2	271,3	0,0	0,0	*Agriculture and hunting*
Transport i łączność	53543,3	77038,1	9,4	11,9	*Transport and communication*
Gospodarka mieszkaniowa	26224,0	25618,8	4,6	4,0	*Dwelling economy*
Działalność usługowa	4504,5	30691,6	0,8	4,8	*Service activity*
Administracja publiczna	47999,0	48298,7	8,4	7,5	*Public administration*
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	19097,0	18437,8	3,3	2,9	*Public safety and fire care*
Obsługa długu publicznego[a]	9467,4	6802,2	1,7	1,1	*Public debt servicing*[a]
Różne rozliczenia	7563,4	7713,3	1,3	1,2	*Miscellaneous settlements*
Oświata i wychowanie	205598,5	206990,4	36,0	32,1	*Education*
Ochrona zdrowia	7488,9	8463,3	1,3	1,3	*Health care*
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	69319,6	73236,9	12,1	11,4	*Social assistance and other tasks in sphere of social policy*
Edukacyjna opieka wychowawcza	18076,8	19065,1	3,2	3,0	*Educational care*
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	35313,3	39304,0	6,2	6,1	*Municipal economy and environmental protection*
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	18707,5	28831,2	3,3	4,5	*Culture and national heritage*
Kultura fizyczna i sport	38165,7	44166,3	6,7	6,9	*Physical education and sport*

a Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.
a Includes expenditure connected with public debt servicing and current expenditure associated with this service of budget entities.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

TABL. 1 (89). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I FORM PRAWNYCH**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] BY OWNERSHIP SECTORS AND LEGAL STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2012	2013	2012	2013
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*			rok poprzedni = 100 *previous year = 100*	
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**19393**	**20170**	**20426**	**100,7**	**101,3**
sektor: publiczny *sector: public*	985	626	629	98,9	100,5
prywatny *private*	18408	19544	19797	100,8	101,3
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej ***Legal persons and organizational entities without legal personality***	**5843**	**6787**	**7058**	**103,7**	**104,0**
w tym: *of which:*					
Przedsiębiorstwa państwowe *State owned enterprises*	1	1	1	100,0	100,0
Spółki handlowe *Commercial companies*	1763	2255	2476	104,1	109,8
w tym spółki kapitałowe: *of which capital companies:*					
akcyjne *joint stock*	50	49	51	108,9	104,1
z ograniczoną odpowiedzialnością *with limited liability*	1526	1916	2097	103,6	109,4
w tym z udziałem kapitału zagranicznego *of which with foreign capital participation*	440	539	548	99,4	101,7
Spółki cywilne *Civil law partnerships*	1742	1822	1814	99,9	99,6
Spółdzielnie *Cooperatives*	53	43	44	100,0	102,3
Fundacje *Foundations*	34	70	77	109,4	110,0
Stowarzyszenia i organizacje społeczne *Associations and social organizations*	400	509	526	103,7	103,3
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ***Natural persons conducting economic activity***	**13550**	**13383**	**13368**	**99,3**	**99,9**

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (90). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] BY SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2012	2013	2012	2013
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*		w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**20170**	**20426**	**100,0**	**100,0**
w tym: *of which:*				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	163	160	0,8	0,8
Przemysł *Industry*	1452	1458	7,2	7,1
w tym: *of which:*				
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	1358	1364	6,7	6,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	51	48	0,3	0,2
Budownictwo *Construction*	1975	1999	9,8	9,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	4833	4806	24,0	23,5
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	1129	1135	5,6	5,6
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering[Δ]*	624	616	3,1	3,0
Informacja i komunikacja *Information and communication*	679	706	3,4	3,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	932	950	4,6	4,7
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	1832	1838	9,1	9,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	2488	2532	12,3	12,4
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	693	722	3,4	3,5
Edukacja *Education*	708	761	3,5	3,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	961	996	4,8	4,9
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	1267	1307	6,3	6,4

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (91). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] WEDŁUG PRZEWIDYWANEJ LICZBY PRACUJĄCYCH**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] BY THE EXPECTED NUMBER OF EMPLOYED PERSONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2012	2013	2005	2012	2013
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*			w odsetkach *in percent*		
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**19393**	**20170**	**20426**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
o liczbie pracujących: *number of employed:*						
Do 9 osób ..... *Up to 9 persons*	18576	19343	19571	95,8	95,9	95,8
10 do 49	604	630	653	3,1	3,1	3,2
50 osób i więcej ..... *persons and more*	213	197	202	1,1	1,0	1,0
w tym powyżej 250 osób ..... *of which more than 250 persons*	35	35	35	0,2	0,2	0,2

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 4 (92). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] BY OWNERSHIP SECTORS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2005	2012	2013	2005	2012	2013
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*			w odsetkach *in percent*		
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**19393**	**20170**	**20426**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Sektor publiczny ..... ***Public sector***	**985**	**626**	**629**	**5,1**	**3,1**	**3,1**
w tym własność: *of which ownership:*						
Skarbu Państwa ..... *State Treasury*	79	73	74	0,4	0,4	0,4
Państwowych osób prawnych ..... *State legal persons*	16	12	12	0,1	0,1	0,1
Samorządowa ..... *Local self-government*	205	188	192	1,1	0,9	0,9
Sektor prywatny ..... ***Private sector***	**18408**	**19544**	**19797**	**94,9**	**96,9**	**96,9**
w tym własność: *of which ownership:*						
Prywatna krajowa ..... *Private domestic*	17375	18022	18210	89,6	89,4	89,2
Zagraniczna ..... *Foreign*	253	410	452	1,3	2,0	2,2

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (93). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ[a] NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY[a] NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED BY SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2012	2013	2012	2013
	nowozarejestrowane *newly registered*		wyrejestrowane *removed*	
O G Ó Ł E M ..... ***T O T A L***	**1267**	**1438**	**1017**	**1137**
w tym: *of which:*				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..... *Agriculture, forestry and fishing*	3	10	3	6
Przemysł ..... *Industry*	71	97	89	94
w tym: *of which:*				
przetwórstwo przemysłowe ..... *manufacturing*	55	88	85	87
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	5	2	1	4
Budownictwo ..... *Construction*	106	138	103	115
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] ..... *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	266	314	321	322
Transport i gospodarka magazynowa ..... *Transportation and storage*	67	73	66	80
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] ..... *Accommodation and catering[Δ]*	46	48	27	53
Informacja i komunikacja ..... *Information and communication*	60	75	35	41
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... *Financial and insurance activities*	58	95	71	73
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] ..... *Real estate activities*	43	37	24	26
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... *Professional, scientific and technical activities*	137	186	106	132
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] ..... *Administrative and support service activities*	55	81	36	56
Edukacja ..... *Education*	175	92	42	47
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... *Human health and social work activities*	70	70	37	29
Pozostała działalność usługowa ..... *Other service activities*	89	100	45	50

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 6 (94). **OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ[a] WEDŁUG SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
NATURAL PERSONS CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY[a] BY SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE *SPECIFICATION*	2012	2013	2012	2013
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*		w odsetkach *in percent*	
O G Ó Ł E M ***T O T A L***	**13383**	**13368**	**100,0**	**100,0**
w tym: *of which:*				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo *Agriculture, forestry and fishing*	109	98	0,8	0,7
Przemysł *Industry*	993	974	7,4	7,3
w tym: *of which:*				
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	957	940	7,2	7,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	23	20	0,2	0,1
Budownictwo *Construction*	1452	1456	10,8	10,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	3416	3345	25,5	25,0
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	987	983	7,4	7,4
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering[Δ]*	446	432	3,3	3,2
Informacja i komunikacja *Information and communication*	496	511	3,7	3,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa *Financial and insurance activities*	829	830	6,2	6,2
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	217	210	1,6	1,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna *Professional, scientific and technical activities*	2016	2037	15,1	15,2
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	481	479	3,6	3,6
Edukacja *Education*	390	421	2,9	3,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna *Human health and social work activities*	857	883	6,4	6,6
Pozostała działalność usługowa *Other service activities*	511	522	3,8	3,9

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.